

Joannis Seldeni J. C.

10 Febr.

De

**SUCCESSIONIBVS
in Bona Defuncti,**

Seu.

Iure Hæredicario,

*Ad Leges Ebræorum, quæ, florente
olim eorum Republica, in usu,*

Liber Singularis,

*Ex Sacris Literis, utroque Talmude,
Selectioribus Rabbiniis, id est, ex Juris
Ebraici Fontibus, Pandectis, atque con-
sultissimis Magistris, desumtus.*

—*Et Sordes, arcta inter Vinsla, recusat.*

LONDINI,

*Typis Guillielmi Stanesbeij. Prostant
apud Edmundum Weaver, &
Joannem Smitsick.*

M.DCXXXI.

20

XI

g. c.

Prolegomena.

*De Opusculi, tum in designandis Successio-
num apud Ebræos Formulis, tum in
præbendo Iuris Ebraici ritè dignoscendi
Specimine, utilitate. Verpi Juramentum
per Anchialum, apud Martialem, ex-
plicatur. Talmudis Vtriusque Autori-
tas, Partes, Compositio, Æuum. Et de
Scholarum Legi publicè prælegendæ Hi-
erosolymis, ante excidium sub Vespasiano,
frequentia.*

Opuscolum hoc *De Successionibus*, quod ex utroque
Talmude, & Hierosolymitano & Babylonio, id est, ex
Pandeëtis Iuris tam Ciuilis quam Sacri, quod Ebræis,
florentibus eorum rebus, in usu erat, & è Selectioribus
Rabbinorum commentarijs, præter Sactas Literas, dum
tranquillo Carceris abundauimus Otio (inter id ge-
nus alia momenti grauioris) congesimus, adeò in arcto,
fatigor, est & inglorius labor, ut inter ea forsitan taxat
æstimandum non paucis videatur quæ, planè inutili re-
conditionis vetustatis quisquiliarum affaniarumque aper-
turâ, Curiosoribus atque eis qui operositate, in pristino
seculo, superuacuâ nimium amant occupari, tantum pla-

cere solent. Et certè quin eo nomine fauentissimè à pluribus excipiatur, dubitari nequeo. Ita scatent passim feruentia ejusmodi Studia & impetuosi in ea feriotorum hominum affectus; siue quia, præsentis æui tædio ac scelerum odio, ad annos præteritos, qui tamen à Scriptorum reticentia meliores maximè videntur, recurrere libet, siue quia nostris, ut fit, neglectis, aliena potius, ut Exteros terrarum Tractus, Mores, Status, Actus, Domestica in super habentes, affectamus, non sine graui animi vitio & solenni. Sed eo vacant æqui rerum estimatores, quales sunt qui & Vetera & Extera, & diligenter & prudenter indagant, consulunt, in partes trahunt, & meritò interdùm venerantur; quæ nimirūm siue rerum Diuinarum Humanarūmue Scientię siue rebus Agendis Decernendisue sunt villatemus impræsentiarum conducibilia. Atque ut parùna à Veteroso distat, Nudæ ac Inanis deperire Vetus statis cariem, ita sanè eam, quæ Posteritati, per tenebricosa Ignorantiæ Dumeta, aliàs errabundæ, faces præfert etiamnùm limpidas, siue vltò reiçere siue in Quæstionibus disceptandis, vbi commode fieri potest, non adhibere, aut Agyrtæ est, aut Fanatici, aut Lucumonis ignauí. Cum igitur non modò Theologi Christiani sed etiam Jurisconsulti & Politici, ex prisca Ebræorum moribus, singularris sancitis, quæ ab ipso Numine eis præscripta sunt, subnixis, Normas non raro atque Argumenta dijudicandi controversijs aliquot, sumant; etiam & hisce id quod præstitimus & gratum fore & usui (quod maximè cupimus) esse posse vix ambigimus. Idque tum qua Successiones explicat, tum qua Specimen est Ebraici Iuris ritè dignoscendi. Nam dum Successiones eo explicantur, seu dominij à defunctis transmissio (quæ omnia apud homines,

mines rerum Ciuium maximè communis est, eoque etiam nomine heic magis aduertenda) ita peculiaris Ebræorum mos & à multiplicibus Christianorum, tam vetusti quam præsentis æui, formulis discrepans cernitur, ita subtilia Magistrorum interpretamenta atq; recepti apud Gentem de hac re juris apices panduntur, ut & Sacras de Hæreditatis Leges ab eis quibus præscriptæ sunt, explicatas præstò habeant Theologi; Subtilitates forenses, pro Genit's indele repertas, nec minoris forsan aestimandas quam complures quæ Româ, Spîrâ, Neapolî, Parissj, Florentiâ, Genuâ, Tarracone, ac à Tribunalibus alijs Iurisconsultorumque Collegijs in Europa celebrioribus, in numerosis Decisionum, Responsorum, Opinionum, Consiliorum voluminibus, afferri solent, agnoscant Iurisconsulti, & demùm aut Normam à Iudiciali Ebræorum jure alijs Rebuspublicis non necessariè petendam, aut totum Christianum orbem, in bonis ab Intestate defendendis ac Iure Hæreditario, libenter hactenùs errasse concedat id Politicorum genus quod siue mutua Ciuium officia siue Rerum Dominia ad Ebræorum mores exigi velit, ceteri vetò, inter variantia gentium sancita ac Mores, etiam & hæc, jucundè cum judicio, nec sine utilitate, contemplantur. Quin & Iudeis ipsis, quorum in Germania, Italia, Polonia, Belgia, Familiæ non sunt infrequentes, Leges de Successionibus Sacræ, cum interpretamentis Talmudicis ac Rabbinicis, hodieque in usu sunt, ubi aut expresse principum Christianorum sanctiones contrarium de eis non statuerint, aut mores aduersi, Sanctionum vim sortiti, neutiquam inoleuerint. Id quod de alijs Legis Mosaicæ non paucis capitibus dicendum. De qua re consulere licet C. tit. de Iudæis l. 8 Iudæi, & DD. ibidem, C. Theodos. lib.

XVI, tit. VIII, l. 22. Calderin. Consil. 10 & 30, Alex-
and. lib. 6. Consil. 6, Io. Corasium Miscellan. Iuris Civilis
lib. 5. cap. 6. Francisc. Zoannettum Rerum quotidianarum
cap. 60, Tiraquell. de Iure Primigeniorum quæst. 66 num.
22. Cirjerum in Tract. ejusdem rei lib. 1. quæst. 16. An-
ton. Ricciullum, Tract. de Iure Personarum extra Ec-
clesiæ gremium existentium lib. 2. cap. 14 & 15, & seqq.
Marquard. de Susannis part. 2. de Iudæis, cap. 1. q. 1. cap.
2, q. 6, & 4, q. 1, & seqq. præter Felinum ad tit. de Iu-
dæis, cap. 5. Iudæi siue Saraceni; vbi quando Lex Mosa-
ica, inquit Felinus, non est generaliter reprobata, quoad ipsos
Iudeos præualet Legi Civili. Et Marquardus de Susannis,
Regula, ait, per quam concluditur Iudeos ligari Iure Com-
muni. & causas eorum secundum Iuria Communia diffinien-
das, limitatur non habere locum in casibus in quibus Lex
Mosaica specialiter aliquid disponit, quæ non sit expresse
reprobata per Ius Canonicum, Civile, Statuta, aut per
Consuetudinem. Et signantius de Successionibus & Lege,
qua apud Ebræos hodiernos sunt decidendæ, idem Iu-
risconsultus dicta parte cap. 4. q. 8. & Antonius Ricciillus
Tractus jam memorati libro 2, cap. 15, q. 13. De Suc-
cessione autem & legitima liberorum qui Iudaismo re-
nuntiarunt, sanctio est peculiaris Pauli III Pontificis Ro-
mani, quem anno sa'utis MDXLII latam habes in La-
ertij Chezubini Bullatio Tom. 1. pag. 666, Constit. 32, &
in 7. Decretal. tit. de Iudæis cap. 3. De qua videsis Na-
uarr. lib. 5, Consil. 2. Et de Samaritarum (qui item E-
bræi) Successionibus, vide Nouellam CXXIX & CXLIV.
Adde C. Theodos. lib. XVII, tit. VII l. 28. Extra autem
Sanctiones ejusmodi aut Mores locorum aduersos, illud de
Ebræis Romæ degentibus à Iuuenale Satyr. XIV dictum
sere etiamnum obtinet.

Prolegomena.

V

Romanas autem soliti contemnere Leges
Iudaicum ediscunt & seruant, ac metuunt lus
Tradidit arcane quodcumque volumine Moyses.

Et ad tenacissimam illam Patriarum ibi Traditionum obseruationem aliarumque contemptum, attinet illud Martialis lib. IX, Epig. XCIV, ad verbum Poëtam;

*Illud me cruciat Solumnis quod natus in ipsis
Pedicas puerum, verpe poeta, meum.*

*Ecce negas iurasque mibi per Templa tonantis;
Non credo; iura verpe per Anchialum.*

Quod de Anchialo siue vrbe siue pueru habent, ad Epigramma; viri sane doctissimi, planè nihili est. Incomparabili V. Iosepho Scaligero primùm suboluit, ex Ebræorum fontibus, interpretationem heic petendam. Ideo חַיָּה id est, viuit Deus, juramenti formulam Ebræis usitatam, ita Martialem decepisse autumat, ut per Anchialum eos jurasse sentiret ac à pædicione heic tantundem postularet. Sic ille in Prolegomenis ad Emendationem Temporum & in literis ad V. Cl. P. Scriuerium vti in hujus ad Martialem notis habetur. Vir autem doctissimus Thomas Farnabius noster, ex חַיָּה וְאֶת חַיָּה id est, si viuit Deus, aut ignoratum Martiali aut malè intellectum Anchialum factum autumat. Tantorum Virorum conjecturas sine inuidia suspicio. Sed neutram amplecti libenter queo. Malim sane ipsum poëtam, rei quam ex Ebræorum in vrbe consuetudine seire facile potuit satis heic scientem fuisse defendere, atque ipsissimum Ebræorum juramentum exactè satis expressisse. Scimus quidem Iurandi formulas (quæ frequentius in confabula-

bulationibus adhibitæ) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spectemus, grammatica, nimis aliena degenerâsse; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum & Terentium contrahuntur. Tertullianus de Idololatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusurandum esse per Herculem.* Nam Herculem vtraque formula innui volunt qui Iouis seu Διὸς filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras fere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum juramentis, videmus. Atqui apud Martialem integra videtur mihi fuisse hæc formula; **וְעַל יְמִינֵךְ עַל כָּל** iperan chi olam, id est, vicitur aut vindictam sumat is qui viuit in æternum, si pejerauerim. Adeo ut ita potius scripscerit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam.

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in per Anchialum mutari posset, nemo non videt. **וְעַל** Chi olam seu qui viuit in æternum, siue ζωτα τις τυς αἰώνας (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebreis exulantibus plerunque cultus) cognominibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, ubi Chaldaice vocatur **וְעַל** Chi alma, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam Iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur; **וְעַל** Chi haolam seu per Chi olam.

olam, id est per eum qui vivit in æternum; vnde cognomen illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit manifestum. Nam tametsi de Visione illud dictum est, attamen ad Humanos & receptos dictum est mores, ut alia cum ibidem tum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu Chaldæo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmudicum, sermonem, significatio ista verbi פֶּרֶע (quod alia notione in sacrarum literarum Ebræo passim usurpatur) ut alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chilpetha, in Talmude Hierosolymitano, tit. *Sanbedrin* fol. 18, col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta תְּוֹרָה seu secundum iudicium Legis, at, inquit, אֵיךְ אַנְתִּי זָרַע דַּין, תְּוֹרָה אלְתָא הַזְּרָע מִשְׁכָּבָה יְפֶרֶע מִאֲחָתָן הַגְּנָשִׁים מִקְּבָּלָן Ego baut scio quid fuerit Iudicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit (οὐαγμογών) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi estis ut quod Iudex vobis pronuntiare debet, id præjudicare audatis. Quin & formula ita ex lingua barbara (nam & formulas juramentorum hodieque sciunt etiam ij qui alias linguae, in qua usurpantur, ignari sunt) sumta allusionem insuper habebat, eamque ijs, qui tinniente inuicem syllabarum sono capiuntur, lepidam, ad formulam Romanam qua præpositio per adhibita. Nam Pentameter, synalœphæ ratione, ita labitur ac si plane legeres verpe per anchiolam, quod τῷ per templo Tonantis ita respondere videatur. Nec quem moueat quod τὸ γ (elementum toto gutturis nixu pronuntiandum) in γη per an, in γελ γ verò, sequente Vau, per O exprimatur. Variam esse eius elementi pronunciationem apud veteres pueri sciunt, & xtranque admissam. Sed in primis heic congruum est, ut τὸ γ, litore

bulationibus adhibitæ) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spestemus, grammatica, nimis aliena degenerâsse; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum & Terentium contrahuntur. Tertullianus de Idolatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusurandum esse per Herculem.* Nam Herculem utraque formula innui volunt qui Iouis seu Διός filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras fere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum juramentis, videmus. Atqui apud Martialem integra videtur mihi fuisse hæc formula;

— שְׁלֵמָה וּפְרִעָה iperan chi olam, id est, vicitur aut vindictam sumat is qui viuit in æternum, si pejerauerim.

Adeo ut ita potius scripserit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam.

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in per Anchialum mutari posset, nemo non videt. שְׁלֵמָה Chi olam seu qui viuit in æternum, siue ζωτα εἰς τὸν αἰώνας οἰκεῖον (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebreis exulantibus plerunque cultus) cognomina inibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, ubi Chaldaice vocatur שְׁלֵמָה Chi alma, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam Iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur;

— בְּחַדְּשָׁבָע עֲזֹז iuravit per Chi haolam seu per Chi olam.

olam, id est per eum qui vivit in eternum; unde cognos-
men illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit mani-
festum. Nam tametsi de Visione illud dictum est, attamen
ad Humanos & receptos dictum est mores, ut alia tum
ibidem tum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu
Chaldæo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmu-
dicum, sermonem, significatio ista verbi פֶּרֶע (quod alia
notione in sacrarum literarum Ebræo passim usurpatur)
ut alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chil-
petha, in Talmude Hierosolymitano, tit. Sanhedrin fol. 18,
col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum
ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta תְּוֹרָה
seu sesundum iudicium Legis, at, inquit, אֵין זָרַע רַזְעַן
תְּוֹרָה אֶלְתָּה הַיּוֹשֵׁב מִפְּרַע מִאֲוֹתָן רַגְשִׁים מִקְבָּלָן
*Ego hanc scio quid fuerit Iu-
dicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit (οὐα-
λιογνώστης) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi esitis
ut quod Iudex vobis pronuntiare debet, id præiudicare au-
deatis. Quia & formula ita ex lingua barbara (nam & formu-
las juramentorum hodieque sciunt etiam ij qui alias lin-
guæ, in qua usurpantur, ignari sunt) sumta allusionem
insuper habebat, eamque ijs, qui tinniente inuicem syllabi-
tarum sono capiuntur, lepidam, ad formulam Romanam
qua præpositio per adhibita. Nam Pentameter, synalœphæ-
ratione, ita labitur ac si plane legeres verpe per anchiolam,
quod τῷ per tempora Tonantis ita respondere videatur. Nec
quem moueat quod τὸ γ (elementum toto gutturis nixu
pronuntiandum) in עַבְרִי per an, in שְׂנִיר verò, sequente
Var, per O exprimatur. Variam esse eius elementi pro-
nunciationem apud veteres pueri sciunt, & xtranque ad-
missam. Sed in primis heic congruum est, ut τὸ γ, litera*

bulationibus adhibitæ) apud veteres, contractâ pro more pronuntiatione, ante alias, in vocabula, ab analogia, si cetera spectemus, grammatica, nimis aliena degenerâscit; veluti quæ in Pol, Perpol, Ædepol, Mecastor, Mehercle, Medius fidius, apud Plautum & Terentium contrahuntur. Tertullianus de Idolatria cap. XX, *Consuetudinis vitium est mehercule dicere & medius filius, accedente ignorantia quorundam, qui ignorant iusurandum esse per Herculem.* Nam Herculem utraque formula innui volunt qui Iouis seu Διὸς filium in Medio Fidio reperiunt, ut Festus, qui ceteras sere contractas explicat. Etiam hodieque simile fieri in obuijs Christianorum juramentis, videmus. Atqui apud Martialem integra videtur mihi fuisse hæc formula; **וְיַהֲיֵה עָלָךְ כִּי־וְיַהֲיֵה עָלָךְ כִּי־** iperan chi olam, id est, vicitur aut vindictam sumat is qui viuit in æternum, si pejerauerim. Adeo ut ita potius scripserit Martialis,

Non credo, iura verpe iperan chi olam.

Quod quam facile à librarijs, qui ignota sibi vocabula in ea quæ cognati soni notiora sunt vertere solent, in per Anchialum mutari posset, nemo non videt. **וְיַהֲיֵה עָלָךְ כִּי־** Chi olam seu qui viuit in æternum, siue **קָרְבָּן תְּהִלָּתָךְ** (quod idem sonat) ex celeberrimis Dei Optimi Maximi (qui solus ab Ebreis exulantibus plerunque cultus) cognominibus esse sacris, tum ex ipsa re liquet, tum ex Daniele XII, 7, & ex IV, 31, ubi Chaldaice vocatur **וְיַהֲיֵה עָלָךְ כִּי־** Chi alma, quod idem est, & ex Apocalyps. IV, 9 & 10, & XV, 7. Ipsam hisce verbis formulam Iuramenti conceptam, nondum, fateor, compertam habeo. Sed primo, quem citauimus, Danielis loco, legitur; **בְּחֵדֶשׁ שְׁבֻעָה כִּי־** iuravit per Chi haolam seu per Chi olam.

olam, id est per eum qui vivit in eternum; unde cognos-
men illud iuramentis adhiberi solitum esse satis fit mani-
festum. Nam tametsi de Visione illud dictum est, attamen
ad Humanos & receptos dictum est mores, ut alia cum
ibidem cum in Visionibus alibi. Ex Syriaco autem seu
Chaldaeo in Magistrorum, id est Rabbinicum ac Talmu-
dicum, sermonem, significatio ista verbi פָּרָע (quod alia
notione in sacrarum literarum Ebræo passim vltupatur)
ut alia innumera, manauit. Vnde Rabbi Iose Bar Chil-
petha, in Talmude Hierosolymitano, tit. Sanbedrin fol. 18,
col. 1, cum duo litigantes eum sibi Iudicem ita tantum
ex professo agnoscebant si sententiam ferret iuxta
seu secundum iudicium Legis, at, inquit, אֵת אֲנַי יְהוָה רִין
תּוֹרָה אֶלָּת הַיּוֹדֵעַ מַחְשֻׁבָּה יְפָרָע מִאָתוֹן רְאַנְשִׁים מִקְבָּלָן
תּוֹרָה עַלְכִּיו מִהְרָא Ego baut scio quid fuerit Iu-
dicium Legis. Sed is qui Cogitationes vestras scit (οὐ κα-
νούμενος) vindictam sumet de vobis qui viri eiusmodi eritis

Print Faded and
Illegible in parts.

alia gutturali sequente in primo loco, etiam eiusdem orationis, *-anchi*, in secundo, pro vocalis adiectæ vi, *olam* faciat, quod doctos fassuros non dubito. Alibi notaui mus item Græcos veteres τὸ γ ad dictionum fines non aliter ac in compositionibus in γ interdum, interdum in μ, pro primi sequentis vocabuli elementi natura, & pronunciatione & scriptione vertisse. Quin γ per Gamma pronuntiari interdum veteribus scimus, vt in Ragau, Gomorra, Raguel, alijs. si igitur dicebant *iperag cbi olam*, expressius *Anchialam* nullibi est. Nam & Græco more, Αγίαλος scribitur Anchialus. Et res heic satis palam est. Neque coniecturæ obest, quod Syriaca, non Ebraica, erat verparum eo æuo lingua vulgaris, vt sciunt docti. Nam ex lectione sacrarum literarum, & frequenti dialecti Rabbinicæ vsu, etiam Ebræa non paucis eorum intellecta & sape usurpata est, maxime in solennibus formulis, eisque vt fieri solet, breuiusculis. Et tam Rabbini cā quam Ebraicā, quæ pura est, dialecto, Verba illa ita, ut expressimus, sonant. Syriaca autem haut parūm in alium sonum fleuntur. Iam verò Martialis, non magis quam Iuuenalis inscius moris Ebræorum, quo leges & religionem Romanam planè contemnebant ritibus & præceptis Mosaicis in aperto addictissimi, etiam tantundem exprobavit verpo, dum ad patriam iuramenti formulam, quæ fallere non ausurum existimabat, eum adigere voluit. Ita sane Principum Christianorum leges exigunt à Iudeis, vt in eorum iuramentis forensibus Deus cognomine aliquo ipsis signantiū agnito designetur, veluti *vnico*, *viuente*, *omnipotente*, *Creatore Cœli & Terre &c.* Ut habetur in Speculatore, tit. de Iuramento Calumniæ, q. restat, sub finem, Marquardo de Susannis, de Iudeis & alijs

Ijs Infidelibus part. 2. cap. 5. §, 10, Repertorio Inquisitorum, §, Iuramentum pag. 501, in Ordinatione super Judicio Cameræ Imperialis, tit. LXXXVI, Burchardo de *Mangelfeld* in Iure Municipal Magdeburg. tit. CXXXIX, Leunclauium in Iure Græco-Romano Tom. I, pag. 119, alibi. Quin forte Martialis, ex verparum in vrbe morum obseruatione, perjurij cum pœna, id est, loris cœdi dignum, si ita iuraret, tacite innuit. Nam tametsi peierantibus per Deos Romanos, supplicium nullum præter existim à Numine expectatum, erat tunc in vsu, attamen ex Ebræorum Legibus (quibus, inter Iudæos ipsos, principum gratiâ locus erat aliquis, etiam in vrbe; de qua re vides C. tit. de Iudæis, l. 8. & Dionem, vbi de Iudæis, lib. XXXVII, seu Xiphilinum in Pompeio) sponte peierans siue per nomen siue per cognomen Dei O. M. inter confabulandum (nam perjurij forensis alia erat ratio) loris cœdēdus erat. Idque ex interpretatione Legis Deuteron. XXV, 2, latæ. Quod scimus ex Misna, tit. Shebuoth, seu de Iuramentis cap. III. תְּבֻשָׁת בֵּיטּוֹ שָׂחִיבָן עַל וּרְגַח מִכּוֹתָה Hoc est iuramentum futile pronuntiatum, cuius qui scienter reus est, plagis cœditur. Et sibi vetita, sine expressa pœnæ adiectione, loris punienda, sed nunquam pluribus quam XXXIX plagis plerunque statuebant. Ad quod attinet illud D. Pauli II. ad Corinthios XI, 24. A Iudæis quinques quadagenas, vñā minus, plagas accepi. At Paulus ciuis erat natalibus Romanus, vnde, Lege Portia, à verberibus immunis. Vide Act. Apost. XXII, 25, & seqq. Sed qua Iudæus erat, & Iudæorum legibus de plagis, quæ nec legi Portiæ, in foro Iudaico cesserat, obnoxius, ab eis cœsus est. Atque hodie huiusmodi, in festo Reconciliationis, pœna peccantibus verpis, ex more suo in Germania,

mania, alibique degentibus, infligit selet, ut videre est in Synagoga Iudaica V. Cl. Ioannis Buxtorfi cap. XX. pag. 409. Quin nec ita exploratum mihi videtur *Templo Tonantis* (quà saltem iurantis mentem occupabat) apud Martialem, pro Iouis delubris sumi. Prouocat verpum ad patriam iurandi formulam, cāmque qua maior nulla. Gentis religione ac pœnæ timore ducitus is abstinuerat. At periurium Ebræis non magis vetitum quam alienorum Deorum nominibus vti. Exodi XXII, 13. *Non memorabis nomen Deorum alienorum, non audientur ex ore tuo.* Neque hoc quam illud minus ex lege punitum. Maimonides Halach. Sanhedrin cap. XIX, ex Talmude, enumerat לאוֹן טבָרָה שָׁאֵן בְּחַזְקָה לֹא כָּרִית וְלֹא מִתְהַת בֵּית כָּרִית רַיִן שְׁלֹקוּן עַל־וְהַזְּנָה præcepta negotiua in Lege, quibus, neque Excisionis pœna (quæ à Numine expectabatur) neque capitali supplicio forensi præscripto, plague debebantur. Numerus est CLXVIII. Octauus ibi est, de eo cuius ex ore עֲבוֹרָה זֶרֶה seu nomen Dei alieni auditum. Vix est igitur vt credamus, verpo, qui per Iouis *Templo* in-patriam religionem grauissimè committens, iurasset, idque palam ac aperte (nam ex alijs flagitijs quibus inquinatus est opertis secretioribusque, dijudicandum non est) religioni adeo fuisse eandem ob causam, Deum itidem Viuentem periurio, quod æque tutum fuisse, lassere. Per *Templum Dei*, aut *Dei Tonantis* iurasse mihi videtur, id est, בְּבָבָיו אֱלֹהָה הוֹעֵד; quod vt de Templo Hierosolymitano, sub Epigrammatis æuo, exciso, intelligebant Ebræi, ita etiam iuramentum illud plene inane fuisse nec iurantis conscientiam obligasse, sententia impia Magistrorum diu antea inoleuerat. De sententia huiusmodi constat apud D. Matthæum XXII, 16. *Væ vobis Duces cœci, qui dicitis si quis*

quis per Templum iurauerit nibili est. Neque sanè per Iouis Templa, sed per Ipsum aut Iouem Lapidem, ex more Romano iurabant. Et Tonantis nomen, quod Ioui tam frequenter tributum, ex sacris literis præstò satis erat Iudæo; ut scire licet ex I, Samuel. II, 10 Psalm. XXIX, 3, alibi. Aut igitur sesellit Martialem verpadum de Iouis Templo iuramentum, per Hierosolymitanum præstum, capi volebat, aut (quod non ita vero est dissimilimum) ipse Martialis receptam de hujusmodi, quo fallere Iudæi solebant, iuramento sententiam, Romæ itidem edictus, & insignis, ex perjurio, impietatis eum accusat & ad id genus iuramentum inuitat quod tum Numinis, tum imminentis a foro Ebraico Pejeranti pœnæ respectu, satis esset horrendum. Magis firmat quæ diximus, libertas vitæ Iudææ sub Domitiano, siue Martialis tempore, quæ aliquoties ab alijs Imperatoribus ex vibræ pulsa. Nam soluto pretio ad fiscum, qui etiam huic rei singulatis erat, adeoque Iudaicus dictus est (vnde & de frequentia gentis ibi habita, è qua mores eorum facilius ciuibus innotescerent, judicandum) liberè ac suo more viuebant. Suetonius in Domitiano cap. XII. *Præter ceteros, Iudaicue fiscus acerbissime actus est, ad quem deferebantur qui veluti profecti Iudæam intra urbem viuerent vitam, vel dissimulatq; origine impedita genti tributa non pendissent. Sed hæc fortè extra callem.*

Quod ad ritè Dignoscendum ius Ebraicum attinet, firmatur ex hec Specimine, nimium in eo cœcutire homines, qui Iurisconsultos ejusdem gentis minimè consulunt. Patrum siue veterum siue Recentiorum Christianorum, qui aut non omnino, aut rarissime, aut perfunctorie eos ipsi consuluere, obiter adnotatis oscitantे contenti. Doctissimus alioquin Origines ipse in Homi-

lia XXI ad Numeros , tum Ebraici tum in Imperio Romano alibique recepti iuris de Successionibus imperitiam prodit insignem dum de utroque ad hunc modum pronuntiat , ad legem dicti libri capite XXVII latam. *Hæc secundum historiam* (inquit ; Græca eius Homiliarum nondum puto comperta sunt) *quid vigoris habeant omnibus palam est*, qui sciunt leges istas non solum apud filios Israel custodiri sed apud omnes homines , qui tamen legibus viuunt ; unde apparet quomodo libertas filiarum Salphaat (Zelophchadi) non solum ipsis Hæreditatem contulerit , sed & perpetua viuendi iura seculo dederit. Vides quanta sit etiam Historie ipsius utilitas in Lege Dei. Quis potest Leges illas aliquando dissoluere , quibus vniuersus vtitur mundus ? & paulò post , Ponitur Lex Dei de Successione , vt primo Filius , filia secundo in loco fuscet , tertio frater , quarto patris frater , quintus vero gradus certum aliquem non designat , sed quisquis illi propinquior ex omni familia fuerit , vt ipse succedat. Neque enim modus Successionis heic descriptus is est qui , ex Lege sacra , Ebræis omnino in usu ; neque is qui eis , ex ea , in usu erat ceteris Gentibus receptus est. Quid igitur illud , sed & perpetua viuendi iura seculo tradidit ? Iure Romano liberi utriusque sexus , etiam Origenis ævo , pariter successere. Item pater Patruo præferebatur , quod ab Origene heic negatur vt etiam in Iure Anglicano. Alienissima item ab Ebræorum moribus & perperam intellecta esse non pauca quæ à viris magnis , dum de re hæreditaria ad Leges sacras , sine Magistrorum ope , disputant , traduntur , manifestum satis fit ex eis quæ fuse , ingeniose , alioquin etiam docē de iure Fratriæ , ad fuscitandum defuncto semen , ducendæ , de primogenitorum prærogatiua , de liberorum , fratrum ,

parentum, successione, tribulum nuptijs, id genus alijs tractat Abulensis ad Deuteronom. XXI quæst. 5, XXV q. 5, 6 &c. Numer. XXVII, q. 3, &c. XXXVI, q. 8. & D. Matthæi cap. XXII, quæst. 140. Quin Cornelius à Lapide & Bonfrerius ad Numeror. XXVII, inauditas Ebræis habent successionis in eorum Republica formulas; ut iuris Cæfarei interpretes, qui de primogenituræ jure apud Ebræos obiter, sed inscienter nimis, verba faciunt, prætermittam. Alia sunt, de sacra illa Republica, innumera & maximi sane Studiosis æstimanda quorum latet plane veritas (nec aliter fieri potest) dum Iurisprudentia ejusdem, Mores, Ritus, Sententiæ receptæ, ab ejusdem Magistris ad posteros transmissæ, negliguntur. Consulendi igitur summa cum diligentia Magistri illi, qui quam singularem rerum Ciuilium studijs afferant utilitatem, videre in primis est in libellis aliquot pridem de rebus Ciivilibus inscriptis; veluti Petri Cunæi *de Republica Ebraeorum*, Williemi Schikarti *de Iure Regio*, Ioannis Coccej titulo Talmudico *Sanhedrin* (cujus Misna à Paulo Riccio, quem monuerat Maximilianus I Cæsar ut totum opus Talmudicum in Latinum transferret sermonem, ante centum abhinc annos sed indiligerter nimis versa habetur etiam inter editos autores Artis Cabalisticæ) & ejusdem titulo *Maccoth seu de reis vapulantibus*. Hisce accedit doctissimi viri Constantini L' Empereur Talmudicus titulus *Middoth* recens editus; ut complures præteream qui Ebraicis scriptoribus diligenter vñ obuiam ex eis, vbi res postulat, letores docent. Immane quantum Lucis rebus quas tractant siue ex fontibus siue ex classicis Magistris isti præbent, non solum præ Carolo Sigonio, viro etiam doctissimo & cui literæ Latinæ plurimum debent, qui Reipublicam item Ebraeorum

Ebræorum contexuit, vti & Willielmo Zepperio Legum Mosaicarum Forensium Explanationis autori, sed etiam præ Conrado Bertramo qui breuitate majori quam diligentia vtcunque Ebraice eruditus & Iurisconsultus, Politiam scripsit Iudaicam; vt Christianum Adrichomium in Theatro Terræ Sanctæ, Fortunatum Schaccum, Sacrarij Apostolici præfectum, Elæochrismat, in Myrothecio secundo, alios mittam qui hujusmodi res aliud agentes, Theologi, Iurisconsulti, Politici, Philologi, è re nata leui tangunt brachio & misere falluntur & audacter fallunt dum sibi ex Ebræis primò discenda docent. Aut introeundum est igitur in Gentis Penetralia, & Pandectis ejusce serio vten-
dum, aut ingenue fatendum, *non Liquere*, vbi de Politia Ebraica fuerit pronuntiandum. Nempe receptis, siue in rebus Ciuitibus siue in Sacris (id est, quæ ex Lege siue Iudicali pendent siue Ceremoniali) corum moribus dig-
noscendis, haut magis ferè sufficiunt Veteris Federis Scripturaræ sacræ, quam Nouum sufficeret, vnde Politia Christiana seu Ecclesiastica anteriorum seculorum ejusque mutantia per Locos & Tempora discrimina, in Anathematis-
mis, verbi gratia, Irregularitatibus, Ordinibus ac Regulis
sacris, sacri Prouentus distributione, cultus Ceremonijs,
id genus alijs, satis elicerentur. Adhibendas præterea
nemo nescit Historias Ecclesiasticas, Conciliorum Cano-
nes, Forenses Formulas ac Decisiones, Decreta Ponti-
ficia, Patrum scita, Liturgias, Ritualia, Corpora non
solum Ecclesie Orientalis & Occidentalis sed & singula-
rum in terraque, qua fieri possit, prouinciarum juris Ca-
nonici, multiplices etiam traditiones Veterum, & inter-
pretationes atque usus Recentiorum, sine quibus planè
mancum esset de Politia illa iudicium. Atque ita ut se res
habeat

habeat necessum est (si Ebræos spectemus) absque Lege, quam תורה שבעל seu Legem ore traditam appellant, absque forensi usu , atque absque interpretamentis quæ libri Talmudici & in sequentes Commentarij complectuntur. De hisce Magistri passim , & qui res tractant Ebraicas obitèr. Et ante trecentos amplius annos popularis noster , Nicolaus Lyranus , in Quæstione de probatione *Aduentus Christi* , & qui illo paulò recentior est , Doctor ille Resolutus , Ioannes Baonthorpius Carmelita (de Bachone appellat Tritemius , vti & alij ferè exteri , & libri eius impressi Baconem & Bachonem ; sed Baonthorpe nomen ei erat à cognomine villa in agro Norfolciensi , vnde oriundus est , vt monet Balæus) in Senten. III , Dist. 23, quæst. 1, art. 1. *Præter Scripturas Canonicas* (inquiunt ; nam eisdem fere utitur uterque verbis) sunt aliæ Scripturæ à Iudeis receptæ tanquam authenticæ , scilicet Thalmud ; quia secundum ipsos scriptura ista non differt à Scripturis Canonicis , nisi sicut lex data verbo à Lege data in scripto , quia ista fuit Moysi reuelata à Deo , sicut illa que sunt scripta in Libris Legis. Sed tamen Moyses non scripsit ea que continentur in Thalmud. Et hoc potuit esse duplii de causa. Vt pote quia non erat necessarium , ut populus sciret talia , sicut erat necessarium de Legis præceptis , vel quia talia magis erant in secreto habenda. Moyses tamen ea tradidit Iosue & alijs posterioribus eodem modo (de qua re videsis in primis Misnam tit. Pirke Aboth , seu de Capitulis Patrum cap. 1 , & Maimonidem in præfatione ad Iad Chazeka , præter Gemaram Babyloniam ad tit. Erubin cap. V , fol 54, a) & sic consequenter , quousque scripta sunt talia per autores posteriores , ne caderent in obliuionem. Similiter dicta doctorum Hebraicorum qui glossauerunt Vetus testamentum sunt auten-

tica apud eos multò magis quam apud nos *Dicta Hieronymi, Augustini, & aliorum Catholicorum.* Et rationem addunt, ex Deuteronomij XVII, 11. *Non declinabis à verbis eorum ad dextram siue ad sinistram.* Quod de Consistorij seu Confessus Magni Iudicibus corumque placitis dictum volunt, ut in libris de eodem Confessu ostendimus. Nam Receptæ Sententiæ eiusce, vtpore Tribunalis supremi, autoritate potissimum subnitezantur. Tralatitium est, fateor, in doctrinam Talmudicam, Portentosas, quarum quidem satis est fœcunda, Fabulas obijcere, Vana etiam atque Impia effata; adeoque existimationem eius inde minuere, vt Marquardus de Susannis part. II, cap. 1, q. 49, Hieronymus de Sancta Fide, lib. II, alij faciunt. Et Innocentius IV, in Bulla qua eiusdem exemplaria Gallijs comburi voluit, inesse ait *blasphemias in Deum & Christum eius ac Beatam Virginem manifestas, inextricabiles abusiones, erroneas, ac stultitias inauditas* quod verum quidem est. Sed verò dum de Dominio eiusque transmissione aut de rebus quibuscumque ciuilibus in iudicium deduci solitis, disquirimus, non magis obstant eiusce, in eis decernendis, autoritati Portentosæ illæ aut inextricabiles Fabulæ (sub quibus tamen, vti apud Græcos veteres & Ægyptios, mysteria pro theologorum gentis indole & persuasione latuisse dubitari nequit) aut effata Impia, quam Miraculorum ita dictorum, Spectorum, ac Revelationum in historicis aliquot, ævi præsertim medij, Ecclesiasticis, illa seges (quæ simùl omnis nullibi, puto, satis fidei reperit) aut interseræ passim scelestorum hæsum farragines obstant, quo minus, inter legendum, plurima quæ Politiam Christianam aperiunt, bono cum fructu ac utiliter excerptantur. Nec tamen sine dilectu admittendæ sunt passim in rebus ciuilibus Magistrorum sententiae

rentiæ vt cunque ab eis receptæ. Scimus in Cultu diuino, in Iuramentis, Honore Parentibus exhibendo, alijs, humanae traditiones aliquot Numinis iussis eos antetulisse; de quibus monet Christus apud D. Matthæum XV, 3, XXIII, 15 & D. Marcum VII, 8, 9 &c. ἐγένετο παρόμοια τοιαῦτα πολλὰ ποιεῖτε, Οὐ multa alia, inquit, similia facitis. Sed hæc de Sancitis aut Sententijs quæ aut Diuinis planè iussis Aduersæ aut earum obseruationi Impedimento es- sent dictum est. Aliter sanè eorum qui præterant Iussa etiam ac Sententiæ satis habebant autoritatis, ipso humani generis Magistro de ea re monente, dicto capite D. Matthæi XXIII, 3. Et certe cordatiores Christianorum, qui Ecclesiæ Romanæ renuntiarunt, idque ob compluria in ea sancta ac sententias repertas quæ sibi visa sunt diuinis contraria, sive prudenti priscarum eiusce Ecclesiæ Historiarum, Annalium, Patrum, Conciliorum, Canonum, Sententiarum Receptarum, vsus Forensis, id genus aliorum dilectu, suam formari noluere. Et qui morose hæc & dilectum hujusmodi respuunt, sui duntaxat ingenij vi sacras literas temerè explicantes, ridiculis atque impijs pacem Christianam nouationibus perturbare solere passim videmus. Cum autem Talmudis utriusque, ac si diceres utriusque Doctrinalis, binæ sint partes, מיסנאות Misnæoth, Misnæ sive Λεγέσιαι aut Leges repetitæ, & תורתם Gemaroth seu Gemaræ, quarum illæ primò conscriptæ, hæ (Gema- ra Complementum denotat) postea adjectæ sunt; Conscripsit illas Rabbi Iehuda, quem Hakadosh seu sanctum & Hannasi, id est, Principem, appellant. Neque enim ante eum Leges, Traditiones & Interpretamenta ore tradita in scriptis omnino publicabantur, sed à Magistris ad Discipulos ore & dictatis transmissa, in scrinijs seruabantur.

& Aduersarijs. Floruit ille R. Iehuda sub vtroque Antonino Imperatore, &, ne, palantibus tunc Iudeis, suorum rituum morumque vtcunque tenacissimis, majorum traditiones exciderent aut per Scholarum seu Collegiorum promouendæ disciplinæ destinatorum, quæ antea numerosissima fuerant, inopiam, nullibi comparerent, opus illud consecit. Nam ante excidium sub Vespasiano, habebantur, in Academia Hierosolymitana, Scholæ seu Collegia amplius quadringenta, quorum singulis inerant Scholæ item binæ. Altera, qua Lex scripta prælegebatur, seu ביהת ספר, id est, bibliotheca (eo nomine apud Ezram cap. VI sed Chaldaicè, memoratur Darij Regis Bibliotheca) altera qua Misnaioth seu Traditiones atque exegeses veterum, sententiæ receptæ, decisiones forenses, id genus cetera, docebantur. Hæc autem ביהת הלוּמוֹד seu Domus Doctrinæ nuncupabatur. Rabbi Phinees in Gemara Hierosolymitana ad tit. Megilla (seu de solenni lectione libri Esther) cap. III, fol. 73. col. 4. אָבָע שְׁפָרִינַס בְּתֵי נְזִירָה הֵי ו בירוסלָם וכל אחֶזֶת הוּא לה ביהת ספר וביהת תלמור ביהת ספר למסורת וביהת הלוּמוֹד למתנה וכולות-Collegia seu synagogæ Hierosolymis erant CCCCLXXX. In harum qualibet habebatur Bibliotheca & Domus Doctrinæ. Bibliotheca, qua Scripturæ prægerentur, Domus Doctrinæ qui doceretur Misna. Hasce autem uniuersitas sustulit Vespasianus. Eadem ipsa leguntur in Gemara Hierosolymit. ad tit. Cetuboth seu de pactis dotalibus, cap. XIII, fol. 35, col. 3. Excepto quod pro שְׁמָנוֹת, id est, LX, legitur heic שְׁשִׁים quod LX sonat. Videbis item de hisce Gemaram Babyloniam ad tit. Gittin, seu de libellis repudij, cap. VI, fol. 58 a. De Rabbi Iehuda, quem diximus, Rabbi Gedalia Ben Iechaya

הוּא חֲבֵר הַמִשְׁנִיּוֹת שָׂמֵחַ בְּרִיאָה וְקָבָר לְחֶרְכָן
 chaia in libro *Shalsheleth* fol. 32 b. *Iste compo-*
suit Misnaioth anno MMMDCCCCXLIX à Creatione
et CXX ab Excidio. Ita idem fol. 69, b. Scilicet, juxta
 eorum in calculo ratiomes, sub anno Christi vulgari
~~CXC~~, imperante Commodo, & Pontifice Romano Eleu-
 therio. Coævi ita erant Tatianus, Athenagoras, Tertul-
 lianus, Clemens Alexandrinus Patres. De eo, videsis R.
 Salomonem Iarchium ad Gemaram Babyloniam tit. *Baba*
Mezja, fol. 33 b, & R. Abraham Zaccuthium, in *Lu-*
chasin pag. 45 a, & 60 b. Charum fuisse Rabbi Iehudam
 Sanctum aiunt Antonino Pio. Et vt cunque tempori, quod
 Commodo conuenit, tribuatur, vt supra, scriptio seu
 publicatio τῶν Misnaioth, sunt tamen qui etiam ipfi An-
 tonino, Proselyto utpote facto, nam ita etiam volunt
 aliqui (& videsis etiam de hac re Gemaram Hierosoly-
 mitanam ad tit. *Megilla* cap. III, fol. 74 col. 1. Halach.
 2. & ad tit. *Sanbedrin* cap. penult. fol. 29, col. 3, Ha-
 lach. 6, vbi אַגְטָוְלִיְגָס exaratur) scriptionem seu com-
 positionem earundem tribuunt, non aliter puto ac Tribon-
 niani scripta, Iustiniani à Iurisconsultis Romanis nuncu-
 pantur. Nam quid aliud denotat illud in *Tzemach David*
 part. 2. pag. 27 b? סִפְרֵ רְצִיָּה? כָּלֵ פִּיו נְהֻגָּה מִסְנִי
 הקיסר אַגְטָוְלִיְגָס חֲבֵר ספר רְצִיָּה? כָּלֵ פִּיו נְהֻגָּה מִסְנִי
 אשר עָזָר הוּא זהה רְצִיָּה עַל פִּיו כָּלֵ פִּיו נְהֻגָּה מִסְנִי
 Antoninus Cæsar composuit Librum Iudiciorum, iuxta eu-
 ius prescriptum usque ad diem hodiernum Iudicia exercent,
 utpote quæ tradita sunt è Sinai. Aut hoc de Misnaioth
 dictum, aut planè nihil est. Neque quid de Misnaioth,
 aut earum parte & maxima & celebriori, solennius dictum
 occurrit quam ipsas fuisse לְמַשְׁה מִסּוּנִי traditiones
 Mosis è Sinai. Et apud Iudeos hodieque, Iudicia, vbi il-

lis permittuntur libera , ad normam τῶν Misnaioth Ge-
maris explicatarum excentur. Gemaras verò in sequen-
tibus proximè seculis adiecerunt; in Palæstina, Caput Syna-
gogæ Rabbi Iochanan, in Babylonia Rabbi Ashi, in cu-
jus Gemara pleraque Fabulæ illæ Portentosæ. Studiorum
ei consors erat Rab Ina, unde & tam illi quam Rabbi
Ashi tribuitur interdum quod τῷ Rabbi Ashi soli plerum-
que agnoscitur. Illinc est quod corruptè apud Hierony-
mum de Sancta Fide, *Rabbina & Rabbasse*, pro Rab Ina
& Rab Ashi, velut primarij autores Talmudici non semel
leguntur. De illis videlicet Præfatione in R. Mosis Maimoni-
dis ad *Misna Tora*. Illic etiam de vtriusque Talmudis
compositione fusiùs agitur, vt & in præfatione R. Mosis
Mikotzi ad librum magnum Præceptorum , vt alios,
qui de ea scripsere , heic mittam. Gemara autem τῷ
Rabbi Ashi cum R. Iehudæ Misnaioth, Talmud Babylo-
num (quod maximè in usu est) & Gemara τῷ Rabbi Iocha-
nan, cum eisdem, Hierosolymitanum Talmud conficit. In
ipsis autem Misnaioth & in Gemara Hierosolymitana, Fa-
bulæ, quas diximus, vix omnino, seu rarissime, habentur.
Ipsa autem *Gemaratum* solum interdum *Talmud* nuncupat-
tur, tum alterum etiam eo nomine est, vt Misna alterum,
membrum bipartitæ Traditionum veterum distributionis.
Bullâ autem Iulij III Pontificis Romani , anno MDLIV
publicatâ, certum Ebraicorum volumen Gemaroth Thalmud
nuncupatum , nonnulla indigna & Legem Diuinam ortho-
doxamque fidem offendentia continens igni damnatur. Ha-
betur in Bullario Laertij Cherubini Tom. I. Pag. 716.
Quod de Gemaris Misnæ adiectis intelligo. Nam & sub
id tempus, ait Rabbi Dauid in *Tzemach* part. I , pag.
22 (citante V. Cl. Willielmo Schikarto , in procœdio

ad *Tarich Regum Persiarum*; neque prior pars *Tzemach ha-Atenuus* mihi visa est) גָּשַׁרְפּוֹ כָּל הַגְּבוּרוֹת הַמִּצְאִים בָּאָרֶץ אֲיַטְלִיאָה *Combustæ sunt omnes Gemarae quotquot repertæ in regionibus Italæ.* De lectione autem & possessione librorum Talmudicorum interdicta, plura occurunt in supra citata Innocentij quarti Bulla dicto tomo pag. 62. in Clementis VII 20, tom. 3, pag. 25, in Gregorj XIII 70 tom. 25 pag. 452, in Literis Apostolicis pro Officio Inquisitionis pag. 139, & in Commentarjs Francisci Pegnæ ad Directorium Inquisitorum Nic. Eimerici part. II, cap. IV, pag. 94, Ioannis Sleidani Commentario II, Petro Galatino, ac in Willielmi Schikarti *Becinatib Hap-perushim.* Sed de hisce, Deo volente, accuratiùs alibi. Ideò autem Ebraica fideliter & locos vnde desumpta sunt, præter versiones, adiçere visuni est, vt faciliùs de re qualibet iudicet lector eruditus, vbiunque nobis securè credere nolit. Foliorum Gemaræ Babyloniæ numerus ad antiquorem Talmudis Babylonij Editionem Venetam designatur. Hierosolymitani vnica tantum extat editio. De ceterorum editione monere, operæ pretium non est.

Capitum Elenchus.

C A P V T I.

S Uccessionum, apud veteres Ebraeos, distri-
butio. De Liberorum & qui recta descen-
dunt successione, in Bona paterna.

C A P . I I.

De Liberorum in Bona Materna succeſ-
ſione, & Iure Dotali.

C A P . I I I.

De Liberis Naturalibus, è Concubina,
Ancilla, Extranea, genitis. De Mamzeribus
ac liberis ex Incestu ſusceptis. Et de Iepthe è
patrimonio à fratribus eicto.

C A P . I V.

De Liberis Adoptiuis, aut in Liberorum
nomen à patre assertis. Seruo non licuit Libe-
rum, compellatione, ſeu Abba vocando, ſibi
in patrem adſciscere. De prole de qua am-
bigitur priori an ſequenti marito fuerit tri-
buenda.

C A P . V.

De Familia inter Filios ercifunda, ac Pri-
mogeniti prærogatiua.

C A P .

Capit. Elenchus.

C A P. VI.

Qualium Bonorum fors duplex primogenito debita. Non Maternorum, nec eorum quæ à Patre, tempore mortis, non possessa, aut in eius potestate tunc non fuere. Assignatio portionis duplicitis in agris inuicem continuis.

C A P. VII.

Qualesnam nati pro primogenitis habiti, siue ratione Hæreditatis siue Sanctitudinis & Redemptionis. Et de primogenito Posthumo, ac Posthumi Successione.

C A P. VIII.

De Familia inter Filias erciscunda.

C A P. IX.

De partium, inter cohæredes, si Minores sint alij, alij Maiores, distributione, & Alimentis Filiabus, ubi Hæredes ipse non sunt, præstandis. Ac de varia Minorum ætate, & Puberibus.

C A P. X.

De Successione Liberorum qui sexus du-

Capitum

bij, aut utriusque fuerint, veluti Genitalibus
Obstructi aut Hermaphroditi.

CAP. XI.

*De Successione Patris, & à latere, cetero
fratrum, aui, patruorum, & Exclusa, in
successione, Cognitione Materna, uti & ip-
sa Matre.*

CAP. XII.

*Successionis omnigenæ, quæ ex Iure San-
guinis hactenus tractato penderet, Exemplum.*

CAP. XIII.

*De Successione fratriis fratriam viduam, ex
lege, ducentis.*

CAP. XIV.

*De Nuptijs Boazi & Ruthæ. Eas ad
Legem, de fratria ducenda, non spectare.*

CAP. XV.

*De fratribus incerti siue de quo ambigebatur
inter certos, an patris esset filius, singulari Suc-
cessionis atque hereditatis inuicem transmissio-
nis ratione. Et de alijs heredibus ascendentibi-
bus atque à latere incertis.*

CAP.

Elenchus.

CAP. XVI.

De Successione Maritali, sine Unde Vir.

CAP. XVII.

Successionis Maritalis exempla. Et de diuersarum tribuum hæreditatis, per mutnas eorum nuptias, confusione, ac filiabus τοιχαληποις seu quibus hæreditates obtigissent.

CAP. XVIII.

Distinctio quadruplex & Regulæ, quibus Magistri totam fermè successionis materiem, quæ ex iure sanguinis seu Maritali pendet, complectuntur.

CAP. XIX.

De Successionis à Cognitione speciebus, atque Regularum, quas diximus, seu Axiomatum usu ἐν τῇ κληροχίᾳ seu in hæreditaria Terræ promissæ distributione.

CAP. XX.

Exemplum Successionis Hæreditariæ in eis qui primo Terram promissam occupabant.

CAP. XXI.

De Zelophchadi filiarum portionibus

Capit. Elenchus.

Hæreditarijs & Decem dimidię Tribus Ma-
nassis, *cis Jordanem*, funiculis seu fortibus.

CAP. XXII.

*De exheredatione Liberorum seu fra-
trum atque heredibus instituendis aliter ac
ius exigebat commune. Et de libera Bonorum
Alienatione eiusque temperamentis ac Resti-
tutione in Iubileō.*

CAP. XXIII.

*De Successione Fisci, seu Hæredibus mor-
te damnatorum ; & de bonis Profelytorum,
& Vacantibus.*

CAP. XXIV.

Discrepantes Pentateuchi Samaritani, in
*Legibus de Iure Successionis, Lectiones, quæ
ab obseruationibus ac interpretationis aliquot
Magistrorum sunt dissimilares.*

Errata sic corrige.

IN Prologomenis Pag. V L. 21 חי אלהן , אַמְתָּה , pag. VI lin. 7. Medius Fidius, p. X
L. 18 רָהָה .

IN ipso Opusculo, Pag. 12, lin. 30 Lege יְהִי , 17 l. 4, iniuria, 22. l. 3 אֲבֹן
24 l. 19 Isagoge, pag. 41, cap. 10, l. 11 טוּמֵנָה , p. 43 l. 26, p.
49 l. 1 ipse, p. 54 L. 15 הַלְּבָדָה , p. 55, l. 29 יְרוּשָׁאֵל p. 65. c. 16 l. 7 transmitteban-
tur, p. 68 l. 20 רְחִיבָה , p. 81, l. 16 וְחוֹרֶה p. 91, in 3 Anonym. pro $\frac{2}{3}$ Tege $\frac{3}{2}$
Numerorum Plura dico, non sunt metra

De
SVCCESSIONIBVS
in
Bona Defuncti,
Ad Leges Ebraeorum.

*Successionum, apud veteres Ebraeos, distributio.
De Liberorum & qui rectâ descendunt
successione, in Bona paterna.*

CAPV T I.

Successio apud Ebraeos erat, aut in Defuncti Bona, veluti Fundos, Utensilia, Suppellectilem, Nomina; aut in eiusce Dignitates, ut in Regiam, Pontificiam. Hanc consultò seponimus, alias tractaturi. Illius, quæ in Bona erat, universa quidem materies cernitur in differentia quintuplici. In Successione *Liberorum*, seu rectâ descendantium; *Patris*, unde omnis Successio à latere pendet, *Fratrius* qui fratriam vi- duam ex Lege duxerit; *Mariti* seu unde Vir; ac *Fisci*. Neque ulla omnino est, in Bona, Successionis species de qua, ex hisce ritè cognitis, non facile est dijudicare. Li-

beri, ut Sui, necessarij, ac domèstici hæredes (quorum prima causa est in successione) aut Parri succedunt aut Matri. Succedunt Parri Eilij & Filiae atque ex hisce Nepotes posterique. Ita tamen ut Filibus Filiij nunquam non præponantur. Hisce nimis nūm non existantibus, neque aliter, illæ Hereditatem adeunt. Nepotes verò & Neptes eorumque posteri, defunctis Liberis, indutâ parentum personâ ac pro eorum sexus dignitate, aucto succedunt, siue in Capita siue in Stirpes (ut varietas speciei exegerit) habitâ prærogatiuæ filij primogeniti atque familiæ erciscundæ ratione, de qua, statim. Nam Regula est universalis כָל הַקּוֹרְמָה בְּגַדְלָה יְצֵא יְרִיבָה קְרוּמָה Vbi quis ipse est in successione hereditaria præferendus, etiam universa proles, qua è femore eius egressa, est preferenda. Discimus hæc ex Misna, tit. Baba Bathra, cap. VIII, ubi ad hunc modum, de Liberiorum successionibus, legitur.

סדר מולה בר הוא איש בימוח ובן אין לו והעברותם איה נחלתו לבתו ובן קורם לבת וככל יוצאי יהנה. על בן קורמן לבת הבה קורמו לאהן וככל יוציא יריבה של בת קורמן לאהים וג' זה הכלל כל הקורם בגדרה יוציא יריבר קורמן Ordo seu series Hæreditariae successionis huiusmodi est. Si quis moriatur, filio non superstite, transferetis hereditatem eius ad filiam eius. Filius anteponendus filiae, et universa proles, è femore eius egressa, filiae est anteponenda. Filia est anteponenda fratribus et universa proles è femore eius egressa fratribus est anteponenda &c. Et Regula est universalis, ubi quis in successione est præferendus ipse, etiam universa proles è femore eius egressa (nam hoc locutionis genere, pro posteris huiusmodi, utuntur) est itidem præferenda. Lex sacra quæ subnituntur receptæ Magistrorum hæ sententiae de successione Descendentium, habetur Numerorum XXVII, 8. Si

Cap. I.

Ad Leges Ebraeorum.

3

Si quis mortuus fuerit & filium non habuerit, transferetis
Hæreditatem ad filiam eius. Neque à Liberorum ratione
diversam heic habent eam quæ est Nepotum Neptūmve,
qui Liberorum defunditorum sive parentum suorum locos
occupant, adcoque iure successionis vicariæ, seu, quod
vocabus, Repræsentationis, succeedunt. Quod vero si
lios filiabus semper præferunt Magisti, atque has, siue
illis ipsi sive posteris eorum superstibis, planè exclu-
dunt, provenit ex interpretatione verborum, quæ iam
citanimus. Aic. si dictum fuisset, filias ad successionem
nunquam euocandas, ubi filius superstes esset. Cum in-
terim etiam autem ipsi ex dissimili corundem verbo-
rum interpretatione, quæ placuit allarum gentium iuris-
prudentibus, Liberos utriusque Sexus hæreditates pariter
cepisse, neque filios filiabus antepositos. Gemara Hie-
rosolymitana ad tit. Baba Bathra, fol. 16. col. 1.
הכמי גוים
אומרים בן ובת טוין באלה ראיון ררטוי ובן אוון לו ווא אם יש
לו טניאן טוין התייבן והבתריב לאם אין לו בת רוא אם יש לו
טוין Iurisprudentes Gentium statuant filium & fi-
liam in pari successonis gradu. quod inde ortum est quia in-
terpretantur verba illa & filium non habuerit, ac si ad-
iudiceretur, ac si habuerit, utrique pares sint. Similiter intelli-
gunt illud quod scriptum est, & si filia ei non fuerit; Quod
si fuerit, utrique sint pares. Certe apud veteres Romanos
sui hæredes utriusque sexus pariter succedebant, uti li-
quet ex Caij Institut. tit. XVI, Institut. de Hæredit. ab In-
testato q. 1, s. tit. Si Tabulæ Testamenti nullæ extabunt,
alibi passim. Quo factum est, ut ad Romanorum Leges
quibus liberis utriusq; sexus naturales (modò legitimi etiam
essent) cum adoptiuis æquiparabantur, non ad Ebræorum,
quibus eti Adoptionis genus quoddam in usu (ut infra)

beri, ut Sui, necessarij, ac domèstici hæredes (quorum prima causa est in successione) aut Patri succedunt aut Matri. Succedunt Patri Filiij & Filiae atque ex hisce Nepotes posterique. Ita tamen ut Filiabus Filij hunquam non præponantur. Hisce nimirum non existantibus, neque aliter, illæ Hereditatem adeunt. Nepotes verò & Neptes eorumque posteri, defunctis Liberis, iudicata parentum personâ ac pro eorum sexus dignitate, aucto succedunt, siue in Capita siue in Stirpes (ut varietas speciei exegerit) habitâ prærogatiæ filij primogeniti atque familiæ erciscundæ ratione, de qua, statim. Nam Regula est universalis בְּלָא קַרְבָּנוֹן וְלִזְמָרָה יְצָאֵי רִיבָּו קַרְבָּנוֹן Vbi quis ipse est in successione hereditaria preferendus, etiam universa proles, qua è femore eius egreditur, est preferenda. Discimus hæc ex Misna, tit. Baba Batbra, cap. VIII, ubi ad hunc modum, id est Liberorum successionibus, legitur.

סְרֵר מַלְתָּח בֶּן הָוָא אֲרֵש בִּימּוֹתָה וּבֵן אַיִן לוֹ וְהַעֲבָרָהּ אֶת גַּהְלָתָה לְבָתָה וּבֵן קַרְבָּנוֹן לְבָתָה וּכְלִיזָּמָרָה יְצָאֵי רִיבָּו טַל בֶּן קַרְבָּנוֹן לְבָתָה קַרְבָּנוֹן לְאַחַז וּבְלָא יְצָאֵי רִיבָּה שֶׁל בָּתָה קַרְבָּנוֹן לְאַחִים וְגַ' זָה בְּכָל הַקּוֹדָם בְּנַחֲלָה יְצָאֵי רִיבָּה קַרְבָּנוֹן Ordo seu series Hereditarie successionis huiusmodi est. Si quis moriatur, filio non superflite, transferetis hereditatem eius ad filiam eius. Filius anteponendus filie, & universa proles, è femore eius egressa, filie est anteponenda. Filia est anteponenda fratribus & universa proles è femore eius egressa fratribus est anteponenda &c. Et Regula est universalis, ubi quis in successione est preferendus ipse, etiam universa proles è femore eius egressa (nam hoc locutionis genere, pro posteris huiusmodi, utuntur) est itidem preferenda. Lex sacra quæ subnituntur receptæ Magistrorum hæ sententiaz de successione Descendentium, habetur Numerorum XXVII, 8.

Si

Si quis mortuus fuerit & filium non habuerit, transferetis Hæreditatem ad filiam eius. Neque à Liberorum ratione diversam heic habent eam quæ est Nepotum Neptūmve, qui Liberorum defunditorum sive parentum suorum locos occupant, adeoque iure successionis vicariæ, seu, quod vocamus, Repræsentationis, succedunt. Quod verò filios filiabus semper praeforunt Magistri, atque has, siue illis ipsis sive posteris eorum superstibus, planè excludunt, evenit ex interpretatione verborum, quæ iam cito annus. Aic. si dictum fuisset, filias ad successionem nunquam euocandas, ubi filius superstes esset. Cum interim etiam autem ipsi ex dissimili corundem verborum interpretatione, quæ placuit allarum gentium iuris prudentibus, Liberos utriusque Sexus hæreditates pariter cepisse, neque filios filiabus antepositos. Gemara Hierosolymitana ad tit. Baba Batra, fol. 16. col. 1. חכמי גרים בנה טוין באלה ראייזון ררטוי ובן אוון לו הו אם יש אומרים בן ובת טוין באלה ראייזון ררטוי ובן אוון לו בת הא אם יש לו יונתן טוין

*diam in
terpreta
tione
iheretua
gum illi*

MARK. ACROSS. PAGE

ma ei non fuerit; Quod si fuerit, utique sint pares. Certè apud veteres Romanos sui hæredes utriusque sexus pariter succedebant, ut lique ex Caij Institut. tit. XVI, Instit. de Hæredit. ab Intestato q. 1, s. tit. Si Tabulæ Testamenti nullæ extabunt, alibi passim. Quo factum est, ut ad Romanorum Leges quibus liberi utriusq; sexus naturales (modò legitimi etiam essent) cum adoptiuis æquiparabantur, non ad Ebraeorum, quibus etiū Adoptionis genus quoddam in usu (ut infra

monemus) sexus tamen sequior posthabitus in successo-
nibus erat nec, filijs eorumue posteris exstantibus, ad hæ-
reditatem omnino admissus, appositi disputans D. Pau-
lus ad Romanos cap. VIII, 17. tam de Adoptiis quam
Naturalibus locutus, εἰ οὐκείναι τέκνα καὶ κληροῦοι, si li-
beri, etiam ἐγγόνοι. Quod tamen vertitur etiam, si autem
filij ἐγγόνοι, ut in vulgata. Sed ita feminæ argumen-
to non satis comprehendendi videntur, quas ibi exclusas
nemo sanus dixerit. Atque ut בָנִים בְנֵי אֹבֶדֶת tam filios
quam utriusque sexus prolem denotat, ita & Græcis
τέκνα atque etiam Hellenistis ἄρρενες, pro בָנִים substitutum,
tam liberos, quam filios, non raro significat. Videsis e-
tiam D. Paul. ad Galatas cap. IV, 7. atque inferius cap.
XIII. Nec de Romana Iurisprudentia tantum videtur di-
ctum illud iam ex Gemara Hierosolymitana citatum, sed
etiam de Mahomedana, quæ ita in Oriente & Austro la-
tissimè à multis seculis obtinuit ut Romana olim tum in
Oriente tum in Occidente. Nam illâ item, partes in
successione filia unica simul cum filio æquales, plures fi-
liae inæquales faciunt; uti videre est in Alcorano, Su-
ratha seu capite III, cui titulus *Elnasba* siue de Mulie-
ribus, tum paulò post initium tum sub extremum. In
Latino Alcorani codice, qui innumeris scatet mendis,
respoudet Azoaris VIII, IX, X & XI. Ex scilicet caput ter-
tium Arabici faciunt, uti in Italico qui non tam ex A-
rabico quam ex Latino (quicquid obtendat interpres ip-
se) vertitur, Azoaræ VII, VIII, IX & X. Quia signantur
in utroque dicti capitinis loco ex ipsius Numinis iussu
pendere illam successionis formulam, dicitur. Verba sunt,
كُلُّ أَنْتَ مُحَمَّدٌ وَلَا يُنْهَى مُحَمَّدٌ كُلُّ أَنْتَ
وَلَا يُنْهَى دُعُوا p̄cipit vobis de liberis vestris; fi-
lius

tantum capiat quantum filiae binæ &c. Quod autem habetur in Latino, Azoara VIII, omnesque parentes sextam obtineant si filius affuerit; sin autem, parentes sint hereditarū (id est, succedant) &c. Arabicis satis conuenit, si pro filio, proles substituatur. Muhammedes, seu successor eius Abubecrūs (qui Alcoranum primus in scripta redigēt) ibi dixit ﷺ كُلُّ ذَكْرٍ وَّمَا فِي ذَكْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا مُنْذَرٌ si ei fuerit proles. Et dīsertē eximius, penes me, interpres iuris Mahomedani explicat per ﷺ ذَكْرٍ وَّمَا فِي ذَكْرٍ siue mascula, siue fœminea. Italica versio heic alibique non raro etiam Latinā multò est depravatior. Sed hoc obiter.

De Liberorum in Bona Materna successione, & jure Dotali.

C A P. II.

Matri succedunt etiam Liberi, sed non sine Temperamentis aliquot; maximè Tribus, è quibus pendent cetera. Ea sunt, aut ubi non interuenit successio Maritalis, aut ubi Mater filio sine prole mortuo superstes est, aut de bonis quæ Dotis nomine veniunt. De successione Maritali, infrà, suo loco. Extra hæc, ut Patri, ita Matri filij, nepotes, filiæ, neptes, succedunt. Vbi autem filio sine prole defuncto superstes erat mater, non ita ei mortuæ sine liberis successit filius בָּשָׂר, aut *in sepulchro*, uti aiunt, ut transferretur per demortuum eiusce nomen, ceu iure aliquo successionis vicariæ aut repræsentationis, hæreditas materna ad adgnatos eius seu paterno sanguine coniunctos, veluti fratres, sorores, patruos seu amitas. Sed ad matris adgnatos seu paterno ei coniunctos sanguine revertebatur. Nam adgnati seu paterno

terno sanguine coniuncti solummodo à latere succedunt. Nemo omnino cognationis maternæ nomine; quæ nec pro cognatione ciuili habebatur, ut fusiū mox docetur. Atque hoc est quod vult Gemara Babylonica ad tit. Baba Bathra, fol. 114, b. אָז חַבֵּן יוֹרֵש אֶת אָבָיו בְּקָבֵר לְגַוְתָּר בְּנֵי הָאָב Filius non succedit matri sue in sepulcro ut ita transferatur hereditas ad patruos eius. Vnde Moses Maimonides, Halach. Nechaloth, seu de Hereditatibus, cap. I.

זֶע בְּנֵה דָּרוֹא טִירְטָנָה אֲמֵת הַוְּה לוֹ זֶרֶע וְאֵם אֵין לוֹ זֶרֶע תְּהִגָּנָר רַוְשָׁתָה לְמַטְפָּחָה בֵּית אָבִיה אָבָל אִם מֵתָה הָאִם תְּהִלָּה וְאַחֲרָה כְּדֵין הַכְּנָס אַפְּלִלוּ הַוְּה סְטָן בֶּן דּוֹמוֹ וְלֹא כְּלֹו לוֹ חַרְטָיו הַוְּאֵל וְחוֹהָא אַלְהָא אָמָר טָעה אֶחָת וּמָת הַרְוֹזָה גַּוְלָל אֶת אָבָיו וּמְגַנְּבָל הַגְּלָל לְיוֹרְשָׁיו מִמְּטָפָחָה אָבִיו Semen seu posteri filii eius (Matris) sunt ei heredes; si modo posteros habuerit; si vero, redit hereditas eius ad cognatos familias eius paterna. At vero si primo mortua fuerit mater, et postmodum filius; rametsi fuerit minor, quantulocunque tempore superstes, aut minime in utero compleuerit menses suos, quandoquidem momento aliquo matri superstes fuerit, ei succedit, et transfert hereditatem eius ad eos qui ex cognatione paterna ei heredes sunt. Quod ad bona, que Dotis nomine veniunt, attinet; Liberi, sed duntaxat masculi, qui ex uxore cuius dos erant ipsa, in ea succedebant, adeo ut ceteri, ex alijs uxoriibus suscepisti, nihil inde, sed ex eo quod reliquum erat tantummodo, caperent. Ita Gemara Babylonica ad tit. Cetuboth, seu de pactis dotalibus, fol. 52. Quin Moses, quem diximus, Halach. Isbotb, seu de re uxoria, cap. XII, septem esse res ait que Dotis ratione marito incumbunt, quarum, Sex חַגָּא בְּחֻבָּה id est, conditiones aut appendices Dotis appellant, seu pacta dotalia, etiam ipsam uxorem ducendo & dotando, ex sancitorum à Confessu

Magno LXXI-yorum, quem Sanbedrin bagedol a vocant, introductorum, vi, inita. Septimam verò, eadem autoritate nixam; seu Dotis fundamentum, seu Dotem ipsam vocant. Illas ita enumerat, הַלְתָה אֶם וְלִפְרֹותָה אֶם נְטִבָּה וְלִקְבּוֹרָה אֶם מִזְרָחָה וְלִהְיוֹת נְגָמָסָה וְלִשְׁטָבָת בְּבִיתוֹ אֶחָר מִזְרָחָ כָּל זָמֵן. אלְמִזְרָחָ לְהִיּוֹת פְּנָוָתָה מִמְּנוֹ. צִוּזּוֹת מִנְכָסָיו אֶחָתָ מִזְוָעָ עַד טְמָאָתָסָה גַּלְחוֹת בְּנֵיהֶן הַצְּבָרִים מִמְּנוֹ וְוִישָׁין מִקְומָתָה וְחוֹרָעָל תְּלָקָם בְּרוֹשָׁהָתָעָם. Ut medicorum cura uxori à marito praefieret, si agrotauerit; ut ab eo redimatur si capiuimus fuerit; ut sepeliantur ab eo si fuerit mortua; ut alatur ex illius substantia; et in edibus eius degat post mortem eius, quandiu vidua fuerit; ut filiae eius ab eo suscepere ex illius substantia aliantur, quamdiu fuerint innuptae; ut demum liberi eius masculi ex eo suscepti, succedant in Dotem præter partes quas cum fratribus insuper capiunt in hereditate paterna. Etiam omnia hæc חֲנָאִי בְּתוֹבָה seu Dotis conditiones unicupantur; unde distinctio satis obvia, de successionē hereditaria. Aliam esse וְרוּחָה של יְרוּשָׁה seu hereditariam ex Lege Successionem, aliam בְּתוֹבָה הבטוּבה seu ex conditione dotali quam, cum ceteris, מִזְבְּחָה סֻפְרִים five & Sanctis Scribarum sacræ Legi superinductis, id est, illustriorum Iurisprudentium Confessus, quem diximus, Magni Decretis volunt manasse. Expressè Dotale hoc Confessui illi tribuitur à Maimonide, dicto tit. cap. xvi. Atque ad Decreta eorum attinet illud Seruatoris apud D. Matthæum xxiiii, 2, Super cathedram Mosis sederunt Scribe et Pharisei; Omnia ergo quaecunque dixerint vobis τηρεῖτε, τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε, ut scuetis, seruate ac facite. De ea re vides, ante alios, Abulensem ad D. Matth. cap. xv, quæst. 12, &c ad xxiiii, quæst. 27. Sed de eorum autoritate

tate in huiusmodi alijse decretis sanciendis amplissima, nos, accuratione non exigua, in libris de Confessu illo inscriptis. Dotalis autem successionis exemplum affert idem Maimonides dictæ Halachæ cap. XIX. Dotis nomine affert uxor M. Siclos. Parit filium & moritur. Dicitur à viro superstite alia, cuius Dos centum. Èâ item mortuâ, moritur maritus, cuius bona bis mille Sicli. Ex prima suscepimus filius capit mille, ex secunda centum, pro ratione dotum maternarum; וְהַטָּאֵר יְוָרֶצְיָן אֲחֹתָה בְּשִׁיחָה in id quod reliquum est, equaliter succedunt, adeo ut filio primæ cedant MCCCCL Sicli, secundæ DL, prætermisssâ in exemplo primogenituræ ratione, quæ si admittatur, alia eiusce, quod reliquum erat, distributio facienda; uti mox ostenditur. Atque hoc in successionibus obtinuit, ubi nummus quantuluscunque præter ipsas dotes supererat. At verò si supererat omnino nihil, tunc in partes æquales uterque filius, seu quemadmodum exigebat Lex sacra, succedebat, ut idem eodem capite. Vbi etiam momentum mortis patris spectandum tantummodo esse docetur. Adeo ut, quæ postmodùm accreuerint patrimonio Bona alia, pro nihilo in hac specie haberentur. Quin si æs alienum æquale esset Bonis præter dotes reliquis, nihilominus in distributione hæreditatis ratio eius neutiquam habita. Id est, non minuebat eam. Ceterum, ubi mortua uxore alterâ, è qua filij suscepti, alia ducta fuerit, quæ cum pepererat etiam filios, marito superstes, sacramento viduæ præstito (de dotis suæ qualitate ac valore; sine quo dos viduæ minime redhibenda erat, de qua re idem Moses, citata Halacha, cap. XVI) moreretur, huius, utpote viduæ iuratæ ac dotem iam siue possidentis sive vendicantis, filij ex Lege succedebant, illius,

lius cui maritus superstes fuerat, filij ex ea quam diximus conditione dotali. Vnde siebat, ut primæ filij maternam hanc hæreditatem seu dotem primò eaperent, & dein filij secundæ etiam suæ matris dotem; idque tametsi nihil omnino reliquum esset præter ipsas dotes. Quoniam scilicet utriusque successio ex conditione dotali non erat. At si quid reliquum esset, æqualis eius siebat distributio. Si quis uxores binas, quarum utriusque filij, reliquerit, & ipsæ viduæ, sacramento viduarum præstito, mortuæ fuerint, utriusque filij in dotes maternas seorsim succedebant. Sed neuter ex conditione dotali, sed ex lege. Et primæ filij, secundæ filijs antepositi. Nam bona mariti, hypothecæ iure, ad præstandam uxoris superstis dote m obligabantur. Sin verò neutra viduarum sacramentum illud præstisset, successerant filij veriusque in Bona Dotalia, qua paternorum bonorum ita pars facta fuissent. Si præstiterat altera, altera minimè, huius dos patrimonij pars fuisset facta, illius, dotis nomine ad filios suos venisset, bonis non immista paternis quæ ad utriusque filios pariter attinebant. Summa est, in matris, quæ, patre superstite, demortua est, dote filios seorsim perpetuò successisse; in viduæ ita demùm successisse, si ea iuramentum, quod diximus, præstisset. Atque similis ratio obtinebat siue plures, siue vnicam quis haberet uxorem. Dos autem heic id tantum denotat quod expresso dotis nomine pactis & istrumentis dotalibus inserebatur, ut excludantur alia quæcunque siue profectitia siue aduentitia uxori bona, de quorum natura ac nominibus confulas Maimonidem Halach. Istoib, seu de re uxoria, cap. XVI.

De Liberis Naturalibus, è Concubina, An-
cilla, Extranea, genitis. De Mamzeri-
bus ac liberis ex Incestu susceptis. Et de
Iepthe è patrimonio à fratribus ejedo.

C A P. III.

CVm autem Liberi sint alij Legitimi, Naturales alij; tam hi quam illi in hæreditatem veniebant, sed non sine distinctione. Nam Naturalium, seu eorum qui ex legitimis nuptijs nati non sunt, alij fuere ex Concubinis quæ nec Ancillæ nec Extraneæ seu Gentiles, sed in uxores ritè quei potuissent; alij ex Incestu seu damnato, ^{שׁוֹהָה} seu Turpitudinis nomine, coitu geniti; alij ex Ancillis seu Extraneis siue Gentilibus. Primi & secundi generis liberi hæreditates adibant, non item tertij. Concubinæ primi generis non aliæ habebant à iustis vxoribus, excepto quod sine nuptiarum ritu pactisque dotalibus iusta vxor non siebat, quæ in Concubinatu prætermissa. Vnde, ad illud 11. Samuelis V. 13. *David etiam duxit Vxores & Concubinas Hierosolymis*, Gemara Babylo-
 נִזְבְּנִי וּמַעֲשֵׂי פָלָגְשֵׂי מְאֵן רַב יְהוָה אָמַר רַב נִשְׁמָת בְּתוּבָה וּבְקִידּוּשָׁים פָלָגְשֵׂי בְּלֹא בְּתוּבָה וּבְלֹא קִידּוּשָׁים Quid uxores? Quid Concubinas? Ait Rab Lebuda; Ait Rab, uxores fieri pactis dotalibus ac ritibus nuptiarum; Concubinis neque hos neque illa adbibita. Adde commentarium adiectum primo capiti Halachæ Ishoth, seu de re vxoria, Mosis Maimonidis. Si tamen

tamen eam, quacum legitimū haberi coniugium non poterat ob natalium defectum, veluti Seruam, quis dotalibus cum pactis in Concubinatum acceperat, ea & vxor impropriè dicebatur & Concubina. Sic Magistri in exemplo Ceturæ (quam eandem cum Hagare fuisse plerunque volunt) ab Abrahamo ductæ, Genes. XXV, 1. Ibi R. Bechai fol. 35 col. 4. (ad illud, *¶ filij Concubinarum dedit dona ¶ c.*) Ceturæ filios in primis à Magistris ait intelligi & נִקְרָאת פָּלָגֶת לְפִי שָׁהָא מִבְּשָׁבָחָה עֲבָדִים וְנִקְרָאת בְּשָׁיְן אַשָּׁה לְפִי טְבָבָה לְהַבְּנָה וְקָמָרוֹ רְבוּרִינוֹ זֶל נִשְׁיְן נִקְרָאת בְּכַחְבָּה פָּלָגֶת Vocatur (inquit) Concubina quoniam erat ex familia seruili, vocatur autem vxor quoniam non sine instrumento dotali coniuncta est. Atque sic Magistri nosiri, piæ memorie; uxores cum instrumento seu pacto dotali, Concubinas sine hoc fieri. Quin vetustissimus autor libri Zohar, ad Beresith, fol. 79, col. 316, in illud de Abrahæ donatione בְּנֵי חַמְלָגְטִים אַיִלָּם חַוו בְּנֵי קְטוֹרָה Filij Concubinarum sunt hic filij Ceturæ qua Concubina ¶ antea ¶ nunc erat. Atque ita sane expressum nuncupatur I. Paralip. i, 32. Videlis D. Augustinum super Genes. ad literam quæst. 90. Liberis autem Concubinarum, cum quibuscum legitimū contrahi potuit matrimonium, successionis ius agnoscit David Kimchius ad II. Samuelis IX, 7. ubi Saulis, ex Rizpa Concubina, filios cum Mephiboshetho eiusce ex Ionathane F. Nepote in paterna bona succedere debuisse vult, si perduellionis crimen non interuenisset (de quo, capite XXXII) שׂוֹרֵךְ בְּנֵי פָלָגֶת אֶתְמָם etiam si fuerint Concubine filij. Vide II. Sam. III, 7. & XXI, 8. de Rizpa. Et fuisse etiam, in ingenuis in concubinatum accipiendis, pectorum dotalium quorundam usum agnoscunt,

cunt, sed non eiusmodi ut conditions illæ dotales, quæ ad uxores spectabant, in eis locum haberent; unde & successio in Dotem, quæ uxorum proli erat (ut capite ostenditur superiori) ad Concubinarum Liberos non attinebat. De qua re consulas D. Kimchium ad II. Samuel. V, 13. Ceteram autem hereditatem proli Concubinarum huiusmodi negatam à Rabbinis non coperio, vicunque à doctissimis viris atque Ebraicarum literarum callentissimis, dum de Concubinis non distinguunt, earum, qualisunque fuerint, liberos temerè exheredatos video. Sed, ut id quod res est dicam, Concubinæ huiusmodi ingenuæ atque Israeliticæ, tantum non iusta uxores erant, & sane uxorum nomine interdum etiam in facris literis designari volunt magistri. Inde ad illud de Dauidis Regis uxoribus & Concubinis supra citatum, Gemara Babylonia fol. 21, a, ad tit. Sanbedrin, שׁמֵדָה לְמִלְלָה ut impleretur numerus octodenarius. Scilicet mandatum Deuteronom. XVI, 17, de uxoribus Regi non multiplicandis, de pluribus quam octodecim intelligunt, ut videre est in Misna tit. eod. cap. II. Quin, apud Hellenistas, Estheris II, 8 & 14, οὐλαὶ τοι γυναικεῖαι sive uxorum custos tam id quod est שׁומר הַפִּילָגְשִׁים sive Custos Concubinarum quam שׁומר הַבָּתִים seu Custos uxorum interpretatur. De liberis ex incestu genitis (quod & de Concubinis & de uxoribus ingenuis & Israeliticis, sed quibuscum siue ob affinitatem siue ob consanguinitatem matrimonium contrahi non poterat, intelligo) ita Moses Maimonides, ex veterum scitis, Halach. Nechaloth, cap. I. כל הקורבין בשורה יורשת בכתרו מישראל בגזע שתחיה לו בן מטמור או אוז מטמור הרו אלו בטאר בנים וגטאר אהוץ Omnis qui proximior est, tametsi ex transgressione, suc-

succedit, ac si plane legitimus fuisset. Quomodo? si cui sit filius Mamzer aut frater Mamzer, bi in hereditatem succedant non aliter, ac ali⁹ fili⁹, ali⁹ fratres. Vide nunc Gratianum Caus. 35. quælt. 7. Mamzer εἰ πόνος seu deforto natum interpretatur τὸν vulgata, tum Hellenistica versio. In Arabicā Erpenianā فرج النبأ pullus meretricis, ac in Ms. versione quam Bibliotheca Arundelianæ debemus برج زناء meretricis proles vertitur. Talmudici velut à מזוז מזוז quod maculam extraneam sonat deduci volunt, & ממזיר Mamzir non raro scribunt; vti & in Pentateuchio Samaritano exaratur; scilicet,

כְּתַבְתָּאֵל שְׁמַעְיָה. A Magistris autem stridens plerunque sumitur, & pro eo qui ex coitu nascitur sive בְּרִית, id est, Excisione, siue ultimo supplicio, ex sententia forensi, plectendo. Vnde Salomon Iarchius ad illud Deuteronom. XXIII, 2. non ingrediatur Mamzer in cœtum Domini (quod de matrimonio cum Israelite contrahendo, ac si dictum fuisset לֹא יְשַׂא וְכָרְאֶלְתָּה non ducat in uxorem Israelitidem, exponunt אֲזַרְמָזָר אֶלְאָ מִתְּחִיבֵי בְּרִיתָה וְחַזְקָה) וְאָמָר מִתְּחִיבֵי מִתְּהַת בֵּית דִין טָאֵן בְּרִיתָה מִתְּהַת בֵּית מִתְּחִיבֵי Mamzer, inquit, si duntaxat est qui ex coitu Excisione plectendo nascitur, aut, quod magis dicendum, ex eo qui, ex sententia forensi, ultimo plectendus supplicio. Nam inter ea que nomine שְׁרָה (ασχημός seu turpitudinis) signantur (Leuitico XVIII, & XXI) nullum est ex sententia forensi ultimo supplicio plectendum, ad quod simul Excisionis pœna non attinet. Et Misna, sic. Iabimotb, cap. IV, שְׁהָוָא בְּלָא וּבָא רְכָרִי ר' אַקְיבָא שְׁמַעְיָן הַצְמָנִי אָמָר בְּלָא שְׁחוּבֵן עַלְיוֹ כְּרָמֵבְנִי שְׁמַיָּה וְהַלְבָה כְּרָבְרִי ר' יְהוֹשֻׁעַ Quisnam est Mamzer?

zer? Omnis qui genitus ex Consanguineis quorum vetitus coitus; iuxta sententiam Rabbi Aquibæ. At Simeon Thebanites ait, omnis qui natus ex coitu qui vindicta Numinis ex lege excidendum. Et sententia eius recepta est. Rabbi Ishuah autem dixit; omnis qui nascitur ex coitu ex forensi sententia capitali supplicio plectendo. Vbi R. Obadias Barrenorius, coitum cum muliere menstruis laborante excipit. Verba eius sunt; **וְנִלְבַּחַת טָבֵל טָאָסָרוֹ אֲסֹר כֶּרֶת** חולד מטור חז מז הגרה אבל מהיברי לאוין אין הולך Et sic est recepta sententia; omnem natum ex coitu sub poena Excisionis vetito Mamzerem esse, excepto coitu cum foemina menstrua paciente. At vero ex coitu generatim duntaxat vetito Mamzerem non nasci. Adde Gemaram Hierosolymitanam ad dict. tit. fol. 6, Halach. 15. & Babylon. fol. 46. Et vide insuper R. Bechai, ad Deuteronom. fol. 225, col. 2. Sepher Sipri. fol. 50, col. 198. Pesikha Zoterka fol. 80, col. 2. vti etiam Daudem Kimchium ad Zachariam 1X, 6, ac Munsterum ibidem, praeter eundem Kimchium & Philippum Aquinum in Radice טַזְרָ, & Paulum Riccius in Mandatum Negatuum CXVII. Exciso autem erat poena non civilis aut à Magistratu infligenda, sed ~~מן השמיים~~ seu à Numine vindicta sumta. De ea videsis Sixtinum ab Amama in Antibarbaro lib. III. pag. 955, Ioannem Drusium ad difficiliora Geneseos loca cap. XXIV, praeter Ioannem Cocceium ad Talmudicum titulum Maccoth cap. III. Et nos de ea fusius agimus in libris de Confessu Ebraeorum Magno. Ex Ebraico Mamzer natum est in Iure Pontificio Manzerum & Manserum nomen, quod pro scorti qualicunque prole sumitur ab eiusdem iuris magistris, ad tit. de Renuntiatione cap. 10, nisi cum, q. Personæ vero.

Cap. III. Ad Leges Ebraeorum. 15

vero. Vbi Nothi, Manzeres, Spurij, Naturales distinguuntur. Et rhythmis solent explicari;

Manzeribus Scortum, sed Mœcha Notbis dedit ortum,

Vt seges à spica, sic Spurius est ab Amica

Dant Naturales, quæ nobis sunt Speciales.

Quin Gabriel Palæottus Cardinalis, libello de Spurijs, cap. XV, de Manzéris vocabulo locutus, *bodieque*, inquit, *in Rescriptis, priuilegijs, & Curia Romana, satis quidem est celebre.* Eundem videsis cap. LIV, vbi in prolis ex legitimis nuptijs non suscepτæ successionem, etiam ex iure saeco disputatur. Recentioribus item Græcis hinc habetur *Mazur*, eadem notionē, vt Gregentio, alijs. Liberi autem ex Concubina conditionis seruīlis, aut Extranea seu Gentili, à successione planè apud Ebræos excludabantur. Id satis liquet ex Misna tit. *Labimoth*, cap. II. Et Maimonides verbis suprà de Mamzere citatis, subiicit,

אָבֶל בְּנֵי מִן הַשְׁפָתָה אֲוֹ בְּנֵי הַרְבּוֹת וְאֲוֹבְדוֹ יְוָה בְּלָא
at qui filius ex *Ancilla* aut *Extranea* suscepτus, ad ea quæ dicta sunt non babetur pro filio, nec omnino hereditatem capit. Eundem Maimonidem vide Halach. *Labimoth*, cap. I. præter Genes. XXI, 10. & XXV, 6. Vnde D. Paulus ad Galatas IV, 30; *Ejce ancillam & filium eius. Non enim erit heres filius Ancille cum filio liberæ.* Et Isaacum heredem ex asse reliquit Abrahamus, filijs Concubinarum muneribus nihilominus ditatis & in regiones Orientis ablegatis. Sed mirum interea est quod habet vetustus autor *Bereſith Rabba* fol. 68, col. 2. Apud Alexandrum Magnum, rerum Asiarum potitum, Ismaelitas siue Arabas litem adversus Israelitas instituisse *לְהַבְּרוֹת* sive *de iure* aut prærogatiua primogeniti. Etenim Ismael Abrahæ primogenitus erat, licet ancillæ filius.

filius. Aduocatum respondisse אָנֹכִי הַמֶּלֶךְ אֵין אָנֹכִי Domine mi Rex , nonne fas est cunque pro libitu suo cum filiis seu liberis suis agere. Regi annuenti, at, scriptum est , inquit (Genes. XXV, 5) Et dedit Abraham totam substantiam suam Isaaco. Et de distributione porrò interrogantibus Ismaelitis, illud quod sequitur ibi subiecit , At filiis Concubinarum que Abraham erant, dedit Abraham dona. Inde lite abstinebant נְאָתָלָקְרָב בְּבָשָׂת פְּנֵי מִשְׁעָב ob pudorem ultra disputatione nobilabant. Ita autor ille. Perinde ac si absque Abrahæ donatione fuisset , etiam Ismael eiusque posteri , rametū ex ancilla in Concubinatu genitus ipse , ut hæredes succedere debuissent. De paternis donationibus atque exhereditatione liberorum, infra. Historiolæ seu Decisionis illius pars habetur in Gemara etiam Babylonia ad cap. XI, tit. Sanbedrin , fol. 91, a , ubi Aduocatus ille vocatur גַּבְיָה אָבִן פְּסִיסָה , de quo vide plura apud Abrahamum Zacuthium in Sepher Iuchasin fol. 13, b. & Isachar Ben Nepthali in Commentarijs ad locum ē Beresith Rabba citatum. Sed quid interea est illud quod legitur Iudicum XI, 2. ut vulgata habet , Hæres in domo patris nostri esse non poteris , quia de altera matre natus es? Id Iepthi Gileadis ex אֲשֶׁה זָוָה (quod siue meretricem aut γυναικα πόρνην cum Hellenistis, siue cauponam interpretari licet) filio suscepito dicitur à fratribus eius, ex alijs Gileadis siue vxoribus siue Concubinis natis. Certè in Ebraeo nihil est quod respondet ἐγώ δέ οὐδὲν μετέχω. Nam ita se verba sacra habent אַתָּה אָבִיךָ כִּי בֶן אָסָה אַתָּה לֹא תִּתְּהַל בְּבֵית אָבִיךָ כִּי בֶן אָסָה אַתָּה Non succedes , seu non possidebis , ut hæres in domo patris nostri, quia filius es ex fœmina alia suscepitus. Illud non poteris esse hæres innuit iure cum ab hæreditate exclusum.

clusum. Non succedes , seu non possidebis ut heres , siue,
quod idem est, Ἀληθορούμενοις (quemadmodum Hellenistæ)
ut ex iure dictum quidem innuere potest , ita etiam ex
innuria & vi pronuntiatum. Atque hoc in causa dicti il-
lius fuisse volunt aliqui. Expulisse scilicet eum injuria à
patrimonio fratres. Et ipse Iephthes veluti injuriae me-
mor, commate 7. Nonne vos estis qui oditis me & eieciatis
de domo patris mei , & nunc venitis ad me necessitate com-
pulsi (Nam receptissima est apud Magistros sententia illa,
מי שיש לו בן משלם בנו הוּא לכָל־זֶבַח חוץ
מפני שיש לו בן השפחה ומן הגבירות
(aut proles) filium utique babet respectu omnigeno, nisi sci-
licet prognatus fuerit ex Ancilla aut Extranea ; Id quod
iam dictis apprimè convenit, &, ex Rabbinorum placitis,
ad locum è Iudicibus iam adductum , membroratur à R.
Dauide Kimchio. Sunt tamen qui אשה אחרת seu
fœminam aliam ibi sumunt pro aliis tribus uxore, atque ita
rēm , ad legem Numerorum XXXVI, 7, aduersus mutuas
tribuum nuptias latam , quam illo æuo , seu sub terræ
promissæ prima diuisione, tantum vim fortitam fuisse vo-
lunt (vt infra, capite XVII, ostenditur) relegant. De qua
re consulas iam dictum Kimchium & ibidem R. Leui
Gersomidem. Certè fœmina illa alia Fl. Iosepho planè
Extranea est. Nam ita ille de Iepthe , ac fratribus eius
lib. V, cap. IX, & γαρ, inquit, ἡτα διομήτρων αὐτοῖς ἀλλὰ
ξένοι περὶ τὴν μητέρα Λί ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν ἔσταχθεῖσαν αὐτοῖς
υπὸ τῆς πατρὸς ἐξεβαλον καταφορόν, αὐτες Λί αὐτες ἀσθενειας,
Cum non esset ex eadem matre natus , sed peregrinus genero
materno, quam pater amore ardens eis superinduxerat, eieci-
ebant eum ac ob imbecillitatem despiciebant. At, si Extranea
erat mater, iure sane , ni fallant Ebræorum magistri eie-

Etus est. Vt cunque etiam apud ipsum Iosephum conque-
 ratur Iephthes se ὑπὸ τῶν αὐλελφῶν αὐλικόμενον περιφανῆς,
 iniuriam apertè pergessum esse. Nam & omnimodum Concubinatum Extranearum seu alienarum foeminarum, nedum ex
 illius prolis successionem, gens etiam in libidines proie-
 ctiissima, illicitum habuit. Et Tacitus Hist. V, de Iudeis,
*Aduersus omnes alios hostile odium. Separati epulis, discreti
 cubilibus, projectissima ad libidinem gens alienarum concu-
 bitu abstinent. Inter se nihil illicitum.* Sed postrema illa
 verba manarunt ex crassa gentis morum legumque ignoran-
 tia, quæ alijs itidem magnis, ut fieri amat, inter veteres
 scriptoribus imposuit. Consulas de dicto Iudicium loco Nic.
 Serrarium & Io Drusium. De Mamzeribus autem seu Man-
 seribus, vide nunc Connanum Commentariorum Iuris Ci-
 uilis lib. II, cap. XVI, vbi temeraria Canonistarum de
 eis effata reprehendens, Manseris, recte inquit, *nomen
 barbarum est, nec alijs notum esse potest quam quorum ex
 lingua sumptum est.* Adde, præter Magistros qui ad De-
 cretalium titulum de Renuntiatione, scriptitant, Ludo-
 uicum Molinam, de Iustitia & Iure, Tract. II, Disp. 165,
 (cui Manzares dicuntur) Couuaruum in Epitome de
 sponsalibus, Azorium Instit. Moral. part. II, lib. II,
 cap. 8 & sequentibus. Quin hi etiam de successione pro-
 lis ex illico concubitu susceptæ fusrū disputant, ut item
 Fernandus Vasquius de Successionibus part. II, lib. I, q.
 2. num. 62. & seqq. Antonius à Gama in Decis. Lusi-
 tan. CCCXII, DD. ad C. tit. de Nat. liberis & Nouell.
 XVIII, Iosephus de Sesse Decisi Aragon. XLIII, Pontus Heu-
 terus libello de Libera Hominis Natiuitate, alij ab hisce
 laudati, quos ideo libentiū heic memoramus quoniam
 etiam siue Ebræorum mores siue sacras de hac re leges
 in-

interdum ipsi, sed aut oscitantè nimis aut nimis inscièn-
tè quidem tangunt.

*De Liberis Adoptiuis, aut in Liberorum no-
men à patre assertis. Seruo non licuit Li-
berum, compellatione, seu Abba vocando,
sibi in patrem adsciscere. De prole de qua
ambigitur priori an sequenti marito fue-
rit tribuenda.*

Cap. IV.

EDITIO vulgata etiam Adoptionis meminit. Ester II, 7. Vocabatur Esther, & virumque parentem amiserat; pul-
cra nimis & decorà facie. Mortuisque patre eius ac ma-
tre Mardochæus sibi eam adoptauit in filiam. Ita etiam
commate 15. Sed adoptare heic non aliter versionis au-
tor sumxit, ac in Exodi II, 7. Vbi Pharaonis filia dicitur
Mosen adultum adoptasse in locum filij. Neque adoptionis
Romanæ vestigium aliquod heic inesse putandum, sed
curam seu amorem, veluti siue paternum, siue maternum,
quo nutritus siue hic siue illa orba, tantùm innui. Quin
in loco illo Estheris, Magistri non modò nullam agnos-
cunt Adoptionis quidem umbram, sed etiam planè ne-
gant, dum verba illa לְבָתָה לוּ לְקָהָה accepit eam sibi in
filiam (ut habet veritas Ebraica) de matrimonio cum ex
inito intelligunt. R. Iarchius ibidem; לְבָתָה דְבוֹתִים פִירְשׁוּ לְבָתָה Rabbini nostri explicant illud לְבָתָה (in filiam) per
לְבָתָה (in domum) ut scilicet sibi uxar esset, quod disertè

asserunt etiam Hellinstæ quibus pro verbis illis substitui-
tur ετοι οντει αυτην εαυτων εις γυναικα, educavit eam sibi
in uxorem. Atqui Adoptionis species quædam in usu e-
rat. Nam in seruis familiaribus censitus, aut ex Ancilla
susceptus, assertione patris, aut servum illum non esse
sed sibi filium, aut huius matrem manumissam fuisse (sal-
tem si etiam eiusce proles inter filios ceteros ritè educa-
ta esset) inter liberos legitimos seu hæredes locum ob-
tinuit. Quod de libero ita asserto multò magis dicen-
dum. Inde illud Misnæ tit. Baba Batbra, cap. VIII,
האומר זה בנו זאנון qui asseruerit quem sibi filium esse,
ei fides babetur. Vbi R. Obadias Bartenorius לירטן
בנין היבתא adeo ut filius eiusmodi ei
succedat & uxorem eius à Leuiri nuptijs liberet. Videsis
Gemaram utraque, Hierosolymitan. ad eundem tit.
fol. 16, Halach. 8. Babyloniam fol. 127 b. Maimonidem
Halach. Necbaloth, cap. IV, & Magid Misna ibidem.
Adoptionem item nuncupat D. Augustinus ad Deute-
ron. quæst. 46, alijsque in locis, ut etiam ex illo recen-
tiores Theologi, jus illud quo defuncto fratri, supersti-
tis fratriam ducentis filius tribuebatur. De jure illo in-
frà, capite XIII. Libero homini etiam fas erat patrem,
nomine compellando ac frequenti adlocutione, quempi-
am sibi ita adsciscere, ut adoptionem illam veluti sibi in-
uitatam ambiendo præpararet. Quæ ab adscito patre fi-
lium etiam agnoscente demùm firmabatur. Ceterum nec
Seruis nec Ancillis hoc licuit, ne patris sic adsciti &
natales & familia maculâ seruili inspergi viderentur. E-
tenim hoc est quod legitur in Gemara Babylonia ad tit.
Beracoth, seu de Benedictonibus, fol. 17
הבריות והשפחות לא אבא פלגו ולא אמא פלונית Nec
Seruit.

Serui nec Ancillæ compellationis illo genere, Pater, seu *Abba N.* aut *Mare*, seu *Imma N.* videntur. Id quod ad hanc adoptionis speciem attinere vult Maimonides Halach. *Nechaloth* cap. IV, vbi interim insigniores, veluti principum, Seruos existimatione (ut fieri amat) ingenuis siue anteponendos siue æquiparandos excipit. Et fallor nimium nisi ex hoc more & locutionis genere pendeat tum phrasis illa sacra apud D. Paulum πεπὶ υἱοθεσίας siue Adoptione in Epistola ad Galatas IV, *Vt eos qui sub Lege erant redimeret, ut adoptionem filiorum (seu liberorum) recipieremus. Quoniam autem es sis filij (seu liberi) misit Deus spiritum filij sui in corda vestra clamantem, Abba, Pater. Itaque iam non es servus sed filius (aut proles) & heres Dei per Christum*; tum illa ad Romanos VIII, 14, *Quicunque spiritu Dei aguntur ipsis sunt filij (seu liberi) Dei. Non enim accepistis spiritum servitutis in timorem, sed accepistis spiritum Adoptionis filiorum (seu liberorum) Dei, in quo (καὶ οὐετεροῦ; eodem vocabulo utroque in loco vtitur) clamamus Abba, Pater. Ipse enim spiritus testimonium reddit spiritui nostro quod sumus filij (seu liberi) Dei. Si autem filij (seu liberi) & heredes. Elegans est, ad receptos Ebraeorum mores, allusio. Qui sub lege serui erant, in libertatem, pretio à Christo numerato, redempti sunt, adeoque in filiorum nomen asserti, ut iam, eo nomine & ratione libertatis acquisitæ, ritè possint invocare sibi seu adsciscere patrem, quod seruilis conditionis hominibus fas non erat. Filios autem seu liberos eos agnoscit spiritus sanctus, seu Deus ipse, cui, ut patri prolem agnoscenti fides omnino habenda. Etiam gentis suæ mores respiciens Apostolus retinere voluit τὸν *Abba* (quod idiomate Syriaco, tunc in usu, patrem denotabat) atque etiam interpretari. *SYRUS* autem dicto ad Galatas loco habet, אָבָה קָרְבָּא.*

cerdotij munere fungi solitos primogenitos. Extracto vero Tabernaculo, Altaria (illa) illicita erant, & functio sacra ad sacerdotes spectabat. Ita etiam in Misna, tit. Zebachim seu de sacrificijs, cap. XIV. Inde est quod Esau, qui ~~av~~ ^{av} ~~Bpō~~ Cœws mūis propter vnam escam, primogeniti jus illuc sacram vendidit, Rēb̄nos seu prophanus appellatur Epist. ad Hebræos XII, 16. Et de hæreditaria primogeniti benedictione, vide Genes. XXVII, 26. Et vide suprà actionem ab Ismaelitis institutam cap. III. Certè sunt qui etiam putant Abrahæ donum quo dedit filium Isaac (Genes. XXV, 5,) fuisse ipsum primogenituræ jus, de quo consulas Beresith Rabba, fol. 68. col. 1. & Isachar Ben Neptali ibidem. Et de Semi, ut Noæ primogeniti prærogatiua, vide Genes. IX, 26, Cedrenum pag. 10, & Eusebij Chronicon λογ. α, pag. 10, tametsi mira sit inter Chronologos desceptatio, Semus an Iaphetus natu fuerit major, de qua re argumenta vtrinque afferri solita eorumque autores exhibet optime Henricus Haruillæus in Isgoge Chronologica, lib. I. q. 35. Duplicis autem sortis, seu prærogatiuæ primogeniti, mentio vnica, quæ Bona defuncti attinet, habetur Deuteronomij XXI, 17, ita tamen ac si recepto anteà in gentem more subniteretur. Verba sunt, Si fuerint alicui uxores bimæ, vna dilecta & altera odio habita, genuerit que ei filios tam dilecta quam odiosa, & fuerit filius odiosæ primogenitus, adueniret que dies quo diuisurus est hæreditatem suam בֵּין הַנְּחִילָה, in die distributionis substantiæ eius) filijs suis quos habet, non poterit primogenitum facere filium dilecta coram facie Primogeniti filij odiosæ, sed filium odiosæ agnoscat pro primogenito, dabitque ei שֶׁבֶת, id est, portionem duplensem, de vniuersis rebus que apud illum reperiuntur, cum ille sit principium virtutis eius, ideoque

לו מיטבט ei debetur ius primogeniture seu τὸ πρωτοτοκία, quod idem est. Sors autem illa duplex ita estimanda erat, ut diuisio patrimonio in tot partes æquales quot filiorum numerum vnitate superarent, binæ cederent primogenito. Itaque Salomoni Iarchio פִי שְׁנָוֶת seu sors duplex explicatur per בְּנֵגֶר שְׁנֵי אַחֲרֵי quantum ad duo fratres spectat. Et Abenezra, אָם הַיּוֹ שְׁלָשָׁה שִׁיחָשְׁבוּ شְׁלָשָׁה Arbaah וַיַּקְרֵב עַצְמָה חֲלֻקִים וְאָם שְׁנִים בְּנִים וַיַּחֲטֵבוּ שְׁלָשָׁה si tres fuerint fratres, putentur ut quatuor, & capiet ille duas partes. Si fratres sint bini, ut tres putentur. Ita in Sepher Siphri ad Deut. fol. 48, col. 191. Initur etiam ratio illa passim apud Magistros; seu quæ eadem est, ut diuisâ hæreditate in partes æquales quæ vnitate filiorum numerum superent, primogenitus capiat partem à dimidio, ceterorum singuli ab extremo numeri denominatam. Veluti, filij sint nouem. Partes igitur fiant decem. Primogenito cedit pars totius quinta, ceteris partes singulæ decimæ. Ita Maimonides Halach. Nechaloth cap. II. & Gemara adstipulatur Babylonia ad tit. Baba Bathra, fol 122, & 123. Locutionis huius genus, quo duplex primogeniti sors denotatur, ter solummodo in veteri foedere occurrit. Citato jam loco, II, Regum 11, 9, vbi Elisha ad Eliam, fiat quæsa, inquit, בְּנֵי שְׁנֵי duplex portio tui spiritus super me, & Zachariæ XIII, 8, partes duæ seu בְּנֵי שְׁנֵי eradicabuntur. Loco ultimo de partibus Terræ ibi diuisæ dicitur. Secundum autem interpretantur nonnulli ex primo, ut videre est apud Leui Gersomidem & Dauidem Kimchium in adjectis commentarijs. Scilicet petijsse Elisham veluti primogenitum seu primarium inter Eliæ Discipulos, primogeniti prærogatiuam sive ut ceteros, pro filijs פְּטָוֹת seu vulgaribus habitos,

vocantem *Abba patrem nostrum*, Arabs أَبْوَاهُنْ يَعْبُدُونْ qui inurgat, o *Pater noster*. Ille item ad Romanos קָדוֹשׁ אֱלֹהִים אֱבֹן vocamus *Abba, patrem Nostrum*; hic أَبَا إِلَهٍ أَبَا quod idem sonat. Atque ad uertendum est id quod in Magistrorum scitis legitur suprà de seruis, לֹא קָדוֹשׁ אֱוֹהֶן non compellationis illo genere, quo *Pater salutatur quis*, vtuntur, siue non vocant seu adsciscunt sibi patrem, rectè per χριστοῦ αὐτοῦ exprimi. Nam χριστεū quod clamare etiam significat, pro κακῷ, id est *vocare*, sæpiissimè lingua Hellenistica, qua ferè Nouum fœdus conscriptum est, substituitur in Psalmis, & aliquoties in Prophetis alijs. Vnde & Syrus item ipsum vocabulum suæ dialecto formatum adhibuit. Certè apud Anglos, ante CCCC aut circiter annos obtinuisse vt nuda parentum assertio & inter liberos educatio satis in causa esset vt quis aliunde natus, veluti filius, familiæ insereretur, elicere fas est ex veteri Iurisconsulo nostrarē Henrico de Bractona lib. II de acquirendo rerum dominio cap. XXXII q. 7, vbi formulæ etiam quædam forenses quæ ad eam rem spectabant habentur. Eiusce rei ne vestigium nunc in moribus nostris, neque quod sciām, alibi reperitur. Sed de his obitèr. Si vidua ante tres menses, seu diem nonagesimum, post viri mortem, secundō nupta pepererit, adeo vt fuerit incertum utrum primo marito vt nouimestris, an secundo vt septimestris partus sit tribuendus, neutri omnino dubiorum patrum succedit (nisi maritus secundus sibi eum in filium asseruerit) quia in dubio restat, cuinam eorum sit agnoscendus. Ita Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. V. Sed de hæredibus incertis, videsis inferius cap. XIII, & XV.

De Familia inter Filios erciscunda, ac Primogeniti prærogatiua.

C A P. V.

IN vniuersum Defuncti ius succedebat filius unicus sed pari capiebant jure simùl plures; excepto quod τῷ בָּכֹר seu primogenito (cæteri פְּשׁוּטִים בָּנִי seu filij vulgares Magistris solent nuncupari) portio, nomine τῷ πρεσβύτερῳ siue *prærogatiæ*, debebatur duplex, quam פְּנִינָה lin-gua vocant Mosaicâ, id est, תְּרִין חֲלוֹקָן seu *sortes duas* seu τὸ μερόπος partem duplicem, vt Iosephus eam nominat, aut μεράζ, vt Hellenistæ, vnde *duplicia* habet Latina vetus. Atque huc spectat illud D. Lucæ XII, 13. *Magister, die fratri meo ut diuidat mecum hereditatem.* Vtrum verò, ante Legem Mosi datam, primogenituræ iuris in familia erciscunda similis ratio obtinuerit, neutiquam disertè liquet. Infrequens, sat scio, non est primogeniti in sacra, quæ præcedit, historia, mentio. Et primogenituræ jus memoratur Genes. XXV, 31. quod τὰ πρωτότοκα, *primogenita*, & *primitiva* appellant. Sic enim interpretantur בָּכֹר quo jus primogeniti seu primogenituræ denotatur. Vide etiam I, Paralipomenon V, 1. Sed jus illud Sacerdotalem functionem spectasse aiunt Magistri, quæ ante Tabernaculum & Aharonis Sacerdotium, à primogenitis exercebatur; vnde *Beresib Rabba*, fol. 71, col. 1. מה דרא אבגנו ועקב טגנת נפטו על היבורה דרבנן, 1. שער שלא הויסת המשכן היו הבמות מוחירות ושבורה בכוכוזה מטהחיקת המטבח נאסיה הבמה ושבורה בכתיבת *Quenam erat causa vnde Iacob pater noster primogenitura ius ita cupiebat? Quoniam traditur, ante tabernaculum construendum, altaria fuisse in usu, nec illicita; atque ad ea sacerdotum*

cerdotij munere fungi solitos primogenitos. Extructo vero Tabernaculo, Altaria (illa) illicita erant, & functio sacra ad sacerdotes spectabat. Ita etiam in Misna, tit. Zebachim seu de sacrificijs, cap. XIV. Inde est quod Esau, qui ~~ā Bpō Cew̄s mīz̄s~~ propter vnam escam, primogeniti jus illuc sacram vendidit, ~~βēn̄los~~ seu prophanus appellatur Epist. ad Hebræos XII, 16. Et de hæreditaria primogeniti benedictione, vide Genes. XXVII, 26. Et vide suprà actionem ab Ismaelitis institutam cap. III. Certè sunt qui etiam putant Abrahæ donum quo dedit filium Isaac (Genes. XXV. 5,) fuisse ipsum primogenituræ jus, de quo consulas Beresith Rabba, fol. 68. col. 1. & Isachar Ben Neptali ibidem. Et de Semí, ut Noæ primogeniti prærogatiua, vide Genes. IX, 26, Cedrenum pag. 10, & Eusebij Chronicon λογ. α, pag. 10, tametsi mira sit inter Chronologos desceptatio, Semus an Iaphetus natu fuerit major, de qua re argumenta vtrinque afferri solita eorumque autores exhibit optimè Henricus Haruillæus in Isogoge Chronologica, lib. I. q. 35. Duplicis autem sortis, seu prærogatiæ primogeniti, mentio vñica, quæ Bona defuncti attinet, habetur Deuteronomij XXI, 17, ita tam ac si recepto anteà in gentem more subniteretur. Verba sunt, Si fuerint alicui uxores binæ, vna dilecta & altera odio habita, genueritque ei filios tam dilecta quam odiosa, & fuerit filius odiosæ primogenitus, adueniritque dies quo diuisurus est hæreditatem suam בָּיִם הַנְּחִילָה, in die distributionis substantiæ eius) filijs suis quos habet, non poterit primogenitum facere filium dilectæ coram facie Primogeniti filij odiosæ, sed filium odiosæ agnoscat pro primogenito, dabitque ei שֶׁנֶּה, id est, portionem duplensem, de vniuersis rebus quæ apud illum reperiuntur, cum ille sit principium virtutis eius, ideoque

לו מיטבֶת תבמָה ei debetur ius primogeniture seu πρωτόχοια, quod idem est. Sors autem illa duplex ita estimanda erat, ut diuisio patrimonio in tot partes æquales quot filiorum numerum vnitate superarent, binæ cederent primogenito. Itaque Salomoni Iarchio פְרִי טַנְעָן seu sors duplex explicatur per בְּנֵי עַזְזֵי אַרְחָן quantum ad duo fratres spectat. Et Abenezra, אֲסֵס הַיּוֹ שֶׁלֶשֶׁת שִׁיחָשְׁבוּ. סָהָם אַרְבָּעָה וַיְקַח עַצְמָה חֲלֻקִים וְאָמַר שְׁנָם בְּנֵים יַחֲטָבוּ שֶׁלֶשֶׁת si tres fuerint fratres, putentur ut quatuor, & capiet ille duas partes. Si fratres sint bini, uti tres putentur. Ita in Sepher Siphri ad Deut. fol. 48, col. 191. Initur etiam ratio illa passim apud Magistros; seu quæ eadem est, ut diuisâ hæreditate in partes æquales quæ vnitate filiorum numerum superent, primogenitus capiat partem à dimidio, ceterorum singuli ab extremo numeri denominatam. Veluti, filij sint nouem. Partes igitur fiant decem. Primogenito cedit pars totius quinta, ceteris partes singulæ decimæ. Ita Maimonides Halach. Nechhaloth cap. II. & Gemara adstipulatur Babylonia ad tit. Baba Bathra, fol 122, & 123. Locutionis huius genus, quo duplex primogeniti sors denotatur, ter solummodo in veteri foedere occurrit. Citato jam loco, II, Regum II, 9, vbi Eliatha ad Eliam, fiat quæsa, inquit, בְּנֵי שְׁנָה duplex portio tui spiritus super me, & Zachariæ XIII, 8, partes duæ seu בְּנֵי שְׁנָה eradicabuntur. Loco vltimo de partibus Terræ ibi diuisæ dicitur. Secundum autem interpretantur nonnulli ex primo, ut videre est apud Leui Gersomidem & Dauidem Kimchium in adjectis commentarijs. Scilicet petiisse Elisham veluti primogenitum seu primarium inter Eliæ Discipulos, primogeniti prærogatiuam sive ut ceteros, pro filijs בְּנֵי שְׁנָה seu vulgaribus habitos,

duplici spiritus portione excelleret. Ita etiam Laurentius Bochellus ad Leges Politicas, Veteris & Noui Testamenti, Francisci Raguelli, Tit. 23. Licet etiam sint qui de spiritu ipsius, Eliæ spiritum alterâ parte superante, intelligent. Atque hinc forte ἡ διωλὴ τιμὴ seu *bonor duplex*, (veluti binæ honoris partes) quo D. Paulus τὸς χαλῶς πρετῶτας siue *qui bene præsunt* presbyteros, dignos esse ait in Epist. I, ad Timotheum V, 17, ritè capiendus. Nempe ijs qui suo rectè funguntur officio & acceptam prouinciam pulchrè administrant, duplicem honorem, siue honoris prærogatiuam, præ alijs, exhibendam, non aliter fermè ac fors duplex primogenito seu filio præ ceteris honorando debetur. Neque verò ipse filius tantùm primogenitus in duplicem succedit sortem sed etiam ex eo nepos neptisue (si itidem hæres) idque jure repræsentationis seu בָּכָר העומרים eorum qui primogeniti locum occupant, vbi superstite patre primogenitus ipse moritur, de qua re Maimonides capite jam citato.

Qualium Bonorum fors duplex primogenito debita. Non Maternorum, nec eorum quæ à Patre, tempore mortis, non possessa, aut in eius potestate tunc non fuere. Assignatio portionis duplicitis in agris inuicem continuis.

C A P. VI.

Sed distinguendum heic de Bonis, in quibus prærogativa quam diximus primogenito filio competebat. Cum

Bo-

Bonorum, quæ plerunque in corpore sunt Hæreditatis, alia
sint Paterna, alia Materna; item alia, quæ defunctus mortis
momento possidebat aut in sua tum habuit potestate, alia quæ
tunc non possessa nec in sua potestate, sed postmodum, siue
jure quo defuncti personam in duebant hæredes, siue meliora-
tione, hæreditatem adaugebant; In Materna succedebant pa-
ritèr filij vniuersi, nullà, ut in successione paterna, sortis
duplicis ratione habitâ. Ita expresse Misna, tit. Baba Bathra,
cap. VIII, פ שָׁנִים בְּנֵיכֶם הַאֲבָבָרְגָּדְלָה פ שָׁנִים בְּנֵיכֶם הַאֲבָבָרְגָּדְלָה
Quæ itidem leguntur in Misna, tit. Bechoroth, seu de Pri-
mogenituris, cap. VIII. Et videsis Gemaram Babyloniam
ad tit. Baba Bathra, fol. 126. b. vbi idem agnoscitur, &
in Magistris passim. Neque locum habuit ejusmodi præ-
rogatiua in Bonis à defuncto tempore mortis non possessis,
aut quæ in sua potestate tunc non erant. Veluti, vbi mor-
tuuo patre (qui, verbi gratia, filius vnicus) auo posteà
obeunti successere nepotes ex illo filio. Nam autam hæ-
reditatem pari simùl omnes iure heic capiebant nepotes,
tametsi ex eis quæ mortis momento possidebat pater, pri-
mogenitus nepotum, partem retinere deberet duplucem.
Id ex eo animaduertunt quod legitur Deut. XXI, 17,
dabit portionem duplucem ל' אָתָר יְמִצָּא בְּכָל de omnibus
QUE apud illum reperiuntur; vbi Iarchius
הַבָּבָר בְּנִטְלָה פ שָׁנִים בְּרָאוֹי לְבָא לְאַחֲרֵי מִזְוְחָק
quod ideo adiçitur, quoniam primogenitus non capit sortem
duplucem eiusce quod post mortem patris est accessurum sicut
eiusce quod possidet. Ita etiam Sepher Siphri ad Deut.
fol. 48. col. 191, Autor Piskha Zotertha fol. 64. col. 2,
Baal Haturim ad dictum Deuteronomij locum, & Tal.

mudici passim. Et ipsa Misna, tit. *Becoroth* cap. VIII, בכוֹר אִתָּה נְטָל פַי טְנֵי בְּשֶׁבֶח וְלֹא בְּרָאוֹ בְּבָמוּחוֹת primogenitus non capit duplē sortem ex meliorationibus, neque ex eo quod accessurum est ad hæreditatem, sicut ex eo quod possidetur. Videsis Gemar. Hierosolymit. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16, col. i. Halach. 4. Babylon. ad eundem fol. 124, & ad tit. *Becoroth* fol. 51. Maimonidem Halach. *Nechaloth* cap. III, Obadiam Bartenorium ad cap. VIII, tit. *Becoroth*, q. 9. Atque obiter de hac re sexcenti. In Bonis autem quæ possidentur aut in patris potestate sunt, non heic censentur quæ sunt in credito aut nominibus (tametsi fundus hypothecæ nomine fuerit obligatus) neque Nauis in mari, ut nonnulli. Vide Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. III, & Halach. *Maloue Veloue*, siue de mutuo dante & accipiente, cap. VII. Sed distinguunt heic alij, & vbi pignus, quod משכונ vocant, aut *Syngrapha*, à patre creditore possidetur, ibi & in credito primogeniti prærogatiuam locum habere volunt. Quin ut duplex ei in bonis paternis portio, ita è debitibus onus erat duplex. Sed de hisce discrepantes aliquot sententias habes in *Gemara Babylon*. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 124. vbi Iarchius consulendus & autor *Thospatib*, præter ea, quæ huc maximè faciunt, ad Rabbi Alphesij compendium *Talmudicum*, part. III, fol. 215. & 216. Ita autem portio duplex sorte assignabatur primogenito, ut pars hæreditatis aliqua (quantum fieri potuit) continua, non diuisæ partes, id est locis in diuersis sitæ, pro dupli portione ei tribuerentur. Sic ex veterum scitis Maimonides Halacha *Nechaloth*, cap. III, & Halach. *Secinim*, seu de iure vicinorum cap. XII. Quod ius erat primogeniti etiam singulare.

Qualesnam nati pro primogenitis habiti, siue ratione Hæreditatis siue Sanctitudinis & Redemptionis. Et de primogenito Posthumo, ac Posthumi Successione.

C A P. VII.

Primogenitorum verò in sacris literis ratio habetur duplex, aut quà ad eos prærogativa in familia erciscunda spectat, aut quà ita sacri censentur ut sint, pretio numerato, redimendi. Sacri sunt & redimendi, cum ex alijs legibus, tum ex illa, Exodi XXXIV, 19 & 20; vbi nulla adiectâ pretij aestimatione, moribus maiorum inoleuit ut quinque Siclis ea terminaretur. Idque ad mentem Legis Leuitici, XXVII, 6. Cum igitur de primogenitis agunt Magistri veteres, & tam de eis qui ita redimendi, quam qui in partes duplices inter cohæredes succedebant, verba faciunt, differentiam adhibent quadruplicem, quavtrunque genus subtiliter indicent. Genus primum appellant בָּכֹר לְנַחֲלָה seu primogenitum ratione hæreditatis, secundum בָּכֹר לְבָהֵן primogenitum ratione Sacerdotis, id est ratione pretij quo Sacerdoti numerato redimendus erat, siue ratione sanctitudinis. Primogenitis igitur alijs statunt competere ius primogeniturae ratione Hæreditatis, minimè verò ratione Sanctitudinis; alijs ratione Sanctitudinis, non Hæreditatis; alijs, tam hujus quam illius ratione; & demum alijs, jus illud neutquam competere siue hujus ratione, siue illius. Quadruplex hæc differentia subnititur verbis sacrarum Legum quibus utriusque jus

primogenituræ sancitur. In ea quæ de sanctitudine primogeniti lata est (Exod. XII, 2,) קָרְשׁ לֵי כֹל בָּכָר פֶּטֶר (Exod. XII, 2,) *sancifica mibi omne primogenitum quod aperit qualemcumque uterum in liberis Israëlis.* In ea verò quæ de singulari primogeniti successione (Deut. XXI, 17,) fertur, adiecitam habemus prærogatiuæ rationem *qui hōa rāstā: anōo cī ille principium virtutis eius, nimirūm Patrius.* Adeo ut in hisce, pendeat jus hoc ab eo quod est esse principium virtutis paternæ (de qua etiam videsis Genes. XLIX, 3,) in illis autem, à prima uteri apertura. Hinc in Misna, tit. *Becoroth* cap. VIII,

וַיְשִׁיבֵרְאֵל נְחַלָּה וְאַיִלְבָרֵא בָּכָר לְכָהֵן בְּכָהֵן לְכָהֵן בְּכָר לְנְחַלָּה וְלְכָהֵן רֹישׁ שָׁאוּל בְּמֹר לֹא לְנְחַלָּה וְלֹא לְכָהֵן אַיְזָרְבָרֵא בָּכָר לְנְחַלָּה וְאַיִלְבָרֵא בָּכָר לְכָהֵן תָּבָא אַחֲרֵת תָּפְלִים שִׁיצָא רָאשֵׁו וְבָנֵן הַשְׁעָה שִׁיצָא רָאשֵׁו מֹתָה וְהַמְּפָלָת כְּמַעַן בְּהַמָּה חַדָּה וְשָׁעָה רַבְיִ רַבְיִ מַיאָר וְחַכְמָיוֹת אַוּמוֹת עַר שִׁוְתָה כָּו בְּמִצּוֹת הָאָרֶבֶת הַמְּפָלָת סְנָרֶל אוֹ שְׁלוֹה וְשְׁפִיר מְרוֹקָם וְחוֹצָא מְחוֹתָךְ הָבָא אַחֲרֵי הָבָר לְנְחַלָּה וְאַיִלְבָרֵא בְּמֹר לְכָהֵן מֵי שְׁלָא הוּא לוֹ בְּנָים וְנָשָׂא אֲשָׁה שָׁכָר יְלָרָה שְׁוֹרָה טְפָחָה וְנְשָׁתְחָרָה שְׁוֹרָה נְכִירָה וְגַתְגִּידָה מְשֻׁבָּאת לְטוֹרָאָל יְלָרָה בָּכָר לְנְחַלָּה וְלֹא בָנָר לְכָהֵן רַבְיִ יוֹסֵי הַגָּלִילִי אָמָר בָנָר לְנְחַלָּה וְלְכָהֵן טְנָא מְפָרָר פֶּטֶר רְחָם בִּיטָּרָל שַׁר שְׁפִיטָוּן חַבְבָּת מִיטָּרָל מַיְשָׁוֹרָה לְוּ בְּגַיְבָּה וְגַשְׁאָ אֲשָׁה שְׁלָא יְלָרָה גַּתְגִּירָה מְשֻׁבָּתָה בְּשְׁתָחָרָה מְשֻׁבָּתָה יְלָרָה הָיא וְכָהֵגָת הָיא וְלוֹרָה הָיא וְאֲשָׁה שָׁכָר יְלָרָה וְכָנָן מוֹשָׁלָא שְׁהָתָא אָדָר בְּעַלְהָגָן חַרְשִׁים וְגַעֲנָאָרָה חִילָרָה אַיִן יְרוּעָם בְּנָעָשָׂה לְרִאשָׁן אוֹ בְּנָעָשָׂה לְאַחֲרָן בָנָר לְכָהֵן וְאַגְּרָר בָנָר לְנְחַלָּה אַיִלְבָרֵא בָנָר לְנְחַלָּה וְלְמַחְקָה הַמְּפָלָת שְׁפִיר מְלָא דָם מְלָא מִסְמָךְ מְלָא גַּיְבָּה אַרְבָּעָה כָּבָדָה אַחֲרִיתָה בָנָר לְנְחַלָּה וְלְכָהֵן יְרִצָּא דָוִתָּה וְרַבָּא אַחֲרִיו שְׁבִירָה אִינְן בָנָר לֹא לְנְחַלָּה וְלֹא לְכָהֵן רַבְיִ טְמַשָּׁן אַמְּרָר חֲדָשָׁתָן לְנְחַלָּתָן וְהַשְׁגָּרָה לֹא סְלָעָה

alij ita habentur ratione hereditatis, minime vero ratione Sacerdotis, seu sanctitudinis; alij ratione sanctitudinis, non hereditatis; alij & ratione hereditatis & sanctitudinis; & alij, nec hereditatis ratione, nec sanctitudinis. Primogenitus ratione hereditatis, sed non ratione sanctitudinis est qui in lucem venit postquam foetus abortivus (qui, obmenses in utero non completos, neutquam vitalis est) caput suum, tametsi viuus, emiserit, aut foetus nouimeliris emortuus emiserit caput suum. Etiam post carnem deciduam, cui figura siue bestiae, siue feræ, siue volucris, iuxta sententiam Rabbi Meir. Sed sapientes dicunt minime, nisi fuerit particeps figuræ humanae (scilicet aliter non habetur pro eo quod aperit uterum, adeoque nec primogenitum ratione sanctitudinis minuit) Quin natus post deciduam carnis molem Sandalium referentem (De sandalio heic quod סנדול sandal vocant & linguae item bouinæ assimilant, vides Gemaram Hierosolymit. ad tit. Nidda, seu Muliere immunda, fol. 50, col 4 & Magistros ad Misnam ejusdem tit. cap. IIII.) aut post secundas, aut Embryonem non informem aut quod membra tim euulsum est, primogenitus est ratione hereditatis, sed minime sanctitudinis. Nam in hisce aut figuræ humanae aliquid reperitur, aut ejusdem faltem conceptæ satis testimonij. Si is, cui nulli sint liberi, uxorem dixerit, quæ nuper pepererit, siue fuit ancilla quæ iam manumissa est, siue Extranea quæ iam facta est proselyta, ex Israelite cum illa coitu suscepta proles primogenita est, ratione hereditatis, sed non sanctitudinis. Rabbi Iose Galileus ait, ratione utraque, quoniam scriptum est (Exodi XIII, 2) quod aperit uterum in Israelitis, ita ut sufficiat si à prole ab Israelita suscepta uteruſ aperiatur. Ac si ab ea quæ gentili suscepta est, uteruſ haud fuisset apertus. Sed Galilæi

commentum heic Magistri reiiciunt. Si quis autem quis habeat iam liberos, in uxorem duxerit eam que nondum pepererit, proselytam factam sed grauidam, ancillam manumissam sed etiam grauidam quae pepererit, siue ea fuerit ex genere sacerdotali siue ex Leuitico (Nam sacerdotale & Leuiticum genus aliter à primogenitorum redemptionibus imminune erat, quod docetur dict. tit. Bechoroth cap. I) siue foemina quae antea pepererat; aut si quae à secundis nuptijs spatio trimestri non abstinuerit, sed nupserit ac pepererit, adeò ut ignotum fuerit utrum partus esset nouimestris & ad primum an septimestris atque ad secundum maritum spectaret, harum cuiuslibet fœtus habetur primogenitus ratione sanctitudinis sed non hereditatis. Nempe quia præantea marito liberi, partus ejusce quae nondum pepererat, hereditati primogenitus non erat, sed sanctitudini, quia aperuit uterum. Partus heic ceteri ab hereditate etiam arcebantur, quia pater cuiuslibet incertus. Videsis extremum capit. IV, supra, & capit. XIII, inferius, de filio dubio. Sed ad versionem redimus. Qui nascitur post deciduam carnis molem sanguine plenam, siue plenam aqua seu sanie, aut post carnem deciduam instar piscium & locistarum surcarum & reptilium, aut post carnem deciduam sic quadragessimo, primogenitus habetur tum hereditatis ratione tum sanctitudinis. Si vero alter è latere excisus fuerit & postmodum sequatur alter, neque hic neque ille primogenitus habetur aut ratione, hereditatis aut sanctitudinis. At ex Rabbi Simeonis sententia, primus ratione hereditatis est primogenitus, & secundus quinque sicut redimendus. Sed rejecta est à magistris Simeonis sententia. Quod autem dicitur de eo qui è latere excisus est (יונת נטה vocant, scilicet qui è latere egreditur,

ditur, de quo videsis etiam Misnam tit. *Nidda* cap. III ad gemellos attinet. R. Obadias Bartenorius; בְּגַת שָׁקֶרֶשׁ אֲשֶׁר טָהֹרִים בְּבָטָן וְלֹאֵחֶד שְׁחוֹצְרָא הַרְאָסָן *Veluti*, incident fœminam cui gemelli in ventre. Et postquam extraxerint alterum per viam lateris (incisi) exit alter per viam vteri. Nimirum primum, seu Cæsonem, non peperisse ajunt uxorem, quia cæso vtero extractus; neque eum vterum aperuisse. Secundum, principium virtutis paternæ non stasse, quia aliis antecedit, nec *בְּבָרֶךָ* seu primogenitum dicendum, quia aliis filius ante eum in lucem editus. Ideoque, neutrum siue hac siue illa ratione primogenitum. Ita etiam Maimonides Halach. *Becoroth*, cap. I. & Halach. *Nechaloth*, cap. II, vbi etiam è veterum scitis monet *לו בְּכָור בְּגַיְזָר אֲזָן לְוּ* בְּכָור לְפָנָה אַבְלָל יְצָדָל טָהָה לְוּ בְּנֵי הַשְּׁמָה וּמִן הַגִּיה הַוְאִיל וְאַיִן סָרוּי בְּגַזְוָה וְתָנָה לְוּ אֲחָדִי בְּנֵי חִשְׁרָאָלִית בְּכָור לְנַהֲלָה *Qui, dum Gentilis esset, babuerit filios seu liberos, is proselytus factus non habet primogenitam ratione hereditatis. At si Israëlitæ filium suscepereit ex ancilla seu Gentili, modo cum pro filio (legitimo; de qua re, vide suprà, vbi de Adoptionibus) non agnoscat, qui natus ei postmodùm fuerit ex Israëlite, primogenitus est ratione hereditatis & sortem capit duplicem.* Adi sis Gemar. Babylon. ad tit. *Iabimoth* fol. 62. Ex hisce manifestum est prærogatiuam hereditatis primogenito non competiisse, ex moribus lege sacrâ subnixis, nisi patri nulli omnino antea liberi aut partus vitalis fuisset, excepto vbi ex ancilla seu gentili proles antea suscepta. Neque heic Matris ratio habetur aliter, ac ea quæ ad patrem attinent permiserit. Nec matri aut in materna bona vlla erat hujusmodi successionis prærogatiua. quod capite superiore

ostensum est. Quid in nec filius posthumus (veluti gemello-ruin posthumorum primus, aut primogenitus ex duabus uxoribus quæ grauidæ relictae) duplicitis sortis prærogatiuam habuit, quod docetur Gemarâ Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, cap. IX, fol. 142, b. & firmatur verbis illis sacris Deut. XXI, 16, *adueneritque dies quo diuisurus est hereditatem suam filiis suis*. Id ad tempus quo superstes est haec tenus pater attinere volunt. At si, postquam, in ipso nixu, frons duntaxat, tametsi non totum caput, emitatur, mortuus fuerit pater, pro primogenito, qui prærogatiua hac fruatur, habetur partus; uti Gemara Babylon. ad tit. *Becoroth*, fol. 47, & Maimonides Halach. *Nechaloth* cap. II. Neque porro minuit posthumus, quemadmodum filij patre superstite nati, primogeniti sortem duplicem. Ita Gemara Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 127. a, & Maimonides, loco jam citato. Quod ut rite intelligas, consule caput X, vbi de primogenitis sexus dubij. De probationibus etiam primogenituræ, videlicet Maimonidem loco laudato.

De Familia inter Filias erciscunda.

Cap. VIII.

Masculis non existantibus ipsis, neque ijs qui personas eorum, jure Repræsentationis, induebant, Filiae pariter capiebant hereditatem. Nulla in eis primogenituræ prærogatiua. Sed in æquales quælibet partes succedebant. Quod etiam ex sacra lege (Dent. XXI, 17,) firmant. Nam dato de primogenito præcepto adjicitur, *הברך הרכזת תְּתָנוּ בְּרִכַּת*, seu *hunc (genere masculino.) ius primo-* geniti

geniti debetur. Vbi animaduertit Baal Haturim, כי יהich לדור משפט בכורה לאש ואן משפט בכורה לאישה quoniam ad masculum spectat. Ius primogeniti ad masculum spectat. Sed ad foemina ius illud non spectat. que verba habentur ex Gemara Babylonia, ad tit. Baba Bathra, fol. 111, b. Ita Sepher Siphi, fol. 48, col. 190, etiam בתרה הות ואט בניות בתרה הות ואט הילךbac lege comprehenduntur, sed neutiquam filiae. Et ipsa Misna tit. Baba Bathra, cap. VIII, אחר חק נטול פ' שיטים בנבכי האב וג' זאחר בת בנה אלה אלא שהבן נטול פ' שיטים בנבכי האב וג' Eadem est filij & filie in successione hereditaria ratio, praeterquam quod filius (si primogenitus fuerit) capit duas partes bonorum paternorum &c. Adeo ut hereditatem maternam (in qua jus primogenituræ non obtinet) haud diuersimode adeant filij & filiae. Vtrisque pari jure ea, vbi heredes sunt, tribuitur. Discriben est tantum in paterna hereditate, ratione primogenituræ, quæ in filiabus locum non omnino habuit. Fuere ex Sadducæis quibus כת הבן neptis ex filio, & filia, par in successione ius habebant, quod notatur in Gemara utraque, Hierosolymiranâ, ad eundem tit. fol. 115, b. quibus adjungas R. Jacob Bar Solomon, in Oculo Israelis, part. II, fol. 50, col. 3. Sed recepta sententia, mores recepti, plane refragabantur. Atque in citato Gemaræ Babyloniaz loco, האומר היושם בה ש רבי Hunah, אמרו נטה Si quis pronuntiaret, tametsi in Israele princeps effet, filiam cum nepte ex filio, iure hereditario succedere audiendus non est.

De partium, inter cohæredes, si Minores sint alij, alij Majores, distributione, & Aliamentis filiabus, ubi Hæredes ipsæ non sunt, præstandis. Ac de varia Minorum ætate, & Puberibus.

C. A. p. IX.

Vbi in Hæreditatem liberi, qui partes facerent, suc- cedebant, si majores essent omnes natu, pro indiui- so, nisi ex pacto aliter conuentum esset, possidebant, ut etiam minores; dum saltem minores. Quod si majores alij, alij minores essent, alia omnino res erat. In hujusmodi specie, suæ majoribus, suæ minoribus partes di- stribuendæ erant, nec in commune viuendum; ne scilicet, vestium sumptibus, majores minoribus, aut cibariorum, minores majoribus damno essent. Misna tit. Baba Batra, הנח בנים גוריים וקטניהם אן הגורוּם cap. VIII, מהפוגסין על הקטנים ולא הקטנים נזוק על הגוריים אלא חולקן בשות Si relinquit quis filios maiores, & mi- nores, maiores minimè, è patrimonio, vestium sumptus simul cum minoribus, nec minores sumptus cibariorum cum maioribus sumunt, sed æqualiter diuidunt. Et codem in loco, de cohæredibus sœmineis; חנות בנות גרוּרות וקטנות אמר הארלוֹת מוחרנשות על הקטנות ולא הקטנות נחבות אמר רכלינעטquis filias maiores, & minores, maiores minimè è patrimonio, vestium sum- ptus simul cum minoribus sumunt, nec minores cibaria cum maioribus,

ioribus, sed æqualiter diuidunt. Quod de filiabus dictum est, vbi filij defuncto non erant; id est, cohæredibus tantum. Etenim, vbi filiorum successione filiæ ab hæreditate, quæ hæreditas erat, excludebantur (secundum id quod supra docetur) filiabus minoribus alimenta ex patrimonio exhibenda fuere, seu ex bonis paternis. Nam Materna ab hoc onere immunia erant. Citato jam Misnæ capite;

הַנְּזָוֹת נִזְוֹת מִנְבָּשֵׁי הָאָב וְאֶחָד בְּזָוֹת מִגְכָּסֶר הַאֲמָנָה

Filiæ aluntur è bonis paternis sed non è maternis. Quod ipsum dicendum de meliorationibus & de bonis quæ hæreditati post mortem patris, veluti ab eo non possessa, accedebant, uti Misna tit. *Becoroth*, cap. VIII. Præstabantur autem hujusmodi alimenta filiabus seu ex ratione dotis maternæ, idque usque ad pubertatem duodecim annorum & sex mensium, id est, שׁ שְׁבָגָרְרָה ut ad tit. *Baba Bathra* cap. IX, adnotat Obadias Bartenorius. De ratione seu conditione dotis, vide supra cap. II, & mox infra de pubertate hac. Adeò ut filiæ minores à filijs cohæredibus aut hærede unico alendæ essent ex paternâ hæreditate, minime vero à maioribus filiabus vbi ipsæ simul cohæredes essent. Nam ibi ipsam hæreditatem, non tantum alimenta capiebant. De alimentis hisce vide etiam Misnam tit. *Cetuboth*, seu *de Dotibus*, cap. IV. Sed hæc alendi filias ratio ita demum obtinuit, si sufficeret hæreditas tum filijs alendis tum filiabus, usque ad dictam pubertatem. Etenim aliter, vt cunque hæredum nominis succederent filij, totus hæreditatis prouentus seu usufructus in filias impendebatur, & filij, qui reuera hæredes ac Domini, ne sequori sexui non sati honeste prouideretur, etiam ad mendicos relegabantur, aut, vt Magistrorum phrasis est, *לְאַלְמָנָה*

ostiatim mendicabant, quâ summa paupertas, ac indigen-
tia, seu necessaria alibi victum querendi ratio denota-
tur, ut non ita dissimili locutione in Psalmo XXXVII, 25.
De hac re disertè Misna tit. Baba Batbra, cap. IX,
טוי שפוץ והניח בנים ובנות בוצין שהנכיסים מרזין הבנים
ורטו והבנות יזנו נכסים ממוועץן הבנות יזנו והבנות
ריאו יישאלו על המתחז Si defunctus liberos utriusque sexus
atque patrimonium satis opulentum reliquerit, iure heredi-
tario succedunt filij & alimenta capiunt filiae. Si vero rem
angustam reliquerit; alimenta capiunt filiae & ostiatim filij
mendicant. Patrimonium opulentum seu הנכיס מרזין
interpretatur Obadias Bartenorius esse כרי שיזמת הבני
Si sufficient alendis filijs filia-
busque usque ad barum pubertatem. Rem vero angustam
seu שאץ בהן הנכיס מזעט
הה שיעור זה si tantundem non esset. Videsis Gemaram utranc-
que, Hierosolymit. ad tit. Baba Batbra, fol. 16, col. 4, &
Babylon. ad eundem tit. fol. 139, b. De Mendicis autem
apud Ebraeos, consulas quæ habet Ioannes Drusius in Re-
sponsione ad Nicolai Serrarij Minerual, vbi caput totum
de ea re. At, quemadmodum ab angusto huiusmodi patri-
monij usufructu filios excludebant filiæ, ita defuncti vi-
dua & hasce & illos. Ne scilicet viduae honesta deessent
alimenta (quæ בתואי בתרביה seu ex conditione Dotali ei
debita, ut vides supra cap. II) ipse etiam filiæ ad men-
dicos relegandæ, ut Bartenorius. Sed & vide Gemara-
rum locos citatos. In patrimonij autem æstimatione ad
hęc, rationes creditorum, Legatorum, sumptuum funebrium
habebatur. Etiam Alimenta filiabus quamdiu manerent
innuptæ præstanda fuisse volunt aliqui. Vide quæ è Mai-
monide citamus supra capite II. Quoniam vero de Mi-
noribus,

noribus, & pubertate heic mentio; de eis obiter monendum; regulariter ante annum decimum tertium ac diem vnicum compleatum Minores haberi masculos, foeminas ante annum duodecimum atque vnicum diem, & postea pro majoribus. Sed temperamenta adiiciunt. Puellam, cui, duodecimo anno atque die vniico insuper exacto, duo saltem pubis pili, quos סימן התחזון signum inferius vocant, non excreuerint (nisi ex mammillis sororiantibus, papillisue, è quibus etiam העליון סימן signum superius heic habebant, pubertas cerneretur, aut ipsa, quod vtrunque signum superabat, pareret) pro minori seu בוגרת habitam. Si tunc excreuerint, eam primis, qui sequuntur, sex mensibus צערה Iuuenculam dici, & postmodum בוגרת seu pubertatis plene; aliter, usque ad annum vigesimum, minoris nomen non exuere. Quod si tunc signa compararent, eadem ratio habita quæ in ætate & signis anni duodecimi. Si verò tunc signa ista non compararent, sed סמיינִי signa siue signa Viraginis, veluti si mammillæ nullæ, nec muliebres affectus aut mores, tum pro Viragine habebatur. Quod si neque hæc tum adessent signa, in Minoribus censita erat usque dum aut pubertatis, quæ diximus, signa compararent aut annum trigesimum quintum, præter diem vnicum, completeret; atque tunc etiam Virago seu אַלְמָנָה nuncupabatur, tametsi decessent ei Viraginis signa. Et tam גַּדֵּת seu Iuuacula, quam בוגרת seu puella pubertatis plene & אַלְמָנָה siue Virago, modis iam dictis Majores seu אַלְמָנָה vocabantur. Similis in Masculo ratio, qui tunc habitus גַּדְעֹן seu Major &c. siue Vir, cum exacto anno decimo tertio præter diem vnicum, bini ejusmodi ei pili excreuerint. Quod si tunc minimè excreuerint, tametsi apparuerint Spadonis signa,

in minoribus habebatur usque ad nouemdecim aetatis annos & menses undecim. Si neque tunc emiserit aut signum inferius aut totidem pilis pubuerint genae, sed spadonis signa in eo reperta fuerint, spado habebatur atque eo nomine Maior. Quod si neque Spadonis signa adsint, etiam minor dein habetur, usque dum aut signum inferius comparuerit aut annum trigesimum quintum, preter diem unicum, compleuerit. Et tunc vocatur Spado, rametsi nullum Spadonis signum ei adsuerit. Ita Maimonides Halach. *Ishotb*, seu de revxoria, cap. XI, ubi de hisce alia, ex veterum scitis, subtilia. Id autem quod Maiores in diuidunda atque fruenda hereditate, utpote sui plane iuris, potestatis undique suae, faciebant ipsi, Minorum faciebant Tutores, seu Curatores quos Magistri, ex Græco Επιτρόποι quod idem denotat, אַמְתָרִים Epitropin appellant. Hi vero aut a patre constituti erant, aut a parente alio cui successum est, aut a foro seu Tribunali, nempe siue LXXI-virorum qui Consensus erat Magnus ac unicus, siue XXIII-virorum, quale insigniori cui libet urbi ac unicuique tribui unicum erat atque Hierosolymis bina, siue Triumvirorum qui siue ex compromisso siue auctoritate publica praefecti. De quorum unoquoque nos fuse in libris de Consensu Magno. Nempe בֵית רִין וּבֵית הַנֶּגֶב Nullum erat forum aut Tribunal quod patris locum pupillis non occupabat, ut etiam idem Maimonides Halach. *Nechalotb*, cap. X. A tutela autem atque hac cura arcebant tribunalia Minores, Foeminas, Seruos, atque etiam ex plebe eos quorum libertas in dubio. Quin & eos qui mentis compotes non erant, atque Surdos. Nam hisce etiam ipsis curatores præfiebantur. Atque parenti, cui successum est, licuit siue Minorem, siue

ue foeminam, siue seruum Tutorem præficere. Anni autem ætatum, quas diximus, neque Solares erant, neque Lunares sed, juxta cyclos ciuiles & receptos intercalandi mores, putandi, vti monet, jam citato loco, Moses illè.

*De successione Liberorum qui sexus dubij,
aut utriusque fuerint, veluti Genitalibus
Obstructi aut Hermaphroditi.*

C A P. X.

Quae haec tenus dicta sunt, ad liberos siue Masculos siue foemineos, qui corpore fuerint *integro*, attinente. Sexus autem siue dubij siue utriusque proli jus competebat singulare. Dubij sexus dicebatur טומטום Tomtom, siue is cui ita obstructa erant genitalia ut masculus an foemina esset in dubio poneretur. A verbo טמטם quod obstruere, obturare significat; vt Elias in Thisbite, עק קוין, utri sexu homo esset, non posset certe dicere. *binc* (inquit) est quod vocant eam cuius genitalia ita obstructa, ut mas an foemina sit non constet, Tomtom. vnde etiam טומשׁוֹסְטָה סִפְרָה seu Liber Tomtom, id est, de dubio eiusmodi sexu, antiquitus scriptus, citatur Mosi Maimonidi in More Nebochim lib. III, cap. XXXVII, ubi legem (Deut. XXI, 5) de habitu sexum ementito explicat. Et pro libro aris Magicæ quem composuit Cencir, quod in veteri versione ibi substituit Episcopus Nebiensis, nihil omnino aliud præter Librum Tomtom in Ebræo operis illius sermone (is R. Samuel Aben Tybon debe-

tur, qui ex autoris Arabico transtulit) reperitur. Idem liber, codem nomine citatur in More Nebochim capite jam dicti libri quadragesimo primo, alibi. Vtriusque sexus prolem seu Hermaphroditum vocant, nomine è Græco sumpto, אֲנָרוֹגִינָס, quod ipsum est ἀνδρογύνης, seu *hermaphroditus*. Horum neuter aliter succedit inter filios quam ut id solummodo sumat quod jure, siue Hæreditatum siue Alimentorum, communi, siue filijs siue filiabus est incommodius. בַּיְתֵל בְּמִחוֹת שְׁבָהָן לְעָלָל, inquiunt, id quod in eis minimum est. Si filij nempe in patrimonium satis amplum, vnde alendæ filiæ, succedunt, horum vterque in filiabus censetur. Si patrimonium sit alendis filijs ac filiabus impar, adeò ut ad mendicos, ne desint filiabus alimenta, relegentur filij (juxta id quod ostensum est) vterque horum pro filijs habetur; & demum vtraque in specie ab Hæreditatis dominio arceretur. Idem ius obtinuit, si filios duntaxat reliquerat defunctus, præter Obstructioni aut Hermaphroditum. Tunc enim Alimenta tantum cepit vterque, vt pars familiæ necessaria. Neuter Hæreditatem, quæ eis perpetuè præclusa, nisi vbi nullus aliis filius, sexus nimirum integri ac manifesti, interueniret. Tum enim tam hic quam ille succedebat; solus, si filiæ nullæ; vt cohæredes, si filiæ etiam reliqtæ. Misna tit. Baba Bathra, cap. IX, וְתֵיה בְּנִי וְתוֹמִיטוֹת בְּזֶמֶן שְׁזֶבֶכְסִיס בְּמוֹחָבִין דְּגָרִים רְחוֹן

אותו אֶל הַנְּקִיבָה נְכֵן מִמּוּעֵטִין הַנְּקִיבָה וְחוֹתָם אֶת־אַצְלָה רְחָבָה אֲמֹר אָס וְלַרְהָ אַשְׁתִּי זָכָר יְטוֹל בְּנָה יְלָרָה וְנָרָה נוֹטֵל מִנְחָה וְאֶם נְקִיבָה מִמְאֲחִים יְלָרָה נְקִיבָה נְטָלָת מִמְאֲחִים אֶם זָכָר. וְאֶם נְקִיבָה מִמְאֲחִים יְלָרָה וְנָרָה וְנְקִיבָה חַכְבִּי גְּנוּטֵל מִנְחָה וְהַנְּקִיבָה מִמְאֲחִים יְלָרָה טוֹמֵטָם אַיִן נוֹטֵל וְאֶם אָמֹר כֹּל מִנְחָה שְׁתַלְרָ אַשְׁתִּי יְטוֹל חַדִּי וְהָ וְיְטוֹל וְאֶם אַיִן שְׁמָשָׁת

וזר שאל לא הוא וזה הכל Si reliquerit quis filios, filias, & prolem cui genitalia obstruuntur, seu Tomtomum, ubi patrimonium satis opulentum est, masculi eum repellunt ad foeminas; ubi vero angustum est (seu utriusque sexui alendo impar) foeminae repellunt eum ad masculos. Si quis ita pronuntiquerit, si pepererit uxor mea masculum, capiat Minam; si masculum pepererit, capiat is Minam. Si foemina, ducentas; si pepererit foemina, capiat ea ducentas. Si Masculum, minam; si foemina ducentas; si pepererit & masculum & foemina, capiat hic minam & illa ducentas. Si pepererit (in ea specie) Obstructum genitalibus, non omnino capit. At si dixerit, capiat id quicquid fuerit quod uxor mea pepererit, etiam & hic capit. Quin si aliij heredes non fuerint (de prole defuncti intelligendum) ipse etiam uniuersi heres est. Et quod de Obstructo heic dicitur æquè ad Hermaphroditum attinere volunt; de qua re, præter Gemaram Babyloniam, & adiectos commentarios, consulas adnotations Rabbi Iom Tob, ad citatam Misnam. Cum filiabus autem uterque, ut cohæres, successit, teste, ex veteribus, Maimonide Halach. Nechaloth cap. V, זה הכל בירושן כל שני ירושין טהර מהן זורש וראי והשני ספק אין לספק כלום ואם והוא טהורה ספק ספנא זהו הירוש או טמא וזה היוש חולקין בשזה לפיקד מי טמן רותחיה בן וטומטום או אנדרוגינוס הרי ובן ירוש את הכל שחותטוטות וזה אנדרוגינוס ספק ובהיה בתה וטומטום ראנדרוגינוס ירושה בשזה ויהי חיה כאחת בן ובנור Regula est uniuersalis inter heredes; ubi duo sunt heredes, quorum alter Manifestus est, Dubius alter, is, qui dubius est nihil omnino capit. Si vero uterque dubius fuerit, nec constiterit an hic an ille succedere debeat, distributio fit utriusque equalis. Si igitur defunctus reliquerit filium & ge-

nitalibus Obstructum, aut Hermaphroditum, filius solus succedit in hereditatem vniuersam; quaniam & Obstructus & Hermaphroditus dubius est. At si reliquerit filias & Obstructum & Hermaphroditum, in partes succedunt simul aequales. Nam ita tam bic quam ille pro filia habetur. Nam ubi de filio constabat, filie excludebantur, atque eodem modo Hermaphroditus & Obstructus; quia incertum, qualisnam sexus siue hic siue ille esset. At ubi sexus integrum filij deerant, & succedebant filiae, admittebatur inter eas tam Obstructus quam Hermaphroditus. Quoniam, ut partes non faciebant cum filiis hæredibus manifestis, quia ipsi dubij & incerti sexus; ita inter filias admittendi, quoniam ut dubium erat, masculi an fœminei sexus ipsi essent, ita, eo nomine, non minus dubium an ipsæ filiae succedere deberent. Et in dubio, pariter omnes admittendi. At verò qui obstrui definit, & iam Masculus agnoscitur, cum filiis partem facit, ita tamen ut nec pro primogenito habeatur, licet partus fuisset omnium primus, nec in hæreditaria distributione ממעט בחלה בכויה minuat partem primogeniturae prærogatiuâ debitam. Nam ex sacris illis verbis genueritque ei filios &c. (Deut. XXI, 15,) eliciunt, ut, partus momento, masculus agnosci debat. Ita Sepher Siphri ad Deut. fol. 48, col. 190, & Gemara Babylon. ad. tit. Baba Batra, fol. 126, b. alij satis frequentè. Quin ex eisdem decreuere verbis sacris, illos solum primogeniti partem, suas faciendo, minuere, qui filij, partus momento, manifesti. Si itaque tres fuerint filij, præter eum qui iam obstrui definit, hæreditas in quatuor partes primò tribuitur ac si tantummodo, tres essent filij, juxta modum superiùs indicatum. Harum vnam sumit primogenitus. Dein, quod restat inter omnes æquè seu.

seu quadripartitò diuiditur. Ita Gemara Babylonia, ad dict. tit. fol. 127, a, & Maimonides Halach. *Nechaloth*, cap. II, Vbi aduertendum, alterum tantummodo duplicitis fortis partem primogenituræ nomine reuera debitam, atque eam esse quæ heic non minuitur. Alteram, eodem modo haberi & putari quo partes filiorum ceterorum. Aliter enim, partem primogenituræ, siue sortem duplitem primogenito, si tres duntaxat fuissent filij, debitam, interuentu eius qui obstrui desinit, planè minui nemo non videt. De Hermaphroditi jure apud alias gentes consulas Hieronymum Gigantem de Crimine læsæ Majestati lib. II, quæst. XVI, & ibi citatos. Et de Liberorum successione, hæc dicta sunt.

De successione Patris, & à latere, seu fratrum, aui, patruorum, & Exclusa, in successione, Cognitione Materna, ut & ipsa Matre.

NON exstantibus defuncto liberis, neque ex hisce posteris, reuoluebatur hæreditas ab utriusque sexus prole ad Patrem, nisi interueniret frater qui defuncti vxorem, ex lege duceret, de quo item inferius. Discriben vero heic observandum: Vbi de Bonis à patre successione hæreditaria acceptis, mortuo sine posteris filio filiaue, quærebatur, patrem Hæredem diei, non quod ipse capere posset hæreditatem, vt pote antea necessariò defunctus.

sed quòd ex eiusce persona in viuis esse facta, series successionis tantum dignosceretur, atque in hæredibus elicendis haberetur is pro superstite, vnde defuncti fratres germani primò eorumque posteri, dein itidem sorores vocabantur ad hæreditatem, non tam fratribus aut sororum defuncti nomine, quam liberorum patris, cui, si in viuis fuisset, hæreditas omnimoda debita. Idem ius obtinuit de Bonis maternis, cui superstes pater. De Bonis, inquam, maternis quæ dotis nomine non veniebant. Nam in ea succedendi ius erat singulare, ut capite secundo est ostensum. In cetera verò successit pater ipse, nomine mariti superstitis, nunquam liberi, nisi postea ut patris hærides, quod mox docetur ubi de successione Maritali agimus. Quo euenit, ut, confusione factâ, utraque bona, liberorum respectu, paterna essent. Similis ratio omnino erat in bonis Maternis quæ ab ea post patris mortem suæ potestatis defuncta ad liberos transmissa. Ubi verò de Bonis aduentitijs seu peculio minimè parentibus successione accepto quæstio fiebat, pater ipse ut hæres filio filiæque sine liberis defunctæ succedebat, si in viuis esset; sin autem, liberi eius posterique eorum siue in capita siue in stirpes, pro personarum numero & qualitate, quas siue gerebant siue inducebant, iuxta id quod de successione liberorum superius traditur. Adeò ut, cognitâ satis ex iam dictis Liberorum successione ratione, atque obseruato, illis posterisque eorum non extantibus, patrem siue mortuum siue viuum pro hærede perpetuò haberi, vnde fratres ac sorores defuncti eorumque posteri, ut patris (si mortuus fuerit) liberi posterique ad hæreditatem (exclusa penitus cognatione materna atque ipsa Matre) vocantur, omnigena à latere successio statim patefiat. Nam si neque

neque Patri sint alij liberi , neque hisce posteri superstites, auus pro hærede similiter habetur, non tam quia auus, quam quia pater eius est qui hæres proximus, id est, patris defuncti. Et si auo mortuo fuerint liberi, succedunt illi magis hoc nomine quam nomine aut fratum aut sororum patris, aut patruorum aut amitarum defuncti. Atque similis semper ratio proavi, tritavi, abavi, usque ad Adamum habenda. Vnde habent illud, **אָרֶם מִצְרַיִם יְהוּדָה וֵירֶשֶׁן שָׂתָן לְךָ** Non omnino reperitur quis in Israhelis, cui defunt hæredes. Quæ omnia habentur ex receptissima interpretatione Numeror. XXVII, 9. Verba sunt; si filiam non babuerit (defunctus) dabitis Hæreditatem eius fratribus eius ; Et si nec fratres ei fuerint, dabitis hæreditatem eius fratribus patris eius. Et si pater eius non babuerit fratres, dabitis (defuncto) אָבִיךְ בְּמִתְּמָחֹדָה וְיָדָשָׁה hæreditatem eius Consanguineo eius propinquiori qui fuerit de cognatione eius ut ille succedat in eam. Eritque hoc filius Israhel in decretum iudicij sicut præcepit Dominus Mosis. Iam vero Duo in primis sunt in traditionibus veterum aduertenda quibus hæc, ad jam dictum sensum, explicantur. De paterna Successione Alterum; Alterum de familia seu cognatione Materna à successione perpetuò excludenda. Patris nomen in sacra lege omittitur, neque, ut ad eum à liberis transmitteretur hæreditas , expresse sancitur. Etiam quare omissum, audent aliqui rationem adferre. Videsis Rabbi Bechai ad Numer. XXVII, fol. 193, col. 2, & Philonem de Vita Mosis, lib. III. Sed ita hanc exposuere Magistri legem, idque eorum vetustissimi, ac si de Patre nulla omnino questio fuisset quin, nomine sanguine proximi, ei hæreditas à filio filiae sine posteris mortua primò esset denoluenda & dein ad fratres defun-

Et si seu ad patris liberos. Id quod itidem de Auo dicendum, cui fratres patris sine liberis defuncti heredes sunt. Nam ut pater se habet ad filium, ita auus ad patrem. Et tam auum quam patrem antea demortuum esse admitti volunt in verbis sacræ legis. Quin & fratrum nomen, siue quæ defunctum, siue quæ patrem auumque spectant, etiam sorores, quæ successionis ratione, in liberis sunt proximæ, satis innuere; argumento à præmissa filiorum atque filiarum successione ducto. Id autem quod de Paterna successione dicitur, tum ex rationibus, à propinquitate, à merito, ac a vicissitudine beneficiorum allatis firmant, tum ex eo quod adjicitur de fratribus patris, quorum neminem patri in hereditate æqualem, nedum anteponendum ex legis diuinæ mente statuunt. Imo & patrem reuera *Consanguineum eius propinquiorem è cognatione eius esse censem*, & concludunt eum qui maximè propinquus est sanguine, liberis deficientibus, semper ad successionem vocandum, atque syntaxin illam verborum ita intelligendam ac si ad hunc modum, illorum etiam epenthesi hujusmodi, concepta fuissent. Si filiam non haberit, dabitis hereditatem eius *Consanguineo eius propinquori qui fuerit de cognatione eius (seu patri) & postea dabitis hereditatem eius fratribus eius*, id est, liberis patris. Et si nec fratres, &c. De qua re vide Gemar. Babylon. ad tit. Baba Batra, fol. 108, & Salomonem Iarchium ibidem. Quin Misna cap VIII, dicti tituli, expressè. *חָזִין קוֹרְמִין לְאַדְךָ רָאֵב וְכָל יוֹצֵא יוֹחֶק טֶל אָחִין קוֹרְמִין לְאַדְךָ רָאֵב זֶה חֲבָלָל כָּל וְקוֹרֵת בְּמַחְלָה יוֹצֵא יוֹחֶק קוֹרְמִין Fratres anteponendi patruis, omnes qui exeunt è femore fratrum anteponendi patruis. Hac regula est universalis; ubi quis in successione be-*

hæreditaria præferendus est ipsa, etiam & cuncti eiusce posteri itidem sunt præferendi. Sed Pater præferendus est uniusquis qui egrediuntur è femore suo, id est, liberis suis, & defuncti germanis fratribus sororibusque. Et appositissimum Philo, receptos gentis suæ mores de hæreditatibus explicans in lib. III, de Vita Mosis; primò filios, inquit, in successionem vocavit Deus Opt. Max. dein filias, tertio loco fratres, καὶ τετάρτην θείοις πρὸς πατρὸς αὐτούμενι τὰς αποτέλεσμας ὅτι καὶ πατέρες (ita lego) γενούται καὶ ψων κληρόνομοι. πάντα γάρ ἴντες υπολαβεῖν ὅτι πατρὸς αδελφῶν νέμων κλῆρου αδελφιῶν μία τὴν πρὸς πατρὸς συγγένειαν ἀποτελεῖτο τὸν πατέρα τῆς μιαδοχῆς, quarto patruos, seu patris fratres sub-indicans etiam patres fieri posse hæredes filiorum. Stultum enim nimis foret credere, patruo concedi hæreditatem nepotis, ob cognationem paternam, ipsi verò patri eam auferri. Maternæ autem cognationis rationem in successionibus non haberi, sed duntaxat adgnationis paternæ, tum ex citatis Numerorum verbis eliciunt, tum ex frequentissima mentione patrum בְּשֶׁבֶת, id est, familiarum seu Cognitionum in Pentateucho, Paralipomenis, Ezra, alibi. Matribus igitur passim aiunt minimè omnino esse בְּשֶׁבֶת seu Cognitionem ciuilem; sed in paterna eam demergi; ideoque neque ex sanguine materno hæredem admittendum aut quærendum, veluti nec matrem, nec materteram, nec auuntulum, nec auum seu auiam maternam, neque ex hisce prolem. Nam & in lege sacra patruorum mentio sit, neutiquam auunculorum. Et proximus consanguineus ex cognitione defuncti hæres semper est; qui materno sanguine tantum conjunctus, ratione iam dicta, esse nequit. Hinc solenne est illud & toties à Talmudicis repetitum קְרוּוֹת מִשְׁפַּחַת הָאֵבֶן אַיִלָּה Fas.

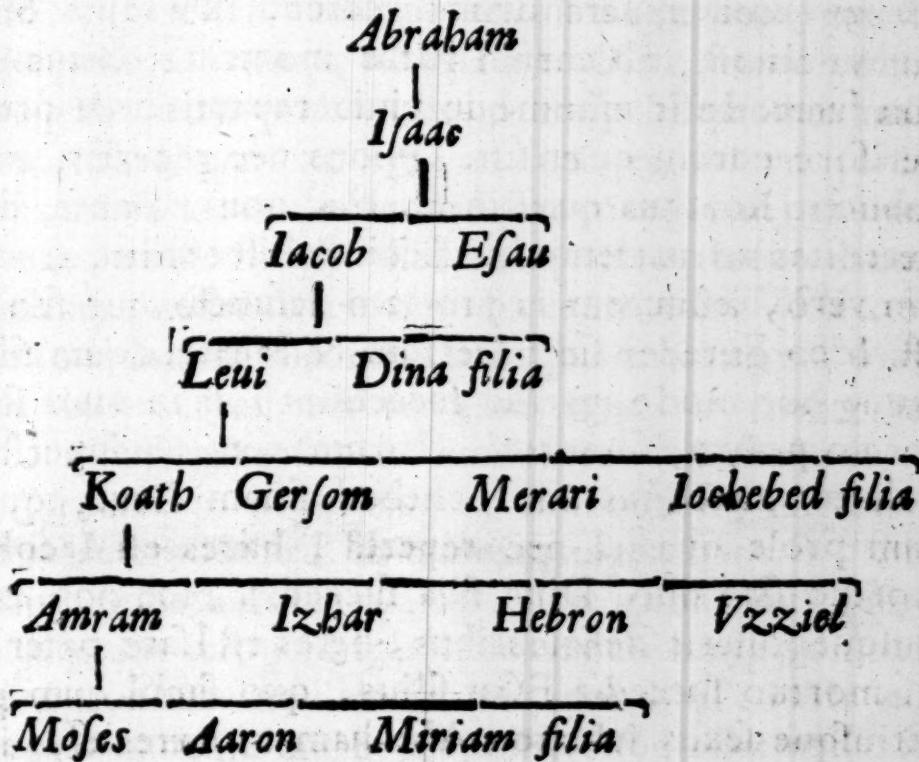
Familia seu cognatio Materna, minime appellatur familia seu cognatio. Nimirum Cognitionis ciuilis, in successionibus, effectum non habet. Videsis R. Bechai ad Numeros fol. 193, col. 2, Iarchium ad Iudicum XVII, 7. & Iacob Bar Salomon, in Oculo Israelis, part. II, fol. 89, col. 1. Idem denotat id quod quod habet vetustissimus autor libri Siphri fol. 23, col. 92, אבונא אחריו הלכות. Familiae seu cognationes sequuntur patres. Tantundem sexcenties occurrit. Et planè fallit Rabbi Abenezra, ad Numer. XXVII, 9, dum ad illud si filiam non habuerit transferetis hereditatem ad fratres eius interpretatur fratres eius per ביאב או ביאב siue germanos siue vterinos. Refragatur constans & receptissima Magistrorum sententia. Nam fratres ibi, secundum ea quæ supra aperiuntur, succedunt, si patri, qui primum ad hereditatem, si in viuis fuisset, vocandus erat, ipsi fuerint heredes, nec aliter omnino; quod de vterinis fratribus dici non posse nemo non videt. Et fratres ex matre seu vterinos. ad inuicem succedere non posse, disertis verbis etiam traditur in sape laudata Misna tit. Baba Bathra cap. VIII, id quod etiam in Magistrorum, de successionibus, regulis, mox subiicitur.

Successionis omnigenæ, quæ ex Iure Sanguinis hactenus tractato pendet, Exemplum.

C A P. XII.

*Sed materies Successionis tam Liberorum quam Patris, adeoque omnigenæ quæ ex Iure Sanguinis, de quo ha-
ctenus*

Etens egimus, pendet, clarior fiet exemplo ob oculos posito, quod ex Maimonidis *Pirush Misnaioth*, fol. 184, adiicimus.

Defuncto Amramo, in hoc stemmate, de eius hærede quæritur. Si superstites sint Moses & Aaron, ipsi planè hæredes sunt, habitâ Mosis, ut primogeniti, siue fortis duplicitis ratione. Si horum neuter, neque ex eis posteri reperiantur, hæres est Miriam filia, uti & ejusce defunctæ posteri, modo supra indicato. Hisce non extantibus reuocatur hæreditas ad Koathum defuncti patrem, qui si mortuus fuerit, de eo non aliter in hac specie iudicandum est quam si ipse fuisset iam defunctus cuius hæreditas seu bona in controvësiam deducta. Adeoque si tres illi filij ejus, Amrami fratres, Izhar, Hebron, Vzziel

superstites sint, succedunt illi pariter in vniuersa Amrami bona eo quod sunt haeredes seu filij Koathi. Nec primogeniti prærogatiæ ratio vlla heic habenda, tum quia eorum neuter reuera primogenitus, tum quia bona de quibus lis est, ab eorum patre momento obitus possessa non fuere. Ipsiis minimè in viuis repertis, de prole posterisque eorum queritur. Quibus nec repertis, an filiam habuerit Koathus quæstio fit. Hac non existante, defertur haereditas ad patrem eius Leui qui succedit, si in viuis. Sin vero, æstimetur is pro jam defuncto qui sub Iudice est. Ideo haeredes sunt Gersom & Merari (quia filij eius; atque hoc modo patrui succedunt) si in viuis sint, uti eorum posteri, si mortui. Horum nemine superstite devoluitur haereditas ad Iochebed filiam Leui, quâ simùl cum prole quæsitâ nec repertâ, haeres est Iacob, cui, mortuo sine filio, Dina filia succedit. Hoc non existante, ejusque posteris deficientibus, haeres est Isaac pater Iacobi. Ei mortuo succedit Esau filius, quo simul cum posteris vtriusque sexus sublato, Abraham ut haeres ejus in bona Amrami succedit. Nec Maternæ cognationis ratio omnino habenda.

De Successione fratriis fratriam viduam, ex lege, ducentis.

TEmperanda sunt quæ de successione & Liberorum & Patris diximus, Lege de fratribus sine prole defuncti uxore ducenta, latâ, Deut. XXV, 5. Si habitauerint fratres

tres simul & mortuus fuerit unus eorum absque filio (ita nonnulli ; & Ebræa sunt זְנָא זְבַד) non nubet vxor defuncti fratre viro extraneo. Sed frater eius ingrediatur ad eam ducatque eam in vxorem & praeflet officium affinis. Et erit primogenitus quem pepererit (ita verbum verba reddimus) surget nomine fratris eius defuncti , ut non deleatur nomen eius de Israel. Et si vir ille noluerit ducere vxorem fratris sui , ascendat illa ad portam dicatque senioribus ; recusat frater mariti mei fuscitare semen fratri suo in Israel. Nec vult me habere in vxorem. Et aduocabunt eum seniores Ciuitatis suæ & loquentur cum eo, & si perseuerauerit dixeritque non placet mihi ut eam ducam ; Accedet illa ad eum in conspectu seniorum & extrahet calceum eius de pede eius, stquensque in faciem eius dicat & respondeat , sic fiat Viro qui non ædificat domum fratris sui , vocabitur nomen eius in Israel domus eius qui calceum exuit. Sed pro absque filio, absque prole substituendum. Receptissimâ gentis sententiâ, aliter lex illa non obtinuit. Vnde rectè Hellenistæ pro זְנָא זְבַד quod sanè verti posset etiam sine filio , hoc in loco habent οὐέρπα Λὲ μὴ ἀντίς ac semen ei defuerit , uti & Latina vetus , absque liberis mortuus fuerit. Nam tam heic בְּ singulariter prolem vtriusque sexus posteritatemque quam pluraliter בְּנֵי alibi non raro liberos , posterosque denotat , de qua re nonnihil suprà nos capite primo. Aque firmat hæc Sadducæorum ad Seruatorem allocutio , de hac lege , apud D. Matth. XXII, 24, & D. Marc. XII, 19, ubi τέκνα μὴ αὐθαί liberos non reliquerit habetur , tametsi vulgata vtroque in loco filios verterit. Et seminis nomen , quod ibi fuscitandum , vtrunque liberoruñ sexum & què complectitur. Itaque si , in hac specie , è fratria vidua in vxorem accepta frater

superstes liberos suscipiebat, precludebantur omnino filii bona patri. Quin ipse frater cum uxore defuncti bona eius possidebat. Videsis Maimonidem Halach. *Nebhalotib*, cap. III, & *Magid Misna* ibidem. Neque vero de primogeniti solo, à fratre superstite suscepto, intelligunt legem hanc, ut nonnulli. Nam verba illa de primogenito, ad fratrem (eorum qui supersunt) natu maximum, atque notione primogeniti designatum alia ab ea stricta, quæ, siue duplicitis fortis siue sanctitudinis ratione, ut suprà ostensum est, usurpabatur, attinere scribunt. Maimonides Halach. *Iacobom Vechalitzâ*, seu de *Iure fratriæ viduæ ducendæ*, cap. II,

מי שמוֹת והניח אחיך רבים מציה על האROL לירב
או לחלוֹץ שנאמר והיה הבנור אשר תלר מפי השמוע למור
טהני מרכר אלא בכור שבאחוֹן כלומר גROL האחן יקום
על טך אחיו דמות וזו שנאמר אשר תלר משפטו אשר
על רלה האן ואן מיטמע אשר ילה היבטה
*Si quis mortuus reliquerit fratres plures, præcepto tenetur is qui natu
est maximus aut defuncti uxorem sibi accipere, aut calceum
exuere, iuxta id quod dicitur & erit primogenitus quem
pepererit unde elicitor verba non fieri de alio primogenito
præter eum qui ex fratribus est; ac si dictum fuisset, Fra
trum maximus surgat nomine fratris sui qui mortuus est.
Et id quod dicitur, quem pepererit exponunt de eo quem
Mater (ejus) & non de eo quem defuncti uxor pepererit.*
Tantundem habes in Gemara Babylonia ad tit. *Iabimoth*,
seu de *fratrys*, cap. IV, fol. 39, & 40. Unde etiam Iarchius, ad verbum illud *primogenitus* in dicta lege, גROL
הוא ייבס האחים最大化 est is qui hoc
iure eam in uxorem ducit. Atque ita interpretatur vetu
stus autor *Sepher Siphri*, fol. 52, col. 208, *Pesictha Zo
tertha*, fol. 82, col. 2, alij passim. At sanè commodiùs in
hunc sensum verba illa verti possunt. *Et erit primogenitus*
seu

seu natu maximus (fratrum) & quod pepererit (fratris) surget &c. Nam hoc satis ferunt Ebræa, atque ita ferè autor *Sepher Siphri*, loco jam indicato. Quod si primus, qui fratriam hac lege ducebat, sine liberis ex ea suscepis moreretur, proximus natu in uxorem successit, ut dicto *Sepher Siphri* loco & citatis supra ex Matthæo & Marco liquet. Posteritas autem qualiscunque ex hujusmodi nuptijs suscepta, post mortem fratris ita fratriam ducentis in defuncti sine liberis bona succedebat. Et firmat hanc Successionem versio Hellenistarum qui pro & erit primogenitus &c. substituunt χρ' ἐτῷ τὸ παγδίον οὐ ἐὰν τεχθῆ, κατατάθη (ετῷ ἐκ τῶν ὀνόματος τῶν τελεσθηκότος, Et erit proles quem pepererit (talis ut) confirmetur nomine defuncti. Scilicet Nomen defuncti, est successio heic in eiusce locum & possessiones perinde ac si filium ex uxore, quam sibi liberis suscipiendis selegerat, reliquisset. *Pesiktha Zotertha* ad Numer. fol. 60, col. 1. רבי יהוֹרָה אָמַר.

אֵין שׁ אֶלְאָ נְחָלָה נָאָמֵר כִּאן שֵׁם וּנְאָמֵר לְהָלֵן וּקְרָבֵן עַל שׁ אֶחָיו הַמֵּת מֵהַלֵּן בְּנְחָלָה אֵת כִּאן בְּנְחָלָה Scribitur ad illud filiarum Zelophchadi Num. XXVI, 4; *Quare nomen patris nostri auferetur, &c.* Ita autem verba sonant. Rabbi Iehuda ait, *Nomen idem est quod possessio hereditaria. Nominis vocabulum heic usurpatur, atque etiam (Deut. XXV, 6) surget nomine (aut super nomen) fratris eius defuncti. Atque ut ibi significat possessionem hereditariam, ita & heic possessionem hereditariam significat.* Et expressim de susceptæ ita prolis successione singulari, Iosephus lib. IV, cap. VIII, τὴν ἀπειρον τὸν ἀυτὸν τετελευτηκότος οὐδὲλφος ἐκεῖνος γαμέτων τὸν γενόμενον τῷ τετρεβότος καλέσας ὄνοματι, τρέφετο τῷ κλήρῳ μισθοχον, *Si cui maritus, nondum susceptis liberis, defunctus fuerit, frater ma-*

riti eam ducito; & filium ex ea natum defuncti nomine vocatum sortis hæredem nutritio. Siue, ut Ruffinus vertit, *Natum filium mortui nomine vocans, hæreditatis suæ (defuncti scilicet fratri) nutriat successorem.* Quod verò heic de nato mortui nomine vocando habetur, alios etiam habuit autores. Nam & vetus Latina Deut. XXV, pri-mogenitum ex filium nomine illius appellabit. Et Sepher Siphri

וּבָל אֶת־הַיְהוָה שֵׁם־יוֹסֵי וְקָרָא שֵׁמוֹ יוֹסֵי וְיַחֲנֵן יִקְרָא שֵׁמוֹ

veluti si nomen eius (defuncti fratri) fuerit *Iose*, vocabit nomen eius (filij suscitati) *Iose*, si *Ioannes*, *Vocabit nomen eius Ioannem.* *Sensus est*, ut fratri sui nomine qualitercumque appelletur. Et videsis D. Augustinum Quæst. 46, super Deuteronomium, & contra Faustum Manichæum lib. XXXII, cap. X, de nomine defuncti imponendo, uti & Bedam ad Deut. XXV. Et Iulius Africanus, apud Eusebium Hist. Eccles. I, cap. VIII, & Nicephorum Callistum lib. I, cap. XI, familiarum, inquit, nomina inter Israelitas enumerari solent ἢ φύγει ἢ νόμων φύγει μὴ γνοίσαι οπέριατος πλαδιοχῆ, νόμων δὲ ἔτερος παύλωσις μέντος ἐις ὄνομα τελευτής αὐτος αὐλελφάς αἴτεντος, aut *Natura aut Lege; Natura, cum proles ex germano parentum semine succedit; Lege autem, cum alter filium procreat in nomen fratri sui qui absque liberis è vita excesserit.* Ruffinus ibi vertit; *Naturæ quidem successiones habentur quæ ex seminis vel sanguinis veritate descendunt. Legis autem cum quis filius alio generante substituitur sub nomine fratri defuncti sine liberis.* Sed consensu Magistrorum, posteri à fratre fratriam ducente suscepti omnes, pro vario jure in alijs speciebus successionis, defuncti fratri hæreditatem capiebant. Nominis impositio heic nec locum habere ullum videtur, nec

rationem. De fratribus autem vterinis lex hæc non intelligenda, sed tantum de germanis. Nam ut ad inuicem minimè succedunt (quod ex iam ostensis liquet) vterini, ita nec hac lege tenentur. Maimonides Halach. *Iacob Vechalitzæ*, cap. I, אֵין חַשּׁוֹב אָחִין לְעַנֵּין, *Fratres ex matre tantum* (seu vterini) *non censentur pro fratribus*, aut in materie hereditatis, aut in materie defuncti fratri uxoris ducendæ atque exuendi calcei. *Quin sunt veluti qui non sunt omnino* (fratres.) *Nam non est fraternitas, quæ à patre non est.* Idem in *Gemara Babylon.* ad cap. II, tit. *Iabimoth* fol. 17. Sed vide Ruth I, 11, vbi Naomi ad nurus suas Orphæ & Ruth viduas, nec prole beatas, *an adhuc*, inquit, *intra me in utero meo sunt filij qui fiant mariti vestri* & perinde ac si non solùm ad fratrem vterinum, sed etiam ad eum qui mortis fraternæ tempore nondum in Lucem fuerat editus (quod itidem uno ore negant magistri) jus hoc spectasset. At qui non *ex huiuscē juris obtentu*, sed *ex ingenti erga nurus amore à Naomi* hoc dictum volunt, ac si tantum innuisset, tanto erga eas se amore flagrare ut, si fieri posset, futuris, si qui sibi essent, filijs, eas in uxores traderet. Vnde Abenezra ibi זֶה רָק חַדּוֹב וְלֹא יִפְתַּח Hoc ex amore processit non ex iure fratrius defuncti uxoris ducendæ. At Iarchius ibi aliter; & licuisse quidem futuris Naomi filijs hasce ducere, non hac tamen lege; neque in eam quæ fratriam aliás in uxorem negat (*Leuitic. XVIII, 16*) ita commissuros שְׁלָא הַזְוָן לְמֹחֲלוֹן וְכַלְיָן קְרוּטִין בְּהָסְבָּרָות חַי וְלֹא נְתַגְּיוֹנוּ erant legitime Macbloni & Chilioni (maritis prioribus) cum eis nuptiae, eo quod extraneæ erant, nec proselyte fa-

Etiae. Vide Deuteronomio. v. 11, 3. & Ezram IX, & X. Quamplurima sunt alia à Magistris tradita, de ætate, corporis vitio, propinquitate sanguinis, alijs non paucis quæ in causa sæpius fuere ut lex hæc non obtineret. Neque obtinuit si vidua ex defuncto grauida foetum in lucem viuum, nec abortiuum, ediderat, tametsi statim moreretur. Tempus item XC dierum seu trimestre præstutum est, intra quod leuir: eam minime accipiebat, ut scilicet de prole defuncti, si qua fuerit in utero, melius constaret. Et innumera sunt quæ ad legem hanc spectant, nec locum heic habent. Præcipua aliquot adiicimus. Si defunctus frater adoptione illa seu filij assertione (de qua supra capite IV,) usus fuisset, frater superstes hac lege non tenebatur. Ad illa verba חָמְרֵךְ זֶה בְּנֵי נַעֲמָן qui pronuntiat quempiam filium suum esse, ei creditur, adnotat, ex veterum scitis, R. Obadias Bartenorius, לִוְרֵשׁ וּלְפָטוֹר מִן חַבְרָה tum ut heredem ita satis designatum habeat, tum ut uxorem Leuii nuptijs liberet. Atque idem in Gemara Babylonia ad eundem locum habetur. Quemadmodum autem supra in successione liberorum, de quibus incertum erat, heredes essent legitimi necne, partitio æqualis fiebat, ita heic si defuncti vxor intra tempus trimestre denuò nupta Leuiro pepererit prolem ita ut incertum esset primo an secundo marito ea esset tribuenda, & demum proles ipsa litem cum Leuiro instituerit de hereditate paterna, atque ex primis nuptijs se natum assertuerit, resque in dubio ita manserit; diuisa hereditate partem alteram capit proles hæc, alteram Leui ipse. Quod ipsum dicendum de Leuii liberis manifestis si cum eis proli huic dubiæ controversia ejusmodi orioretur. Leuii liberos intellige ex fratria suscepitos. Nam ad eos

solummodo hæreditas, de qua quæstio fit, attinuisset nisi dubia illa interuenisset proles. At si bini à Leuiro relieti sint filij ejusmodi manifesti, à quibus dubia illa proles (verbi gratia, filius) dimidiam bonorum paternorum partem peficerit, ratione iam dictâ; illi verò tertiam ei debitam tantummodò agnouerint, quia pro fratre, id est, secundarum nuptiarum filio sumunt; dimidia pars à dubio agnita binis illis tribuenda, vti & pars tertia dubio à binis illis ei agnita. Reliqua verò pars sexta æque inter eos diuidenda. Moritur proles hæc dubia sine liberis. Leuir & auus æqualiter succedunt. Nam si ex primis nuptijs nata fuisset, auus, ex jure quo ascendentis succedunt, fuisset hæres. Si ex secundis, eodem jure, Leuir. Quoniam res in dubio restat, uterque pariter succedunt. Atque ita Maimonides Halach. *Nechabotb*, cap. V. Vide nunc, de fratri defuncto semine sustentando, patres qui de consensu Euangeliorum D. N. Iesu Christi scribunt, & in primis etiam consulas Abulensem ad Deut. XXV, quæst. 3, & ad D. Matthæum cap. XXII, quæst. CXLI, & sequentes usque ad CC. Adde sis Albericum Gentilem de Nuptijs lib. V, cap. IX, & quos ipse citat alios & Theologos & Iurisconsultos. Iudæis recentioribus mos inoleuit, vt cum filiam quis sponderit viro cui plures fratres, ab ipsis cunctis plerunque exigatur obligatio, se juri huic, si sponsus uxore superstite obierit, solenni more renuntiaturos (id quod ex lege sacra fas est) ne scilicet libera secundò nubendi facultas fratris decesset. Et interdum maritus moribundus diuertij libello matrimonium soluit ne frater inhians fratris Doti, ex hoc jure familiæ damno siet. Discimus hæc ex

Leonis Mutinensis Iudæi, qui Venetijs hodieque, ut audio, Archisynagogus est, Compendio Italice conscripto de Ritibus Vita & Moribus Ebræorum. Exemplar mecum, pro summa sua humanitate, communicauit V. Cl. eruditissimusque Guilielmus Boswellus, qui ab eo autographum accepit.

De Nuptijs Boazi & Ruthæ. Eas ad Legem, de fratria ducenda, non spectare.

C. A. P. XIV.

PRætereunda heic non est historiola sacra de Boazo & Rutha, quæ à nonnullis accipitur ac si ex jure fratriæ ducendæ penderet. Quod non sine magno errore dicitur. Neque enim Machloni, defuncto Ruthæ marito, erat Boazus frater. Neque de propinquo aut fratre, qui fratriam duceret, verba fiunt ibi, sed disertè de נָשָׁה seu נָשָׁה וְקָרְבָּן, id est, propinquo cui ius aut officium erat redimendi patrimonium venditum, quale fermè Gallorum moribus vocatur *Droit de retrait lignagier*, ex legge lata Leuitic. XXV, de qua consulas Maimonidem halach. *Semita Veival*, seu de anno Remissionis, cap. IX, & XI. Nec sane exutus heic (Ruth, IV, 7) calceus ritus est qui ad fratriæ nuptias attinere potest. Nam is, ubi ad eas spectabat, renuntiationis duntaxat signum erat quod scimus ex Deuteronomio. XXV, 9. Atqui heic nihil aliud innuit præter solennem, quæ inoleuerat, traditionis seu acquirendi dominij formulam, de qua optime *Midrasj Ruth* fol. 49, col. 2. Neque nuptiarum renuntiatio, sed contrà ipsæ

Cap. XIV. Ad Leges Ebœorum. 61

61

ipsæ nuptiæ fiunt. Igitur expresse R. Salomon Iarchius, ad illud Ruth, III, 9, quoniam tu propinquus es, seu, quod idem est גּוֹאֵל נַחֲלָת אִישׁי כְּמוֹ שְׁנָאָמָר כִּי אַתָּה גּוֹאֵל וְבָא גּוֹאֵל הַקּוֹרֵב אֶלְיוֹ וְגּוֹאֵל וְגוֹי וְמִוְתִּי וְאֶבְיוֹ צְרוּבוֹת לְמַבֵּד נַחֲלָתֵינוּ רַעֲחָה עַלְּךָ לְקָנוֹת קָנָה אַתָּה שָׁמָה שָׁמָה וְתָתֵּה עַל נַחֲלָתוֹ בְּשָׁאָבָה עַל הַשְּׁרָה יָאמָר זֶה אָשָׁה מַחְלוֹן ad redimendam hæreditatem mariti mei secundum id quod dicitur (Leuitic. XXV, 25) & veniat redemptor eius qui propinquior ei & redimat &c. Nam socrui meæ mibiique necesse est ut hæreditatem (sive possessionem) nostram vendamus. Tua refert ut acquiras, & cum ea me simul acquire; ut ita in memoria habeatur nomen defuncti propter hæreditatem suam; ut scilicet, cum ego infundum illum veniam, dicant homines, hæc est vxor Machlonis. Tantudem ad cap. IV, 10; ubi suscitare nomen defuncti aliud est ab eo quod in lege de fratria ducenda occurrit. Boazum autem Elimelechi fratrem fuisse adeoque Machlonis patruum magistrorum alij, alij ex fratre nepotem fuisse volunt de qua re consulas Iarchium & Abenezram ad Ruth, III, 13, & Midras Ruth. fol. 48, col. 1. Admittendum interim est & Elimelechum patrem & Machlonem filium (quorum utrique propinquus & redemptor Boazus) superstites patrimonium hoc jam redemptum, dono uxoribus dedisse, aut potius hunc sigillatim suas possessiones, illum item suas uxori suæ (quod quomodo fieret disces ex Maimonide Halach. de Donationibus, cap. VI,) neque donationes illas vim legis de redemptione minuisse. Vnde nam aliter agri dominium earum alterutri? Et monstrum sane est quod, ad Ruth VI, habet de hac re Lyranus. Sciendum est, inquit, *bos quod licet mulieres non succederent in hæreditatem*, tamen quia uxor post.

maritum defunctum sine liberis remanebat, ipsa tenebat partem hereditatis ad vitam & illam poterat vendere in quantum erat, sui iuris, & sic dicitur heic quod Noemi eodem modo vendere uolebat partem agri. Ab Ebraeorum moribus hæc sunt alienissima, ut ex suprà dictis satis liquet, atque ex eis quæ pòst habemus capite XVI, de successione Maritali vbi vxores ab omni in mariti bona successione arcentur, excepto quod alimenta eis inde essent præstanta de qua re capite IX monuimus. Quin mirum est, quod habet de illa redemptionis historiola Iosephus lib. V, cap. XI, vbi Boazum inducit propinquuo illi alteri (de quo Ruth, IV, 1) sic alloquentem. *Elmielechi & filiorum sortes possides tu; ipsum etiam fatentem se possidere, οὐ γχωρόντων τῶν νόμων κατὰ αγχιστίαν seu ex indulto legum de propinquitate; unde Boazus ibi, ἐκ τοῦ εἰς ἡμεῖς, inquit, Λαὶ μεμονότα τῶν νόμων ἀλλά πάντα ποιεῖν κατ' αὐτὸς μᾶλλον. οὐδὲ γάρ λέπτη ἡκει γύναιον ὅτερ εἰ θέλεις τῶν αὐτῶν κρατεῖν, γαπεῖν σε λαὶ κατὰ τοὺς νόμους, tum ergo non ex parte tantum legum meminisse oportet sed omnia iuxta præscriptum eorum facere. Ecce adeſt mulier quam, si vis possessionem agrorum retinere, lex te ducere iubet. Inde & sortem & foeminam ille Boazo cefſit, ritu, ut ipse Iosephus persequitur, adhibito, ut mulier ei solueret calceum & in faciem eius exspueret. Sed confusio est planissime binarum legum, quarum altera de hereditate alienata seu emptores inuitante redimenda, altera de fratria ducenda est. Vtrâque satis inuicem diuersa. Neque altera quid cum altera aut in sacris literis aut apud Magistros habet commune. Sed mendum est in Iosephi exemplaribus quæ loco citato τύτωτεν εἰς τὸ πρόσωπον seu percutere in faciem, ut versio etiana recentior est, habent pro πτύει εἰς τὸ πρόσωπον*

Cap. XV. Ad Leges Ebrieorum.

63

ωντον in faciem exspuere, ut Ruffinus vetus eius interpres recte legebatur. Id satis liquet ex ejusce lib. IV, cap. VIII, vbi de calceo Leuiri fratriæ nuptijs renuntiantis exuto agit. Sed verò & aduertendum est, Fl. Iosephum in eis quæ ad leges gentis suæ ciuilis atque res forenses attinent, à receptissimis Talmudicorum sententijs aliquot in locis alijs nimium discrepare, vt cunque ipse se venditet, sub fine libri vigesimi ut κατὰ τὸν ἐπιχώριον πολέμου Διαφέροντα patrias disciplinas egregiè callentem, & in vita sua scribat, à Pontificibus & vrbis primoribus se consuli solitum, etiam dum quartum decimum ætatis annum ageret, ὑπὲρ τὴν πάσον ἑαυτὴν περὶ τῶν νομίμων ἀκριβέστερον τι γνῶναι, ut ab eo penitiorē legum sensum ediscerent. De nuptijs autem Boazi & Ruthæ, vide nunc, præter patres veteres, Abulensem ad Deuteronom. XXV, quæst. 5 & seqq. & ad Diuum Matthæum cap. XXII, quæst. CXLI, & quæ sequuntur.

De fratribus incerti siue de quo ambigebatur inter certos, an patris esset filius, singulari Successionis atque hæreditatis inuicem transmissionis ratione. Et de alijs hæredibus ascendentibus atque à latere incertis.

C A P. XV.

Sed de successione fratrum aliorumque hæredum incertorum, monendum. Ostensum est supra capite IV, patris assertione, velut Adoptione, filium ita fieri ut nec liberi-

beris ceteris reluctari fas esset. Si vero deesset omnino patris assertio, nec inter fratres de natalibus alicujus eorum satis conueniret, pro afferentium, dubitantium & negligantium differentia successum est. Veluti; fratres sint certi duo, Simeon & Reuben, incertus Leui; adeo ut, verbi gratia, cum ab exteris terris reducem agnoscat Reuben fratrem sibi esse seu patris demortui filium, sed ignorare se aiat Simeon, neque aliæ parti alterutri suppetant probationes. Nam כל היורשין ירושין בחיקתנו *uniuersi hæredes succedebant pro suis quas habebant probationibus & quæ agnoscebantur.* Ita succedit in hæreditatis distributione Leui, ut Simeonis, qui eum non agnoscat, pars sit assidimidia, id est, eadem quæ fuisset si præter ipsum & Rubenum alius hæres non fuisset; ita vero fiunt partiarij hæredes Leui & Reuben ut eadem ratione partem Leui superet pars Rubeni, qua Rubeni partem pars Simeonis. Nempe pars altera dimidia in partem totius tertiam & sextam tribuitur. Hanc Leui, illam Ruben capit. Quod si Leui & parte hac & bonis alijs ditatus sine liberis moriatur, pars illa sexta redit ad Rubenum tota, Simeone excluso; sed bona cetera ad utrumque. Quia fatetur Ruben utriusque fratrem eum esse, neque negat Simeon. At si planè negat Simeon, tam sextam partem illam quam bona cetera qualiacunque Leui demortui solus adit Ruben. Atque ad hunc modum jus obtinuit in alijs hæredibus ejusmodi incertis, atque à cohæredum alijs agnitis, ab alijs ignoratis, negatis ab alijs. De hisce vide Misnam tit. *Baba Bathra*, cap. VIII, & Gemaram Bab. ibid. fol. 134, & 135, præter Maimonidem Halach. *Nechaloth*, cap. IV. Quin tametsi filius dubius (ut in specie, ubi nescitur septimestris an nouimestris, adeoque primi an-

secundi mariti fuerit, quam habes supra cap. IV) patrum dubiorum neutri succedit; ei nihilominus mortuo sine liberis pariter succedit pater vterque. Quoniam ubi שָׁמֶן סְפִד וְתֵרֶQUE dubius est heres, succedit pariter vterque. Ita capite V, dicti tituli, idem Maimonides.

De Successione Maritali, siue Unde Vir.

C A P. XVI.

Quemadmodum matri quæ suæ potestatis erat, siue viduæ, succedebant liberi, ita vxori defunctæ Maritus erat heres. Et tam hujus quam illius bona (sed Dos, juxta ea quæ superiùs capite secundo ostensa sunt, excipienda est) in vnum patrimonij corpus confusa ad hæredes, paternorum duntaxat bonorum nomine, postmodùm transmittebat, modo jam indicato. Iarchius ad Gemaram Babylon fol. 116, b, tit. Baba Batra אֶת יוֹרֵשׁ הַבָּעֵל Maritus succedit ut heres uxori. Et si Maritus superstes non fuerit, adit hereditatem filius uxoris. De hac successione specie, Misna, tit. Baba Batra, cap. VIII, אֶת אֲשֶׁר וְאֶת אֶת בָּעֵל קָיָם בְּנֵה יְוָרֶשֶׁה ut heres maritus, etiam uxori succedunt ut hæredes, sed ab eis hereditas inuicem non deferatur. Et ibidem רְאֵשָׁה אֶת בְּנֵה מִנְחָלֵין וְרְאֵשָׁה אֶת בָּעֵל Fœmina ad filium suum, uxor ad maritum suum hereditatem transmittit; sed earum neuter vici sim capit. De matre, ratio manifesta est ex eis quæ de successione paterna aperuimus. Et inter conjuges successio minimè erat,

erat, ut apud Romanos, reciproca, aut tantum vbi mul-
li relinquerentur liberi, parentes, aut cognati, excluso fis-
co. Sed ut non liberis Mater, ita nec Marito succedebat
omnino vxor. Et in hereditate vxoria præferebatur etiam
ipsius liberis maritus. De hac re etiam Misna, tit. *Maccoth*,
seu de plagis, cap. I, & Talmudici passim. Magistri autem,
quibus solenne est literarum metathesi & verbis seorsim,
ac aliter ac tota syntaxis pati videatur, intellectis, ea e-
licere quæ receptos mores seu Majorum Traditiones fir-
ment, duplicitè hanc successionem Maritalem etiam ex
legis sacræ syllabis adstruunt. Primò, ex illis verbis, Nu-
mer. xxvii, II, לשאנו נחלתו quod hereditatem eius
consanguineo suo in verborum contextu supra capite XI,
allato, rectè vertitur. Etenim cum tau נאש non modo con-
sanguineum sed & propinquum utriusque sexus, adeoque
vxorem, denotare possit, literarum posituris paulò im-
mutatis, dum de maritali successione disputant, fingunt
heic ac si seorsim scriptum fuisset לו שאנו נחלתו heredi-
tas eius quæ ei propinqua est (sive vxoris) ad eum pertinet,
quod planè sacrorum verborum anagramma est. Secundò,
ultima legis eiusdem verba אותה וירש & ille succedit in
eam, id est, hereditatem, siue ut Hellenistæ κληρονομίαν αι-
τα ἀντεις ut hereditario iure substantiam eius possideat, ita
sigillatim capere volunt (vbi de hac successionis specie lo-
quuntur) ac si ibi significarent & ipse vir excipiat eam
(vxorem) ut heres. Nec sane verba seorsim lecta refragan-
tur. Sed hi potius lusus sunt qualibus ut amant, cum ea
firmare ex sacro textu se torquentes laborant, quæ è ma-
jorum Traditionibus atque superinductis, pro re nata, vbi
nihil certi à Numine præscriptum est, legibus ad poste-
ritatem sunt transmissa. De hac re consulas *Baal Haturim*,

Bechai, alios, ad Numer. XXVII, Gemaram Babylon. ad tit. *Baba Bathra*, fol. 111. præter adjectos commentarios. Et apud veteres, est etiam solenne אלה בַת הַוָּאֵל וְבָנָה וּבָנָה Non transferitur (vocabulo propre sumpto) *bæreditas nisi à filia*, quippe cui succedit ut *heres & filius & Maritus*. Ita R. Iehuda apud autorem *Pesiktha Zotertha* fol. 60, col. 2, ad illud וְעַבְרָתִם & transferetis &c. Num. XXVII, 8, ita alij. Nempe, siue ad filium deuenerit hereditas ab ea transmissa siue ad maritum, à cognatione sua planè transfertur, nec in illam redire jure sanguinis potest. Quod ex supra dictis liquet. Vides Maimonidem Halach. *Ishoth*, seu de re vxoria, cap. XXII, & Halach. *Nechaloth*, cap. 1. vbi ille האשה אימה ירושת בעלה מל' והבעל יורש אתה כל נכסך אשרך מרובה סופרים והוא קורם לכל בירושתה וא"ע טהרא אסורה עליון בגין אלמנה לכחן גROL ארושה וחלוצה לכחן הריות וא"ע טהרא קטנה וא"ע טהרא בעל חוץ הנ יורש אתה אשתו *Vxor Marito suo non omnino succedit. At Maritus succedit in omnia Vxoris Bona ex Scribarum sancito (de sanctis ejusmodi, vide supra cap. II) Atque is omnibus alijs præfertur in vxoris hereditate, tametsi hanc legitima fuerit vxor, veluti si vidua ducatur à Pontifice Maximo, aut repudiata, aut eà cui, exuto calceo, renuntiatum est, à Sacerdote vulgaris; aut tametsi minor fuerit vxor. Quin licet maritus sit surdus; vxoris heres est. Adde sis Gemaram Babylon. ad tit. *Gittin*, seu de libellis repudiij, fol. 55. In utroque vero Maimonidis loco iam citato, duo obseruantur in primis monita; Alterum, hanc successionis formulam non obtinuisse nisi ipsa vxor ברשות הבעלה in potestate viri, ita scilicet ut planè vxor esset. Et plurima accedunt*

quæ hoc explicant. Sed ad Sponsaliorum & Nuptiarum Tractatum, cui heic locus non est, attinent. Alterum est, non in alia vxoris bona succedere maritum præter ea, טבאו לרטותה ורוחזקה que in uxoris potestatem & possessionem deuenerint. Ut excludantur quæ ante ejusce morteim, siue profectitia siue aduentitia, tantum expectabantur. Nonne ad hujusmodi successionem attinet illud Syracidis. cap. XXII, 4? Filia prudens κληρονομεῖται αὐτῆς, bæredem reliquet aut hereditatem transmittet ad maritum, οὐ καταχύνεται εἰς λύτρων γένεσιν, & quæ dedecorat(eum) dolori est Genitori. Scilicet meretur filia prudens, ut hereditatem seu bona, in quæ succedat maritus, accipiat à genitore, cui dolori est & exhæres si maritum dedecorat. Certè ita κληρονομεῖ usurpatur de successione Liberorum, Proverb. XIII. 22. Et vulgata in loco Syracidis, Filiæ prudens hereditas viro suo. Videsis item Maimonidem Halach. Semita veiubal, cap. IX, sub extremum; vbi de successione maritali verba faciens ואמ יוש ממנה בית הקבוצה יחויר לבני משכחה משוכם פאם משכחה ויהנה לו רמייה ומגכין לו רמי קבר אשתו שורי חי בבקורה Et si, inquit, ut heres ab ea accipiat Monumentum sepulchrale (locum sepulturæ depositum) restituit illud Cognatis familie eius, ne dedecus familie eueniat; & pretium ejusce ei numerant, deducto sepulchri uxoris sumptu (nam eius sepeliendæ sumptus ad eum attinent) pretio.

Successionis Maritalis exempla. Et de diversarum tribuum hæreditatis, per mutuas earum nuptias, confusione, ac filiabus ^{ewirkñpōis} seu quibus hæreditates obti-
gissent.

C A P . X V I .

QVIN Successionis Maritalis in sacris literis exempla notant bina. Alterum in Iosuæ XXXIV, 33. alterum I, Paralip. II, 21. Primo in loco legitur; Eleazer quoque filius Aaron mortuus est, & sepelierunt eum in colle Phinees filij eius qui datus est ei in monte Epbraijm. Neque Eleazaro, vice Pontifici, neque Leuitis agrorum seu collium possessio erat. Vnde igitur Phinees filio eius in assignata tribui Ephraijm portione hic collis? Receptior est sententia מְאַשְׁר שָׂרֵךְ quod iure hæreditario acceperit (sive Eleazar sive Phinees) ab uxore cui superstes erat. Præter Gemaram Babylon. ad tit. Baba Bathra, fol. 111, & Rabbenu Ascher ibi fol. 206, col. 3, consulas Iarchium, Gersomidem, & D. Kimchium ad extremum Iosuæ. In secundo loco habetur, venit Hezron ad filiam Machir patris Gilead, accepitque eam cum esset filius sexaginta annorum, & illa peperit ei Segub. Segub autem genuit Iair qui habuit XXIII ciuitates in terra Gilead. Alij sanè XXIII has ciuitates dotem fuisse filiæ Machiri; vt Iarchius in Commentario. Alij de hæreditate à matre quæ ex tribu Manassis erat (cujus in portione Gilead) transmissa intelligunt; vt D. Kimchius ibidem. Videsis Nu-

meror. XXXII, 40, Deuteron. III, 14, Iudic. X, 3. Sed sententia est etiam receptionis hæreditatem hasce ciuitates fuisse Iairo vxoriam. Kimchius ibi; רְבָתָהּ נִזְנֵן אֶל אָמְרוֹ כִּי אַזְנֵן זֶה יְאִירָה הַכְּתָב בְּחַוּרָה אֲלָא זֶה יְאִירָה בֶּן שֵׁגֶב לְחַק אַשְׁחָב בָּאָרֶץ הַגְּלָעֵד וּמוֹתָה וּמִירָוֶשָׁת אֲשֶׁר הַזֶּה לֹר — Rabbini nosiri, piae memorie, dicunt quod hic non est Iairus qui memoratur in Lege (Num. XXXII, 41.) Sed hic Iairus filius Segubi accepit uxorem in terra Gilead, cui mortuae successit ut heres. Et ex hæreditate uxoria fuere ei haec XXIIII ciuitates. Et utrumque exemplum obseruatum habes in Sepher Siphri, ad Numeros fol. 23, col. 92. & in citata iam Gemara Babylonia. At igitur Nuptiæ heic à diuersarum tribuum conjugibus contractæ fuere, & à tribu altera ad alteram hæreditates translatæ, quod vetitum est Numeror. XXXV I, 7. Non migrabit possessio filiorum Israel de tribu in tribum, quoniam quisque de filiis Israel hærebit in hæreditate tribus patrum suorum. Et quæcumque filia hæreditatem aliquam possederit in quacunque tribu filiorum Israel, debet fieri uxor alicuius qui est de cognatione tribus patris sui, quo scilicet quisque de filiis Israel possideat hæreditatem patrum suorum. Nec transferri debet hæreditas de tribu tua in tribum aliam. Sed quisque de tribubus filiorum Israel adbareat hæreditati sue. Pro eo quod est heic hærebit & adbareat, Ebraica veritas habet יְרֻבָּךְ hærebunt, aut coniungentur, quod vertunt Hellenistæ προκόπειον ὄντας adglutinabuntur, adiungentur. Et vulgata versio ibi hæreditas permaneat in familiis, nec sibi misceantur tribus. Sed ita maneat ut à Domino separate sunt. De qua videsis Paulum Burgensem ad Num. XXXVI, & Io. Drusium ad Num. cap.

cap. CXXXIX. Atqui à Magistis ita præceptum hoc explicari solet, ut ad ipsum tempus duntaxat quo promissa tellus diuisa est, non ad sequentia secula extendatur. Vnde frequens est illis scitum, quod lex de hæreditatibus à tribu ad tribum transferendis נְהַר בְּלֵבֶן לְאָנוֹתָה לֹא non attinebat ad aliud seculum præter ipsum, in quo lata est. Ita R. Bechai ad Numeros fol. 193, col. 3, & fol. 200 col. 2. Isacher Ben Nephtali, ad *Midbar Rabba*, fol. 281b, alij. Et ad hanc rem alia in Gemara utraque, Hierosolymit. ad *Baba Batra* fol. 16, col. 1, & Babylon. ad eund. tit. fol. 111, a. Ita adhæsio illa seu tempus adhæsionis hæreditatibus in qualibet tribu assignatis, vti & interdictum de mutuis tribuum nuptijs, ad illud duntaxat seculum, imo ad ipsum distributionis momentum & actum, ne scilicet, ante stabilitas tribuum singularum possessiones, familiarum adeoque patrimoniorum confusio aliqua sub initio fieret, referendum est (si hisce fides). nec ultrius legem illam vim sortitam esse putandum. Sed videsis Lyranum ad Numer. XXXVI, D. Thom. 1, 2^z, quæst. 105, art. 2, Ad secundum argumentum. Baronium Annal. Ecclesiast. apparat. q. 36. Casaubon. Exercitat. I, 13. Ludouic. Molinam de Iustitia & Iure Tract. II, disp. 28, conclus. 3, & scriptores de Genealogia Christi. Atqui & obseruandum est, Hellenistas Numer. XXVII, 11, verba illa, *dabitis hereditatem eius consanguineo eius propinquiori qui fuerit* Την μεταποστολην de cognatione eius. vertere Δέ ετε την κλη ονομαστη των οικείων των ιγγίστα αὐτούς εἰς τῆς φύλων αὐτών κληρονομοῦσι τὰ αὐτούς, *dabitis hereditatem propinquiori eius consanguineo ex tribu eius*, vt iure hæreditario in bona eius succedat. Ac si mens legis fuisset illius, Consangineos ex tribu legitimos duntaxat fieri p̄sse hæredes. Vnde Licinius Ruffinus in Collatione Legum Romanarum

narum & Iudaicarum (si is autor sit; de qua re consu-
 las V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. I, cap.
 IX) tit. *de Legitima successione*, legem de Hæreditatibus
 sacram ad hunc modum citat; *Homo si deceperit & filios
 non habuerit, dabitis hæreditatem proximo eorum de tribu
 eius, & possidebit omnia eius.* Et vide infra ad extremum
 cap. XXI, vbi de nuptijs filiarum Zelophchadi, ex Iose-
 pho. Sed φύλη ac *tribus* (si modo ita φύλη in Hellenistis
 ibi reddas) non pro tribulibus, qua in duodecim partes
 distinguebantur, sumendum, sed, arctiori sensu, pro cog-
 natis. Nam *tribus*, qua duodecim erant, per מטה &
 טבש, quæ etiam per φύλη vertunt Hellenistæ, denotari
 solet. Vbi verò pro ἡπτάτοντα, vt heic, φύλη substituitur,
 non *tribum* ea notione, sed πατρίας, οὐγγενέως, *familiam*,
Cognitionem seu *genus sanguine proximum*, vt alibi non raro,
 significat. Aliter sanè nepos ex filia in aliam *tribum* collo-
 cata, aeo, sine liberis defuncto, succedere nequivat. Quod
 verò de filiabus ἐπιχλύποις heic habent viri magni, id est,
 eis quæ hæreditate beatæ erant, quales Zelophchadi; ac
 si ad eiusmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuisse-
 set, vti simulis lex olim, apud Athenienses; id à Magi-
 stris agnisci nondum comperio. Quin nec locus ille Epi-
 phanij in hæresi Antidicomarianitarum (lib. III, hæres.
 78) ad hanc rem mihi omnino videtur spectare. Verba ibi
 fiunt de Nuptijs Iosephi & Beatæ Virginis. Et adjicitur
 κλήρον eis τῷ τῷ ἀραικαὶ τῷ αὐτῷ ἔχει, quod vertendum
 vult vir quidem summus *quam iura hæreditatis quam pos-
 sidebat, eo ipsam adegit*, ac si filiam eam fuisse ἐπιχλύρον
 seu cui hæreditas obtigisset, ibi innuerat Epiphanius. Cer-
 tè in illis verbis nihil videre quo præter præstitutam à
 prouidentia diuina, quæ falli nequit, sortem, qua Iosepho

coniuncta est. Nec de hereditatibus aut earum iure locus ullatenus est capiendus. Vnde & recte sane Dionysius Petavius vertit, quod illam sortis necessitas adduxerat. Id quod firmatur verbis eiusdem patris paulo post in eadem heresi sequentibus, ἀλλὰ οὐ τῆς κοινωνίας τύπον ἔληφε τὸν κλήρον τὴν πράγματα, quod recte etiam Petavius; sed, quod Promidentia ratio postulabat, ea rebus est sors atque conditio tributa. Non magis illuc κλῆροι quam κλῆρος heic hereditatem significat, vnde etiam, primo in loco, sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire substituit Janus Cornarius. Sed quid interea est illud Raphaelis Angeli ad Tobiam cap. VI, ubi monet de Sara, unica Raguelis filia & herede, & de futuris Tobię cum ea nuptijs, eo quod contribules fuere (iuxta id quod Tobit pater antea cap. IV, 12, in mandatis dederat) λότι ἐσίταις
 Ράγουλ, ὅτι δὲ μὴ λόγῳ αὐτῷ αὐλοὶ ἐτέρω κατὰ τὸν κάμον Μοῦζον
 ἢ ὄφειλον θάνατον, ὅτι τὸν κληρονόμον οὐ καθήκει λαβεῖν ἢ πάντα αὐθρωπον, quoniam scio Raguelēm eam viro alijs minime desponsurum, iuxta Legem Mosis, aut reum sane fore mortis, quia ad te attinet hereditatem accipere potius quam ad alium quemcunque. Item illud paulo antea? λαλίζω περὶ αὐτῆς τὴν λογίαν οὐδὲ αὐτῷ εἰς γνῶμα ὅτι οὐδὲ ἐπιβάλλει ἢ κληρονόμα αὐτῆς καὶ οὐ μόνος εἰς τὴν γένεσιν αὐτῆς; loquar de ea, ut tibi in uxorem detur, quoniam ad te attinet hereditas eius εἰς τούτο σὺ solus es ex eius genere. Atque haec sub Nebuchadnezaris aucto, collocatur. Ideò etiam interdictum de mutuis tribuum nuptijs tunc in usu obtinuit. Nec quin obtainere debuisse, dubitare solent patres Christiani. At quomodo Tobias solus ex Saræ genere, qui patruos habuit, praeter Achiacharum & Nasbam patruoles, ut habetur cap. XI, 17, & 18? Quanam ratione hereditas Saræ ad illum ante alios attinuit? Et ubinam morte plenarius, qui in legem illam de nuptijs filiarum commis-
 L

narum & Iudaicarum (si is autor sit ; de qua re consu-
las V. Cl. Marquardum Freherum in Parergon lib. I, cap.
IX) tit. *de Legitima successione*, legem de Hæreditatibus
sacram ad hunc modum citat ; *Homo si decesserit & filios
non habuerit, dabitis hæreditatem proximo eorum de tribu
eius, & possebit omnia eius.* Et vide infra ad extremum
cap. XXI, vbi de nuptijs filiarum Zelophchadi, ex Iose-
pho. Sed φύλη ac *tribus* (si modo ita φύλη in Hellenistis
ibi reddas) non pro tribulibus, qua in duodecim partes
distinguebantur, sumendum, sed, arctiori sensu, pro cog-
natis. Nam *tribus*, qua duodecim erant, per תָּבָתָה &
עֲמָשׁ, quæ etiam per φύλη vertunt Hellenistæ, denotari
solet. Vbi verò pro תָּבָתָה, vt heic, φύλη substituitur,
non *tribum* ea notione, sed πατρίας, οὐγγείας, *familiam*,
Cognitionem seu *genus sanguine proximum*, vt alibi non raro,
significat. Aliter sanè nepos ex filia in aliam *tribum* collo-
cata, aeo, sine liberis defuncto, succedere nequibat. Quod
verò de filiabus ἐπιχειροῖς heic habent viri magni, id est,
eis quæ hæreditate beatæ erant, quales Zelophchadi ; ac
si ad eiusmodi duntaxat filias lex illa Nuptiarum attinuisse-
set, vti simulis lex olim, apud Athenienses ; id à Magi-
stris agnosci nondum comperio. Quin nec locus ille Epiphanij in hæresi Antidicomarianitarum (lib. III, hæres.
78) ad hanc rem mihi omnino videtur spectare. Verba ibi
sunt de Nuptijs Iosephi & Beatæ Virginis. Et adjicitur
κλήρον εἰς τὸ τέλον ἀναγκάρτων αὐτὴν ἔχειν, quod vertendum
vult vir quidem summus quum iura hæreditatis quam pos-
sideret, eo ipsam adegit, ac si filiam eam fuisse ἐπιχειροῦ
seu cui hæreditas obtigisset, ibi innuerat Epiphanius. Cer-
tè in illis verbis nihil videre queo præter præstitutam à
prudentia diuina, quæ falli nequit, sortem, qua Iosepho

coniuncta est. Nec de hereditatibus ant earum iure locus ullatenus est capiendus. Vnde & recte sane Dionysius Petavius vertit, quod illam sortis necessitas adduxerat. Id quod firmatur verbis eiusdem patris paulò post in eadem heresi sequentibus, ἀλλὰ διὰ τῆς ὁμονοίας τοῦτον μηδέ τὸν κληρονόμον πράγματα, quod recte etiam Petavius; sed, quod Prudentia ratio postulabat, ea rebus est sors atque conditio tributa. Non magis illīc κλήροι quam κληρονόμοι heic hereditatem significat, vnde etiam, primo in loco, sortibus cogentibus ipsam ad hoc venire substituit Janus Cornarius. Sed quid interea est illud Raphaelis Angeli ad Tobiam cap. VI, ubi monet de Sara, unica Raguelis filia & herede, & de futuris Tobiē cum ea nuptijs, eo quod contribules fuere (iuxta id quod Tobit pater antea cap. IV, 12, in mandatis dederat) λότι ἐσίταιας Ράγυσηλ, ὅτι δὲ μὴ λόγη ἀντὶν ἀνθροΐς ἐτέρω κατὰ τὸν νόμον Μωϋσῆς, οὐδὲ φειδίζει θάνατον, ὅτι τὴν κληρονομίαν οοὶ καθήκει λαβεῖν ηπάτα αὐθαδῶν, quoniam scio Raguelēm eam viro alijs minime defonsurum, iuxta Legem Mosis, aut reum sane fore mortis, quia ad te attinet hereditatem accipere potius quam ad alium quemcumque. Item illud paulò antea? λαλέσω περὶ ἀντῆς τῆς Λοφῆτα οοὶ ἀντὶν εἰς γυναικαῖς ὅτι οοὶ ἐτίθαλλειν κληρονομίαν αὐτῆς καὶ οὐ μόνοι εἰς τῆς γένεσης ἀντῆς; loquar de ea, ut tibi in uxorem detur, quoniam ad te attinet hereditas eius εὑρεῖς tu solus es ex eius genere. Atque hæc sub Nebuchadnezaris uxori, collocatur. Ideo etiam interdictum de mutuis tribuum nuptijs tunc in usu obtinuit. Nec quin obtinere debuisset, dubitare solent patres Christiani. At quomodo Tobias solus ex Saræ genere, qui patruos habuit, præter Achiacharum & Nasbam patruoles, ut habetur cap. XI, 17, & 18? Quanam ratione hereditas Saræ ad illum ante alios attinuit? Et ubiām morte plementus, qui in legem illam de nuptijs filiarum commis-
L

rit? Vulgatæ hæc ferè desunt. In eorum loco legimus; Est hic Raguel nomine vir propinquus de tribu tua & hic habet filiam nomine Saram. Sed neque masculum neque sœminam ullam habet aliam. Tibi debetur omnis substantia eius. Et oportet eam te accipere in coniugem. Pete ergo eam à patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Atque hæc moribus Ebræorum satis sunt consona; sic tamen ut illud. *Tibi debetur omnis substantia eius, & oportet eam te accipere in uxorem,* hoc tantum innuat, ita demum deberi substantiam si eam, utpote hæredem patris unicam, accipiat in uxorem. Binæ sunt item Tobit Editiones Ebraicæ; Pauli Fagij altera, altera Oswaldi Schreckenfuchsij; satis inuicem, vti & Græca & Latina, diuersæ. In ea quæ Fagij est, נְדָבָר תְּרֵזָה (inquit, hoc loco Raphael, Tobiæ) לֶאֱבָה וַיְהִינָּה לְךָ לְאָשָׁה כִּי לְךָ הִיא רָאוּה וְלֹךְ מִשְׁפָט הַגָּוֹלָה וְאַתָּה חִידָּר וְחוֹיָה יְחִידָה Si volueris, loquemur cum patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. *Tibi enim iudiciora est, & tibi est ius propinquitatis* [sive redemptionis.] Et tu unicus es filius ut illa unica filia. Et paulo post כי רשות אבִי תְּגֻרָה גַּשְׁבָע שָׁלָא יְהִינָה לְאִישׁ זֶה אֲשֶׁר לֹא מִמְשְׁחָתוֹ כַּתְּרוֹה מֹשֶׁה שִׁיחָן לוֹ עַל נְחַלְתוֹ וְכֹל אֲשֶׁר לוֹ Nam Raguel pater puellæ iurauit se non daturum eam vira alieno, qui non sit de familia sua iuxta legem Mosis quam dedit ei de hæreditate sua & de omnibus quæ possidet. Schreckenfuchsij codex ad eundem fere sensum, sed breuiuscule. At nec iuramenti Raguelis nec iuris propinquitatis seu redemptionis meminit. Certè נְדָבָר הַגָּוֹלָה seu ius propinquitatis sive redemptionis ad legem illam Leuitico XXV, 25, de hæreditatibus, quæ venduntur, à Consanguineo sedimendis propriè attinet; de qua, supra cap. XIV. Atque

que in hisce plane hæremus. Nec opem afferunt interpres aut Theologi qui de libri hujus loco in Scripturis Canonicas disputant.

Distinctio quadruplex & Regulæ, quibus Magistri totam fernè successionis materiem, quæ ex iure sanguinis seu Maritali pendet, compleđuntur.

C A P. XVIII.

Hisce ita expositis, facilius intelligitur distinctio illa quadruplex, atque Regulæ seu Axiomata siue Fundamenta quibus vniuersam fere rei hæreditariæ materiem breuiuscule comprehendunt Magistri. Distinctio habetur in Misna tit. Baba Batra, cap. VIII. *וְנֹחֲלִין וּבְנֹחֲלִין, זֶה נֹחֲלִין וְלֹא מַנְחָלִין מַנְחָלִין וְלֹא זֶה נֹחֲלִין וְלֹא זֶה מַנְחָלִין אֵלֹן זֶה נֹחֲלִין וְמַנְחָלִין הָאָב אֶת הַבָּנִי וְהַבָּנִי אֶת הָאָב וְאֶחָד מִן הָאָב בְּזֶה נֹחֲלִין הָאוּת אֶת אָמוֹן וְהָאִיש אֶת אָשָׁר וּבְנִי אֶחָdot נֹחֲלִין וְלֹא מַנְחָלִין הָאָשָׁה אֶת בְּנָה וְהָאָשָׁה אֶת בָּעֵלה וְאֶחָד זֶה מַנְחָלִין וְלֹא נֹחֲלִין וְהָאָחִין מִן אָסָן לֹא Sunt qui succedunt ut bæredes, à quibus hereditas inuicem defertur. Sunt qui succedunt, à quibus hereditas inuicem non defertur. Sunt à quibus hereditas defertur, sed non inuicem succedunt. Et sunt demum qui nec succedunt, nec hereditatem inuicem transmittunt. Qui succedunt ut bæredes, à quibus etiam hereditas inuicem defertur, hi sunt. Pater liberis, liberi patri & fratres ex patre succedunt ut bæredes, atque ab eis hereditas vicissim*

rit? Vulgatæ hæc ferè desunt. In eorum loco legimus; Est hic Raguel nomine vir propinquus de tribu tua & hic habet filiam nomine Saram. Sed neque masculum neque fœminam ullam habet aliam. Tibi debetur omnis substantia eius. Et oportet eam te accipere in coniugem. Pete ergo eam à patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. Atque hæc moribus Ebræorum satis sunt consona; sic tamen ut illud *Tibi debetur omnis substantia eius, & oportet eam te accipere in uxorem*, hoc tantum innuat, ita demum deberi substantiam si eam, utpote hæredem patris unicam, accipiat in uxorem. Binæ sunt item Tobit Editiones Ebraicæ; Pauli Fagij altera, altera Oswaldi Schreckenfuchsij; satis inuicem, vti & Græca & Latina, diuersæ. In ea quæ Fagij est, תְּרֵאָה נֶדֶר (inquit, hoc loco Raphael, Tobiæ) לְאַבָּה וַיַּהֲנֹה לְךָ לְאַשָּׁה כִּי לְךָ הִיא רָאוּה וְלֹךְ מִשְׁפָט הַגָּוֹלָה וְאַתָּה חִידָּר וְחוֹא יְחִירָה Si volueris, loquemur cum patre eius, & dabit tibi eam in uxorem. *Tibi enim iudiciora est, & tibi est ius propinquitatis [sive redemptionis.]* Et tu unicus es filius ut illa unica filia. Et paulo post כי רְשֻׁוָּל אָבִי תְּנַעֲרָה נַשְׁבַּע שְׁלָא יַהֲנֹה לְאַשָּׁה זֶר אַסְרָר לְזֶמֶת שְׂרָה בְּתָרוּה מִשְׁפָט Nam Raguel pater puellæ iurauit se non daturum eam viro alieno, qui non sit de familia sua iuxta legem Mosis quam dedit ei de hæreditate sua & de omnibus quæ possidet. Schreckenfuchsij codex ad eundem fere sensum, sed breuiuscule. At nec iuramenti Raguelis nec iuris propinquitatis seu redemptionis meminit. Certè נֶדֶר הַגָּוֹלָה seu ius propinquitatis sive redemptionis ad legem illam Leuitico XXV, 25, de hæreditatibus, quæ venduntur, à Consanguineo sedimendis propriè attinet; de qua, supra cap. XIV. Atque

que in hisce plane hæremus. Nec opem afferunt interpretes aut Theologi qui de libri hujus loco in Scripturis Canonicas disputant.

Distinctio quadruplex & Regulæ, quibus Magistri totam fernè successionis materiem, quæ ex iure sanguinis seu Mari-tali pendet, complectuntur.

C A P. XVIII.

HIsce ita expositis, facilius intelligitur distinctio illa quadruplex, atque Regulæ seu Axiomata siue Fundamenta quibus vniuersam fere rei hæreditariæ materiem breuiuscule comprehendunt Magistri. Distinctio habetur in Misna tit. *Baba Batra*, cap. VIII.

יש נחלין ובנהילין, זוחליין ולא מנהליין מנהליין ולא נחלין ולא זוחליך מנהליין אילן זוחליין ומנהליין האב את הבן ווּבנֵי אָהָב וְאֶחָד מִן רֹאשׁ בּוּחָלִין וּבּוּנָהילִין האוט את אמו ווְהַאֲישׁ אֶת אִשְׁתָּו וּבְנֵי אֶחָdot נְזָהָלִין ולְנֵה מִנְהָלִין האשה את בנה ווְהַאֲשָׁה אֶת בָּעֵלה ווְאֶת דָּבָר מִנְהָלָק ולא נְזָהָלָק והאודהין מן אם לְנֵה Sunt qui succedunt ut bæredes, à quibus bæreditas inuicem defertur. Sunt qui succedunt, à quibus bæreditas inuicem non defertur. Sunt à quibus bæreditas defertur, sed non inuicem succedunt. Et sunt demum qui nec succedunt, nec bæreditatem inuicem transmittunt. Qui succedunt ut bæredes, à quibus etiam bæreditas inuicem defertur, hi sunt. Pater liberis, liberi patri & fratres ex patre succedunt ut bæredes, atque ab eis bæreditas viciissim

desertur. Vir Matri sue, Maritus item uxori & sororum liberi succedunt (veluti fratri) ut heredes eius. Sed ab eis hereditas inuicem non desertur. Fœmina autem ad filium suum, uxor ad maritum, & fratres matris (quando ipsis mortuis sine posteris, hereditas per eorum patrem, heredem proximum, qui in viuis esse desijt, ad matrem uti patris eorum heredem adeoque ad eiusce liberos deuenit) hereditatem transmittunt, sed non inuicem. (non auunculi nepotibus suis; quibus sine posteris defunctis, ipsorum pater atque ita alia familia heres) succedunt. Fratres demum ex maire, seu uterini, nec succedunt, nec hereditatem inuicem transmittunt. Regulae seu Axiomata siue Fundamenta quæ diximus obseruantur à Moys Maimonide in exegesi Misniorum, ad citatum titulum, & caput. Tria docet ille fundamenta siue עקרות שלשה, ut vocat ipse, quod id est sonat, quibus tota successionum inter Consanguineos materies subnititur. Primum est בשים את בנו לאב קורמן לנחלת אן בנו חוץ אן בנו חוץ. Vbi quis defunctus fuerit, liberi eius in successione hereditaria preferuntur. Quod si defuerint ei liberi, devoluitur hereditas ad Patrem. Secundum; כל הזכיה בירושה אם הוא בחוים יורש ואם מות ווושחו לזרעו לחשוב באלו זה הזכיה את עצמו ואם מות בטלת ווושחו לזרעו לחשוב באלו וזה זרכיה Omnis legitimus heres, si in viuis fit, succedit ipse; si mortuus, ita fit hereditas heredium illius, ut ipse estimetur ac si defuncti, de cuius bonis habetur quæstio, personam indueret. Tertium est, הבירות קורמן לנכבות Masculi preferuntur fœminis, ubi pari à defuncto gradu distant. Velati filii filiabus, sororibus fratres. Nam alias sere huic fundamento derogat & simul explicat secundum. Et adiicit ille Moses de hisce棠לה השלשה עקרות הם יסוד העת לירע טוי יורש ומי לא יורש Atque ex hisce tribus fundamentis pender tota disquisitio, utrum quis iure hereditario succedat, necne.

De Successionis à Cognitione speciebus,
atque Regularum, quas diximus, seu Axiomatuni vñu ἀ τῇ κληροχίᾳ seu in hæreditaria Terræ promissæ distributione.

C A P. XIX.

OMnes ferè dictæ successionis species à sanguine pendent, & Regularum illarum seu Axiomatum usus cernitur in hæreditaria Terræ promissæ distributione, quæ autoribus, ex jussu Numinis, Mose, Eleazare Pontifice, Iosua, ac singularum tribuum principibus, facta est. Exclusis ab expectata hæreditate & morte sublatis, ex sententia sanctissimi Numinis, cunctis qui ex Ægypto exierant & vigesimum ætatis annum compleuerant præter Iosuam & Calebum, (de ea re historia est Numeror. XIV, & XVI, & Deuteronomio. XXXIX, 1) nouatur in planicie Moabitica capitum recensio, omnium scilicet Masculorum qui eiusdem ætatis. Summa iam erat sexcenties mille præter mille septingentos ac triginta; prætermissa tribu Léuitica cuius locum ita supplebat Iosephi tribus in binas, Manassis & Ephraim, diuisa, ut etiam sine illa ceteræ rectè satis duodecim appellarentur. De hisce Numer. XXVI, 51. Istia diuidetur terra in hæreditatem (בְּמִסְפַּר תָּמֹת) iuxta numerum Nominum. Maiori augebis hæreditatem suam & Minori minorem dabitis portionem. Unicuique dabitur hæritas iuxta Numerum suum. Sorte tamen diuidetur terra & secundum nomina tribuum patrum suorum (id est לְשָׁמֶן אֶתְנָה מִתְּנָה) hæreditatem accipient. Sortis Iudicio diuidetur hæritas illius inter multos & paucos. Distributio-

postmodum facta est eis qui recensiti sunt ~~נְהַלְתָּן~~
 sine iuxta cognationes suas, quod idem est heic quod se-
 cundum nominatribuum patrum suorum. Videlis Iosuæ XIII,
 & sequentia. Minores qui vigesimum non compleuerant
 annum, quando ipsa recensio fiebat, participes distribu-
 tionis hujus non omnino fuisse aiunt, tametsi eandem at-
 tigissent ætatem ante distributionem factam; cuius gene-
 ris multos fuisse palam est. Sed minoribus illis postea, uti
 majorum heredibus, possessiones pro cognationum sua-
 rum jure obueniebant. Quod ipsum dicendum de fœminis
 quibus in Recensione illa pars non erat. Neque Zelophchadi
 filiae, ut recensionis illius pars aliqua, sed ob induitam
 defuncti patris personam, successere; de quibus fusiis in-
 frà. Distributio vero aut Tribuum erat seu Corporum her-
 editatum duodecim, quibus singulæ tribus ditabantur,
 aut singularum portionum quæ tribuum singularum assigna-
 rentur familijs ac capitibus. De prioris generis distributio-
 ne, eiusce formula, & sortibus cum Oraculo Vrim & Thum-
 mim in eadem adhibitis, præter ea quæ à Mose & Iosuæ
 enarrantur, compluria habes in Iosepho Archæolog. V,
 cap. I. Gemara Babylonia ad tit. *Baba Batbra*, cap. VIII,
 fol. 122. & in Magistris ad Numeror. XXVI, & ad Iosuam,
 ut Christianorum commentarios prætermittant in
 quibus potissimum consulas, ad Iosuam, Nicolaum Serra-
 riū, & Ioannem Drusum ad difficiliora loca Numeror.
 cap. CXVII. In portionibus autem tribuum assignandis, ra-
 tio habebatur non solum personarum numeri, sed & lo-
 corum feracitatis, præter estimationem eam quæ tantum-
 modò mensuræ dignosci potest. Vnde pauciora jugera pro
 ratione capitum in agro Hierosolymitano, solo uberrimo,
 veluti Benjaminiticæ tribui, quam ubi minus ferax erat
 tellus,

tellus, assignabantur, de qua re vide loco citato Iosephum
 ubi fuisse ait τιμωτέσσι μάλλον ή μετρητέσσι τιμών κλήρους sortitionem
 factam à pretio magis quam à mensura. Et peculiaris erat
 de Finibus Tribuum regundis adeoque de jure illo quo sua
 cuique tribui hæreditas, decisione finali, addicenda erat;
 cognitio amplissimi Senatus sive Confessus Magni LXXI-
 virorum, idque in prima Telluris distributione, quod à
 Rabbi Eleazare animaduertitur ad illud Misne tit. Sanhedrin
 cap. I, אֲזַנְצָן לֹא אָזַנְצָן בֵּית רִין שֶׁל עַזְבָּת
non ferunt sententiam de Tribu alibi quam in Confessu-
Magno LXXI-virorum. Locus est in Gemara Babylonia
 ad dictum tit. fol. 16. a. Id verò, in libris de illo Con-
 fessu, fusiùs explicamus. Quod ad personarum seu Capi-
 tum vniuerscuiusque tribus numerum, atque distributionem
 eis factam attinet; Cum ex diuino præcepto vniuersis il-
 lis 601730, in Numer. XXVI, recensitis, distribuen-
 da esset tellus iuxta numerum nominum eorum, ita ta-
 men ut secundum nomina tribus patrum suorum hæredi-
 tam cernerent, & præterea inter multos & paucos diui-
 sio fieret & maiori (numero) augeretur hæreditas, minue-
 retur minori; hæc ita interpretantur magistri, vt singulis
 cujusque tribus capitibus ex iam dicto numero (ratione
 itidem feracitatis terræ ac sterilitatis habitâ) æquales por-
 tiones primò post tribuum ipsorum portionum assignatio-
 nes, distribuerentur, ac si in capita successum fuisset, seu
 secundum numerum nominum suorum; dein verò statim
 unaquæque familia ad parentes qui ex Ægypto exiere, sed
 decreto diuino sublati sunt, retrospiceret, & ad eorum
 nomina, ac si in viuis fuissent, hæreditatem seu posses-
 sionem suam sursum ferret, atque ita dein referret deorsum,
 vt possessio qñæ primò fuerat in Capita, pro varia ratione
 cog-

cognitionis, denuò in successionem siue in Capita siue in Stirpes mutaretur, id est, secundum nomina tribuum patrum suorum seu ~~לְמִשְׁתַּחַת~~ secundum eorum cognationes, nominatione, iuxta ea quæ de successionibus supra ostensa sunt, disponeretur; obseruatâ etiam primogeniti prærogatiâ, siue in eis fuerit quibus iam diuidebatur terra siue in eis per quorum nomina successio deriuanda erat. Nam rametsi receptissima fuerit in hereditarijs sortibus disponentis sententia, hanc primogenito neutquam competere in bonis à patre momento mortis non possessis (quod supra ostensum est) vnde etiam fuere qui prærogatiâ illam locum inter hosce tantummodo volunt habuisse in bonis mobilibus, quæ ~~לְמִשְׁתַּחַת~~ vocant, ac in itinere per deserta possidebant defuncti, non in agris seu bonis immobilibus, ~~בְּאֶרֶץ~~ Magistris dictis (vti Samuel, cuius mentio in Gemara Babylonia ad tit. Baba Bathra, fol. 119, a) attamen huius facti speciei ius adeò censitum est singulare, ut etiam quæ nondum siue circumambulando siue vestigia imprimendo seu vtendo fruendo, possederant maiores, ea ex promissione diuina ita pro possessis ab ipso ex Ægypto exitu usque ad ingressum in Canaanam ejusdemque distributionem, haberentur, ut eodem modo ea diuidi oportet posteris ~~הָאָרֶץ לְכָא~~ Terram ingressis, qui primi reuera possessores, quo diuidenda fuisserint si à ~~מִצְרַיִם~~ seu à maioribus ex Ægypto egres- sis, iuxta quorum nomina & cognationes, diuisione factâ, posteri succedebant, ipsissima agrorum seu portionum possessio fuisse ad hosce serie perpetuâ transmissa. Vnde illud in utraque Gemara, ad sçpè citatum caput VII, tit. Baba Bathra atque alijs in Magistris legitur ~~בְּאֶרֶץ~~ Terra Israelis possessa seu possessio (etiam ante in-

ingressum) erat. Quin & illud non semel aduertunt, alijs in causis omnibus, viuos vt hæredes succedere mortuis וּבְנֵי מֹתִים sed heic mortuos vt hæredes successisse viuis. Ita Gemara Babylon. ad tit. Baba Bathra fol. 117, 1a, alibi saepius. Sensus est, ut a mortuis hæreditates aliæ ad viuos transmitti solent, ita heic primùm à viuis, scilicet posteris qui terram primo occuparunt, ad mortuorum majorum nomina retrò ferebantur, & facta hosce superstites terram possedisse & dein obiisse, distributio hæreditaria (veluti possessionum à maioribus acceptarum) siebat inter posteros siue in capita siue in stirpes vti cognationis ratio exigebat. Atque ita intelligunt vniuersas sortitiones siue sub Mose siue sub Iosua factas. Atque hinc ritè capiendum illud in Seder Olam Rabba, cap. IX, לְאָבוֹת מוֹאָב בְּשֻׁבּוֹת Et qui manebant in campis Moab referebant filios ad patres, & vicem repentes patres hæreditatem ad filios transmettebant. Et vide Salomonem Iarchium ad Numerorum XXVI.

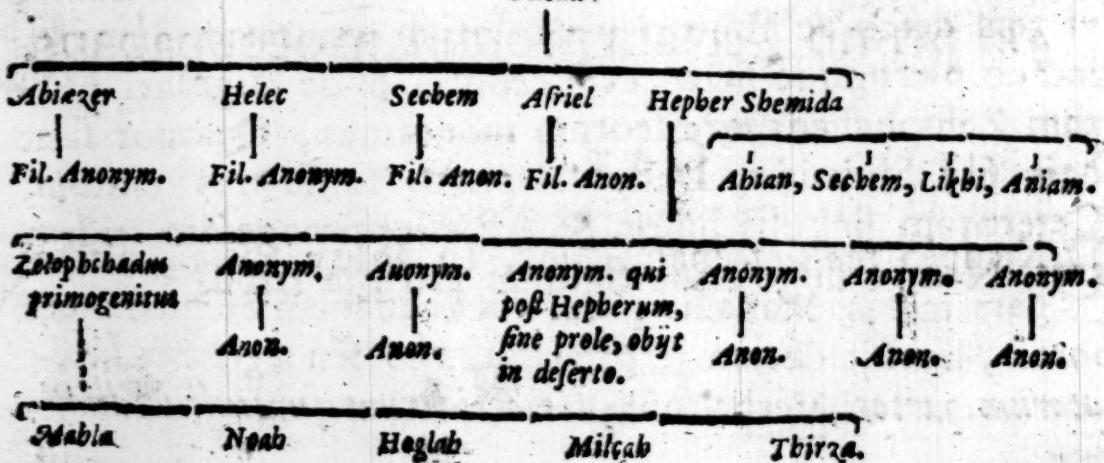
*Exemplum Successionis Hæreditariæ in eis
qui primo Terram promissam occupabant.*

C A P. XX.

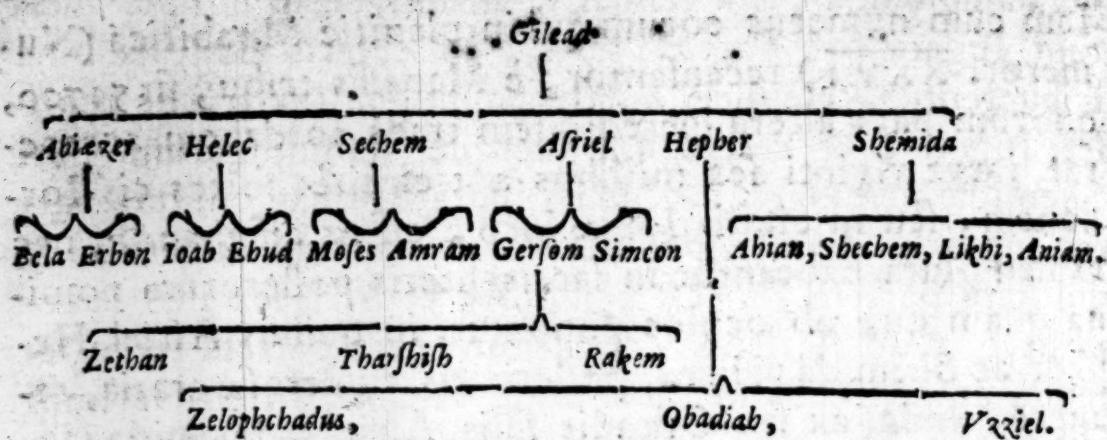
Exemplo res fiet manifestior. In Iosuæ XVII, altera pars tribus Manassis, cui cis Iordanem assignata est portio, habuit decem פְּנַלְלִים funiculos seu agrorum limitatorum partes. Verba sunt; Et ceciderunt funiculi Manas-

si decem preter terram Gilead & Basan quæ est trans Iordanem. Funiculi seu sortes hæc decem (sic Magistri) ita numerabantur, ut moneremur de sortibus seu partibus, sed non æqualibus, quæ posteris Manassis ibi memoratis, jure singulari, secundum cognationes suas, sunt tributæ. Filij Gileadis, Manassis nepotes, recensentur ibi sex. Eiusce familiæ ceteri in altera parte hujus tribus trans Iordanem sortes acceperant. Filiorum sex nomina sunt, Abiæzer, Helec, Afriel, Sechem, Hepher, Shemida, qui ex Egressis ex Ægypto. Hisce cunctis, præter Hepherum, hæredes erant masculi omnes, adeo ut nullum esset jus singulare, nulla ferè difficultas in portionibus eorum designandis. At Hepheri primogenitus filius Zelophchadus filios non reliquit, sed quinque filias juxta stemma subiectum, quod ex Numer. XXVI, Iosuæ XVII, & I, Paralip. VII, 14, de promptum. In locis jam dictis, Anonymorum filiorum satis est testimonij, tametsi de numero neutquam constet. Sed Hepheri Anonymorum numerum ita, exempli gratia, terminamus & ex eis vnum in deserto sine prole obiisse adiicimus, vt mens Magistrorum, in partibus Zelophchadi filiabus assignandis, clarius appariatur infrà.

Gilead.

Iam cum numerus eorum qui in planicie Moabitica (Numeror. XXVI) recensentur, è Manassis tribu, sit 52700, quorum pars altera hæreditatem trans Iordanem acceperat, ita ut viginti sex millibus aut circiter sortes cis Iordanem, seu in citato Iosuæ loco, essent assignandæ, nec tamen plura habeantur in sacris literis posteriorum nomina quam quæ ob oculos ponuntur, in quibus Asriel, Hepher ac Shemida primas, posteritatis numerosæ gratia, tenuere, vnde, ex sex Gileadis filijs, Asriel & Shemida tantum cum Zelophchado secundo (id est Hephero, ex illustrioribus hisce secundø; filij primogeniti nomine, pro patris, in familiæ designatione, usurpato) in Paralipomenis memorantur; distributionis ratio ita instituta est, vt viginti hisce sex millibus partes ex diuino præcepto, idque in capita, primò tribuerentur, ita nihilominus ut non modo statim secundum cognationes & nomina majorum eas nouatâ (ad formulam capite superiori indicatam) assignatione possiderent, sed etiam ut Zelophchadi filiabus, adjunctâ, earum nomine, primæ distributionis Legi exceptione singulari (nam ceteris omnibus hæredes erant masculi) partes ex jure paterno assignarentur, vt videre est Numer. XXVII, & XXXVI, & Iosuæ XVII. Verbi causâ, vt rem certo ac minori masculorum duntaxat numero, sed eo plerunque ficto, explicemus, & de singulari filiarum Zelophchadi jure scorsim moneamus; Quatuor sunt heic filij Shemidæ. Detur Hephero fuisse tres tantum. Ceterorum singulis binos, & Asrielis primogenito itidem eris. Nempe finge hanc figuram protota tribu;

Octodecim habes heic ex eis qui in Terram promissam sunt ingressi, seu qui recensiti in planicie Moabitica. Sex verò Patres Cognitionum, quos בָּתִי אֲבֹתִים appellant. Neque ultra heic ascendendum, siue exempli gratiā, siue quia hisce superiores in trans-Iordanna regione partes acceperant. Et non modo filios egressorum ex Ægypto, sed & ex filijs nepotes fuisse in recensione illa Moabitica, qui vigesimum annum tunc compleuerant, fert satis interualium temporis quod decretum diuinum, quo sublati sunt egressi ex Egypto omnes eiusdem ætatis, & recensionem illam interuenit. Nam Anni sunt XXXVI, aut circiter. Igitur primo ingressu, iuxta numerum qui ingressus est, assignabantur partes XVIII æquales. Detur eas simùl fuisse XXXVI iugera, quæ in capita primò, ita ut cuiilibet bina iugera cederent, possessa, ad hunc modum aut mox variabantur aut firmabantur. Fingebatur sex patres cognitionum, qui ex egressis ex Ægypto, in viuis tunc fuisse. Ad eorum quemlibet ita sex iugera attinuisset. Nam ita fietio erat, ac si totum ipsi possedissent ac ad hæredes iam transmisissent. Itaque singulis filiorum paribus Abiezzeris, Heleci, & Sechemi, ut patrum hæredibus, sex iugera.

gera assignanda, ita tamen ut primogenito cuique qua-
tuor Iugera pro duplici sorte, ac ceteris singulis bina
tribuerentur. Hepheri autem primogenitus tria sic cepi-
set Iugera, & ceterorum vterque sesquijugerum. Vt
Shemidæ primogenitus bina Iugera & duas quintas par-
tes Iugeri, & quilibet ceterorum vnicum Iugerum &
quintam partem Iugeris vni. At verò de sex illis Iuge-
ribus quæ ad Asrielem cognationis heic patrem retro fe-
rènda erant, ita statuendum erat, ut tametsi tres Gersomi
filij partes suas cum patre patruoque in prima assigna-
tione haberent, nunc tamen, ante Gersomi mortem,
nihil omnino possiderent. Nam deducta ab Asriele hæ-
reditas ad nepotes ex filio superstite, transmitti nequi-
bat. Adeo ut Gersom & Simeon non aliter sex Iugera
caperent ac filij Abiezeris, Heleci aut Sechemi. Atque
ut nepotes, qui partes heic faciebant primò, patris in-
teruentu, exclusi sunt usque ad eius mortem, ab hæredi-
tate; ita, ni fallor, fratres, ac filij qui vigesimum annum
non compleuerant in planicie Moabitica, licet partes in-
distributione prima non facerent, tamen in deductione
hæreditaria, quâ & què majoribus hæredes fuere, cum eis
qui recensionis Moabiticæ pars erant, successere. Sed de-
hac Minorum huiusmodi successione non memini apud
Magistros quid expresse traditum. At rationes eorum in-
ceteris eam exigere videntur. Et quod in hac cognatio-
nis compendio factum fuisse finximus, idem est quod Ma-
gistri volunt in successione illa hæreditaria posteritatis
diffusissimæ.

De Zelophchadi filiarum portionibus Hereditarijs & Decem dimidiæ Tribus Manassis, cis Jordanem, funiculis seu fortibus.

Cap. XXI.

IAm verò etsi posteros sex hisce patribus cognationum (exceptis Shemidæ filijs) in exemplum finximus; ipse tamen Patrum numerus senarius verus in hac altera parte Manassis tribus est, nec amplior fuisset, nisi in Hepheri posteris primo stemmate superiùs designatis, singularia aliquot ita evenissent ut plures essent patres cognationum, seu plures ex egressis ex Aegypto, vnde & alia distributionis ratio, aliæ partes atque aliis demùm, id est, denarius, funicularum numerus secutus est. Ad sex autem illos patres, sex funiculos eorum decem qui in Iosua XVII 5, memorantur, spectasse volunt. Iarchius ibi ad illud & cecidere Manassi decem funiculi, ששה טטה ברוי אבוחת ומעלה המפץ Sex, sex illis patribus cognationum qui supra (ibi) numerantur. Ceteræ quatuor ad Zelophchadi filias attinebant. Idem ibidem, ad veterum semper placita; וארבע לבנות צלפחד לא טטה אב לעצמה טגלו אביהו חלקי Et quatuor (funiculi) filiabus Zelophchadi; non, quod aliqua harum ex se esset (vti) pater cognationis, sed quoniam ipsæ coperunt partes seu fortes quatuor. Quod ex Gemara Babylonia, ad tit. Baba Batra, fol. 118, b, sumtum, vt ritè explicetur, rejectâ distributionis & capitum numeri quam in exemplum finximus formulâ, alia iuxta stemma primum ob oculos suprà possumus,

situm, ex Magistrorum sententia, eaque satis ad hanc rem vera, est adhibenda. Scilicet non solum sex illos, quos diximus, sed etiam Zelophchadum ipsum & fratrem Anonymum, qui mortuus in deserto sine prole, ex egressis ex Aegypto fuisse volunt, adeoque heie octo patres cognationum haberi, & juxta singulorum cognationes haereditates distribuendas. Vnde sequitur reuera partium octo fuisse patrimonium huiuscem dimidiæ tribus, si patres tantum cognationes species, ita ut à quolibet patre, exente scilicet ex Aegypto, quatuor Iugera præter dimidium transmittenda essent, si Assim, exempli gratiâ, XXXVI, Iugerum retineas. Vocantur autem decem. Nam institutâ disceptatione de distribuenda singulis masculis, siue auita, siue paterna, siue alius generis haereditate, dubium non erat cuiquam quin posteri sex priorum patrum successuri essent juxta cognationes suas. Reliquorum autem duorum, Zelophchadi & fratri eius qui mortuus erat sine prole, portionum distributio dignoscenda potissimum erat ex singulari atque anteà inaudito iure quod illius filiabus competebat. Scilicet assignatis earum portionibus, quæ, vt statim ostenditur, ex triplici jure quatuor erant, tota distributionis materies quomodo expediretur, palam fiebat; adeoque sex prioribus funiculis seu sortibus æquilibus, quatuor hæ inæquales majorum sortium propagines adiectæ, numerum, uti volunt, denarium in citato Iosuæ loco faciebant. Detur igitur Anonymos Zelophchadi fratres cunctos, præter illum qui in deserto objerat & ex egressis ex Aegypto fuerat, jam in viuis fuisse, adeoque ad eos si filiæ Zelophchadi non interuenissent totum patrimonium & Hepheri & frattrum spectasse. Difficile non omnino tunc fuisse ex jam dictis suum vnicuique assignare.

re. Neque ad nepotes Hepheri, vt cunque in latifundiorum distributione prima, pro tribus numerositate, partes faciebant, hæreditas aliqua in deductione à majoribus pertinere potuit, ratione capite proximè superiori dictâ de filijs patrum superstitem. At verò interuenere filiæ Zelophchadi, & ab eis velut actio instituta est, Nnmer. XXVII, 3. Nam cum in masculorum qui vigesimum annum compleuerant recensione locum habere aut pars esse numeri 601730 (cujus mentio ibi commate 51) puellæ hæ esse nequibant; ne paterna etiam eis, quæ solæ hæredes fœmineæ, hæreditas deesset, coram Mose & Eleazare Pontifice & Principibus petunt, vt cum patruis, qui ex illo numero fuere, succederent. Formula autem actionis seu petitionis est ibi commate 3. *Pater noster mortuus est in deserto & ipse non fuit in Conciliabulo eorum qui conuenerunt aduersus Dominum in Conuenticulo Coræ, sed in peccato suo mortuus est nec habet filios. Quare igitur auferitur nomen patris nostri de medio cognationis suæ eo quod non habet filium? Da igitur nobis possessionem inter fratres patris nostri.* Siue vt in Gemara Hierosolymitana ad tit. *Baba Bathra*, fol. 16. col. 1. Halach. 1, fингитур אָנָר בְּנֹת צְלָפְחָד אֲמִינֵי נִידֵש אֶת אָבָנו אָנָן בְּנָזָן צְלָפְחָד הַהְוָא אֲמִינֵי si filiae simus Zelophchadi vt hæredes patri nostro succedamus, si filiae non simus, mater noster detur in uxorem (ex Lege Deut. XXV, 5. de fratria ducenda) fratri mariti sui. Idem in Gemara Babylonia ad eundem tit. fol. 119, b, & in *Midbar Rabba* fol. 281, col. 3. *Quin vide, de hac re, Philonem de vita Mosis lib. III. Non solum autem quod inaudita, vt videtur, aut rara fuerat huiusmodi facti species, sed etiam ex eo quod masculis ex præcepto jam nunc dato distribuenda erat tellus, res adeo diffi-*

difficilis habebatur, ut Dominus ipse consuleretur, qui Decisione rem ita finiuit. *Vi loquuntur* sunt filiae Zelophchadi, sic dando dabis illis possessionem Hereditatis inter fratres patris earum, & transferes ad eas hereditatem patris earum, id est, נחלה אביהם quod idem sonat, aut τὸν κλῆρον τὴν πατρὶς ἀυτῶν sortem patris earum, ut Hellenistæ, seu patri in Hereditate succedant, ut vulgata. Siue ut, in jām cita Gemara Hierosolymitana, decisio illa singitur אמר לו הק'ב'ה בן בנותו צלפחד רוכרוות חן להן להן אחיה נחלה תן להן בירושאות חן להן במטלטליין חן להן Achior נחלה תן להן בירושאות Channan ben Avihu Dixit ei (Mosi) sanctus benedictus ille, sicut dixerunt filiae Zelophchadi da eis possessionem hereditatis. Da eis de bonis immobilibus, da de mobilibus, da eis partem patris earum inter fratres patris earum. Et nouata est postea carundem petitio, uti & eadem decisio Iosuæ, XVII, 4. Iam de sortibus illis seu funiculis quatuor qui filiabus Zelophchadi obtigere, ad hunc modum ineunt rationes Magistri. Et Hepherus & Zelophchodus fuere ex egressis ex Ægypto, & fratres fuere Zelophchado Anonymi. De fratum numero consensus non est, neque ita ad rem attinet. Sex sint, exempli gratiâ, ut in stemmate primo. Et ex eis vnum fuisse aiunt qui ex egressis ex Ægypto erat & in deserto (ut etiam in eodem stemmate) obiit sine prole. Cum igitur de Zelophchadi filiarum hereditate, & quantum siue paternæ, siue auitæ, siue fraternal possessionis ad eas attineret, disputatum est, obseruabatur primo tam ad Zelophchadum ac frarem demorum quam ad Hepherum, quoniam ex egressis ex Ægypto non magis erat hic quam illi, sortes attinuisse, veluti ad patres cognationum iuxta quas ad posteros qui terram promissam ingrediebantur hereditas erat distribuen-

da. Verbi gratia, detur masculos ingressos in terram heic ita partes fecisse, ut possessionibus eorum sursum ad octo patres cognationum latis, quilibet patrum ad posteros transmitteret quatuor Iugera & dimidium. Nam Assem XXXVI Iugerum etiam heic retinemus pro dimidia hac tribu, ac si ex partibus quantuliscunque amplissimo ingressorum numero singulatim assignatis & ad patres sursum latis fuisse conflatus. Sic Hephero, Zelophchado, & fratri in deserto mortuo cessere XIII Iugera & dimidium; siue singulis IV & dimidium. Funiculus igitur seu fors prima, ex quatuor illis quae ad filias hasce attinebant & a majoribus jam deducendae, erant Iugera IV & dimidium, pars scilicet Zelophchadi ut egressi ex Aegypto. Secunda & tertia pars erat agrorum Hepheri in qua Zelophchadus eiusce primogenitus succedere debuisset, id est portio inter fratres duplex, siue, ut a Iugerum mensura non recedamus, Iugerum unicum & $\frac{1}{2}$ quod quatuor Iugerum & $\frac{1}{2}$ portio, vbi septem sunt, ut heic, fratres, duplex est. Nam pars octaua quatuor Iugerum & $\frac{1}{2}$ est $\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{2}$ vnius Iugeri, quanta erat cunctislibet filiorum Hepheri. Anonymorum portio in bonis paternis, ex eadem causa. Quarta filiarum sors erat portio in bonis fratribus Anonymi qui mortuus sine prole in deserto. Si nempè haeres erat, secundum ea quae superius docentur, Hepherus pater, unde reducenda haereditas ad posteros. Quin Anonymo huic non solum pars quae ei competebat, ut egresso ex Aegypto seu Iugera IV & $\frac{1}{2}$, sed etiam pars octaua agrotum Hepheri, seu in hac specie Iugeri dimidium praeter $\frac{1}{2}$, ut eiusce filio agnoscendum; adeo ut Anonymi huius nomine, sexta pars quinque Iugerum & partis decimae sextae ad filias Zelophchadi, jure paterno, transmitteretur.

Vbi animaduertendum primogenituræ jus locum in hac parte non habuisse. Nam tamēli pro possessa ab egressis ex Ægypto terra promissa haberetur, attamen non aliter pro possessa quam si reuera possessa fuisset. Et si reuera possessa fuisset portio illa ab Anonymo fratre, & ab eo mortuo sine prole, per patrem antea defunctum, ad superstites fratres eorumue posteros fuisset deducta, ius primo genituræ locum planè non habuisset, quoniam vbi pater ipse non possidebat, aut pro possessore haberetur, jus illud minime obtinuisse sententia est receptissima, quod etiam docetur suprà. Ita demum, ad hunc modum, partitio ista atque decisio hæreditaria Iugerum XIII & $\frac{1}{2}$, sive portionum Zelophchadi atque Anonymi fratris in deserto sine prole mortui Hepherique patris, ut quatuor inde filiarum Zelophchadi sortes seu funiculi prodeant, est disponenda.

Hepherus (cui 4 Iugera & $\frac{1}{2}$ ut egresso ex Ægypto, & à quo etiam filij sine prole demortui hereditas 5 Iugerum & $\frac{1}{2}$, deducenda) transmisit ad

1 Zelophchadum	2 Anonym.	3 Anonym.	4 Anonym.	5 Anonym.	6 Anonym.	7 Anonym.
primogenitum I $\frac{1}{2}$,	$\frac{1}{2}$ & $\frac{1}{2}$					
nomine sortis duplicitis, & $\frac{1}{2}$ quinque Iugera & $\frac{1}{2}$	qui, ex egressis ex Ægypto, &	5 & $\frac{1}{2}$				
ut ad cohæredem demortui sine prole fratris. Et ad Zelophchadum, ut pote egressum ex Ægypto, attinebant	Iug. ex Iugerum	Iug. & $\frac{1}{2}$				
4 $\frac{1}{2}$						

Sic quicquid per Zelophchadi nomen deducendum erat, siue pars primogenituræ duplex (quæ pro binis sortibus heic accipitur seu funiculis) & pars illa sexta fraternæ hereditatis, & ipsius Zelophchadi portio , quæ ex egressis ex Ægypto erat, ad quinque filias , nomine quatuor funicularum, deuenere. Atque ita intelligunt illud, *dabis eis possessionem inter patruos earum in Numeris, & dedit eis possessionem seu hereditatem inter patruos earum*, in Iosua. Hæc thens plerunque Magistrorum. Salomon Iarchius ad Iosuæ XVII, de partibus hisce quatuor.

להלן שָׁרֵא אֲבִיהֶן, de partibus hisce quatuor.

טהונה מִוּצָאִי מִצְרַיִם וְלֹפִי מִצְנָזָאִי מִמִּצְרַיִם נִתְחַלְקָה הָאָרֶץ וְחַלְקוּ עַבְדֵי אֲחֵי בְּנֵיכֶם חַפֵּר אָבִיו שְׁחוֹה גַּם הוּא מִצְנָזָאִי מִצְרַיִם וְשְׁחוֹה בְּכָר גַּטְרָל עַצְיָה חַלְקָה וְעַזְבָּן הַהָּה לְהָסֵחַ חַלְקָה אֲחֵי אֲבִיהֶן שְׁמוֹת בְּמִזְרָחַ בְּלֹא בְּגָוֹן וְגַטְלוּ בְּחַלְקָה בְּחַלְקָה כִּי אָמְרוּ דְבָוחַתְנוּ בְּכָבָא בְּתֹרַא Pars paterna , qui ex egressis erat ex Ægypto. Et iuxta recensionem eorum qui egressi sunt ex Ægypto distribuebatur Tellus. Pars item eiusce cum fratribus suis in bonis Hepheri patris qui itidem ex egressis ex Ægypto erat. Et (in hisce) quoniam primogenitus erat, duplex ad eum pars attinuit. Quin etiam erat eis pars è bonis patrui sui qui obiit in deserto sine prole. Et accepere hereditatem in eiusce parte. Sic dicunt Magistri nostri in tit. Baba Bathra. Vide Gemaram Babyloniam ad dictum tit. fol. 117, 118, & 119, & ibi annotata, præter Hierosolymitanam ad eundem sol. 16, col. 1. Certè in Misna ejusdem tituli alia est partium harum distributio & duntaxat triplex, patrum in deserto sine prole mortni ratione non habitâ. Capite VIII, ibi legitur;

בְּנֹות צְלָפְחָר נִטְלָו שְׁלָשָׁה חַלְקִים בְּנַחֲלָה חַלְקָה אֲבִיהֶן שְׁחוֹה מִצְנָזָאִי מִצְרַיִם וְחַלְקוּ עַבְדֵי אֲחֵי בְּנֵיכֶם חַפֵּר וְשְׁחוֹה בְּכָר Filie Zelophchadi tres partes iure hereditario

ditario accepere. Partem patris sui qui erat ex egressis ex Ægypta, & partem eius qua ad eum spectabat cum fratribus in bonis Hepheri. Et iure primogeniturae accepit partem duplcam. De qua re videlicis Sepher Siphri col. 92. Pesiktha Zotertha fol. 60, col. 2, Midbar Rabba, fol. 281, col. 3, Iarchium ad citatam proximè anteà Gemaram Babyloniā, atque eundem & Rabbi Nissim ad Alphesium part. 3. fol. 215, Halacoth Gedoloth fol. 106, col. 4, R. Aaron Aben Chijm in Corde Aaronis fol. 99, præter Obadiam Bartenorium & Rabbi Iom Tob ad Misnam tit. Baba Bathra, cap. VIII, fol. 49b. Adde Io. Drusium ad Iosuæ XVII, qui ab omnibus dissentit. Sed ab ijs etiam quæ de filiarum jure hæreditario, atque harum quinque in primis, tradidimus ex veterum scitis, dissonum nimis est illud Iosephi lib. IV, cap. VII, vbi Mosem scribit, successionem in paternam hæreditatem puellis hisce ita tantum permisisse εἰ μέλλοι τὴν συνοικεῖν τὸν φυλετῶν, si cuiquam ex tribulibus nuberent. εἰ δὲ εἴς ἄλλης γαμοῖσθαι τοὺς φυλῆς τούς χλῆρον εἰ τῇ πατρῷα φυλῇ καταλιπεῖν, Si vero viris ex alia aliqua tribu in uxores duocarentur, hæreditatem in sua tribu relinquerent. Ac si successio carum hæreditaria à nuptijs ita pependisset. Quin inde, inquit, μένει εἴσαγε τὸν χλῆρον εἰ τῇ πατρῷα φυλῇ μετάχειτο, ut uniuscuiusque hæreditas in paterna tribu maneret, constituit. Non perpetuò manerent, ut recentior Iosephi interpres; quod etiam receptæ Magistrorum, de ea lege Numerorum ultimo tradita, sententiae aduersantur, ut videtur est supra cap. XVII. Deprauatum est à libratijs Zelophchaddi nomen in Orophatim apud Rufinum veterem Iosephi interpretem. Σαλωաածո is dicitur Iosepho, quod, ut fieri amat, ita degenerauit.

*De exhæredatione Liberorum seu fratum,
atque hæredibus instituendis aliter ac ius
exigebat commune. Et de libera Bonorum
Alienatione eiusque temperamentis, ac Re-
stitutione in Iubilæo.*

Cap. XXII.

ITa ex lege sacra Liberi Hæredes erant, ut, nudâ ex-hæredationis formulâ, hæreditas eis præcludi nequirit. Si igitur pater pronuntiarat, siue verbo, siue scriptis, *Filius meus N.* זֶה יְמִינֵךְ עַמְּךָ שֶׁם exhæres esto inter fratres suos, planè irritum erat. Quod itidem dicendum de eiusmodi pronuntiatio de Filiabus, fratribus, duplici primogeniti sorte. Id quod habent ex comitate II Numeror. XXVII, vbi Lex de hæreditatibus fertur, ut sit מִשְׁפָּט לְחִזְקָתָה in decretum iudicij. De qua re optime Rabbi Bechai ad Numeros fol. 193, col. 2. præter Maimonid. Halach. *Nechaloth*, cap. VI, & in *More Nebochim* part. III, cap. XLII, *Misnam* tit. *Baba Batbra*, cap. VIII, Gemaram Babylon. ibid. fol. 126, & adiectos commentarios. Scilicet formulam hujusmodi Legi plane aduersam esse scribunt. Quin si quis alius præter aliquem ex eis qui ex lege hæredes sunt, instituatur hæres, irrita est huiusmodi institutio. Atque hoc trahunt illud Proverb. XI, 17, שָׂרֵךְ אֲכֹרֵי, qui turbat propinquum suum, est crudelis. At si exhæredationis formula ejusmodi sit, ut simul accedat institutio hæredis qui ex eis fuerit

rit qui ex lege hæredes sunt, eam valere volunt si fiat à moribundo seu ægroto quem שְׁכִיב מַרְעֵה vocant. Minimè vero si ab eo qui בָּרֶךְ seu corpore est sano. Et de distinctione hac Ægroti & Sani vide locos jam citatos & Maimonidem Halach. *Zichia Vemithna*, seu de dominio & donationibus, cap. XII. Veluti si cui tres sint filij, Simeon, Ruben, Leui, is moribundus seu ægrotus testamento, quod רִוְתִּיקְיָה, id est ipsum vocabulum Αγρότης, appellant, Rubenum instituat hæredem hac verborum formulâ, רָאַתָּנִי בְּנֵי יְרָצָנִי מִכְלָל בְּנֵי, *Ruben filius meus hæres mibi esto ante omnes filios meos*, aut יְרָצָנִי לְבָרוֹ succedat mibi solus, ceteri hac institutione ritè satis exhæredes sunt. Nam fas esse hæredes pro libitu ita instituere ex eis qui ex lege cohæredes forent, eliciuat ex illo Deuteronomio XXI, 16, adueneritque dies quo diuisurus est hæreditatem filijs suis, ac si hæredum, modò ex filijs illis seu liberis sumti sint, institutio libera patri permitteretur. Quod etiam ad fratres extendunt. Et Syracides, cap. XXXIII, 28. *In die consummationis dierum vitæ tuæ: & in tempore exitus tui, distribue hæreditatem tuam.* Videsis Maimonidem in *Pirusb Misnaioth*, ad tit. *Baba Bathra*, fol. 184 b. Hinc regulam tradunt לְמַי שָׁאַיְן וּבְלַיְלָה רָאוּי לְזֹרֶשׁ וְלֹא לְעָסֹק חֲרוֹשָׁה בְּנֵי הַיּוֹרֶש Nemo potest alium instituere præter eum qui ex eis est ad quos hæreditas (jure communi) spectat nec hæreditatem ab herede funditus tollere. Nempe ad eum qui hæres omnino non est, transferre. Id quod intelligendum est בְּלַשׂן יְרוּשָׁה seu nomine hæreditatis. Videsis Ezechielem XLVI, 16: Arqui בְּלַשׂן מִזְבֵּחַ seu nomine donationis licitum habebatur dominus, siue Sano corpore siue Ægroto, liberè patrimonium quodcunque alienare, atque ita per consequens etiam liberos.

beros exhæredare. Nimirum, מִתְהָא בַּאֲרֵן לִיהְזֵן מִתְהָא בַּמְתָה בְּמִתְהָא לְכָל מִ שׂוֹרֶת Vnicuique facultas est substantiam suam, donatione transferre cuicunque voluerit, quæ verba sunt Iarchij citato Gemaræ Bab. folio, R. Obadiæ Bartenorii ad dictam Misnam § 5, ac Magistrorum passim. Atque adde heic institutam Ismaelitarum item coram Alexandro Magno quam habemus suprà capite tertio. Verum si filiorum alicui non institutione (vt dictum est) sed donationis instrumento donauerat pater totam substantiam suam, donatio ea non aliter valuerat quam vt is ceterorum partes possideret velut curator, tutor seu ἐπίτροπος, suam tantum ut Dominus. De qua re consulas Maimonidem Halach. *Ziebia Vemithra*, cap. VI. Ceterum, ante legem de Hæreditatibus latam, hæredem instituere fas erat etiam qui sanguine coniunctus non erat, quod elicitur ex Genes. XV, 3. Vbi Abraham en mihi non dedisti semen & ecce filius domus meæ heres meus est. Quod de Eleazare Damasceno, Abrahæ œconomio, pronuntiatum à Numine quidem interdicitur, non quod ejusmodi institutio illicita, sed quod ab Abraha eam fieri noluit. Quæ vero dicta sunt de libera Alienatione, temperantur & modum recipiunt tum ex lege redimendi (de qua, suprà cap. XIV,) tum ex Iubilæorum, seu anni quinquagesimi, lege lata Leuitic. XXV, 10, atque alijs eodem capite. Verba sunt; *Iubilæus ille vobis erit & redibitis quisque ad possessionem suam, & quisque redabit ad oognationem suam.* Atque inde intelligendus Diodorus Siculus lib. XL, vbi nefas apud Iudeos fuisse ait τοις ιδίοις κληρούσι τωλεῖν, seu hereditates suas vendere. Scilicet vendere fundum קְרָבָת fine in excisionem, id est, vt a venditore eiusque posteris perpetuo excidatur, seu εἰς οἰκογένειαν, vt Hellenistar, siue alienatione

ne nunquam rescindendâ (de quo vocabulo heic videsis D. Augustinum ad Leuitic. quæst. 89 & 90) fas non erat ex lege dicto Leuitici capite , comm. 23. Adeò ut Iubilæo quolibet redire deberent alienati fundi ad primos Dominos seu hæredes eorum , idque quotcunque interuenirent alienationes mediæ. Quod item de Donationibus intelligunt & de hæreditatibus in solidum ex pacto à fratribus alijsue cohæredibus possessis. Integrum nempè erat Iubilæo familiæ erciscundæ actione denuo vti. Consule item Ezechielem XLV 1, 17. Ad successionibus autem transmissa , lex ista non spectat. Atque de Alienationibus simpliciter tantum , nullo tempore adiecto , factis hæc capienda. Etenim si in sexaginta , verbi gratia , annos (sine dolo malo) quis fundum emisset, Iubilæo , qui citra temporis adjecti finem interueniret , restitutio venditori aut hæredibus eius non fiebat. Maimonides Halach. Semita veiubal , cap. XI, טנה אין רשות לשליטה שנה אין רשות או הנמכו ביזבל טן חזר ביזבל אלא רבר והנמכו טן או הנמכו Si quis agrum suum in annos LX vendiderit , non restituitur in Iubilæo. Scilicet non redit in Iubilæo quid præter rem absolute venditam , aut venditam in excisionem. Ibi & capitibus insequentibus cetera quæ ad hanc rem attinent fusius habes. De eadem consulas etiam titulum Talmudicum ערך , seu de Rerum æstimatione , cap. II & VI. Adde D. Thomam 1, 2°, quæst. 105, art. 2, ad tertium argumentum. De Initijs autem Iubilæorum & eorum periodo atque obseruatione videsis eundem Maimonidem citata Halacha , cap. X, &, præter obuios Annalium Consarcinatores sub ipsius ρληψχias seu hæreditariæ assignationis tempore , Iosephum Scaligerum de Emend. Temp. lib. V, fol. 353, & VII, fol. 737, Iacobum

Capellum in hist. Sacra & Exotica sub annis mundi 2549
 & 3382, Dionys. Petauium de Doctrina Temporum, lib.
 IX, cap. 27. & Tostatum ad Leuitic. XXV, quæst. 9, &
 seqq. & ad Ruth cap. IV, quæst. 9. De Testamenti autem
 libera apud Ebræos antiquissimos, seu potius apud eorum
 majores, factio[n]e, testimonium est vetustum in Eusebij
 Chronicis & apud Georgium Cedrenum, ubi Noah, ve-
 lut orbis terrarum Dominus, eam κατὰ θεῖον χρυσὸν iuxta
 diuinum oraculum, tribus filijs distribuit. Semo scilicet,
 primogenito, plagam Orientalem, seu totam ferme Asiam
 quæ Septentrionalior non est; Chamo, quicquid Rhinocorura Ægypti & Herculis columnas in Africa interjacet;
 & demum Iapheto, quiequid à Media (quæ in Semi por-
 tione) ad Septentrionem & solis occasum pertinet ēos
 Γαλάτων καὶ Βρετανίκων νῆσου, Armenias, Iberias, Pontum, Kól-
 χys καὶ τὰς κατόπιν γέφας καὶ νῆσους ēos Italias, καὶ Gallias,
 Iberias tē καὶ Κελτib[er]ias καὶ Λυσίτανων, Usque ad Gades ēo
 insulas Britannicas, Armeniam, Iberiam, Pontum, Col-
 chos, & vltiores regiones & insulas usque ad Italianam,
 Gallias, Celtiberiam, & Lusitanos. Consule, si vis, Ge-
 nes. cap. X. Cum autem ad hunc modum testamento in
 scriptis redacto hæredes instituisset, siue ὑπὸ μερίcas καὶ
 ἐγγράφas Διαθέμenos quod idem sonat, ἐπαναγνys αὐtois. τὴν
 Διαθήκην αὐτὴν εօρχαγίσατο παρὶ εαυτῷ καὶ αργὺν ēos τὴν βοτήν
 ετ's αὐτὸς Αδὰm, ενώ καὶ εκπομπή, illud filijs recitauit atque
 ob signatum secum retinuit usque ad annum ab Adamo
M M D X C I I (ad Græcorum calculum) quo vitam finiuit.
 Moribundus autem τὴν Διαθήκην αὐτὴν δέδωκε τῷ Σίνο τῷ πρω-
 τιοτόκῳ οὐκ καὶ θεοριλεπέρω, Testamentum suum dedit Semo
 vi pote primogenito & pietate insigniori. Circumfertur e-
 tiam Testamentum **XII** Patriarcharum, seu filiorum
 Iacobi,

Iacobi; quod plerunque Monita, Historiolas aut Gnomas, nullibi bonorum seu possessionum legata complectitur. In Micropresbytico habetur, & tum in Bibliotheca Patrum Margarini Binij tum in editione Coloniensi. Sed de eo obiter animaduertere liceat, ex Græco versum esse ac commentum, Græcotorum aliquot qui Regno Sacerdotium antestare (neque is morbus recens natus est) in primis volvere, & ab Ebræorum genio satis esse alienum. Observua illud in Testamento Iudæ; *Et nunc filij diligite Leui ut permaneat is & non effera me super ipsum, ut non differatis. Mibi dedit Dominus Regnum, & illi sacerdotium, & subiecit Regnum Sacerdotio. Leui datum est Sacerdotium & Iude regnum, & subiecit Deus Regnum Sacerdotio. Mibi dedit quæ in terra illi quæ in Cœlis. Ut supereminet Cœlum terræ, ita supereminet Dei Sacerdotium regno quod est in terra.* Alia, ad hunc fere sensum, in testamentis Rubenis, Simeonis, Nephthalim, alibi in illo libello occurunt. At verò non solum Regibus ipsis atque etiam Confessui Magno LXXI Virorum seu *Sanhedrin Hagedolah* dicto, sed etiam Confessibus Minoribus subiiciunt totum genus Sacerdotale atque etiam ipsum Pontificem Maximum Ebræorum Magistri, iisque vetustissimi, ut videre est in Gemara Hierosolym. ad tit. *Sanhedrin* cap. II, fol. 19, col. 4, & apud Rabbi Iom Tob ad eundem tit. fol. 56, b. alibi. Adde Misnam tit. *Middoth*, seu de Mensuris Templi, cap. V, vbi quinam Sacerdotali functioni idonei, quinam obvitia siue corporis siue Natalium idonei non surint, iudicare, ad Confessum illum Magnum attinuisse liquet. Sed Magnus ille Confessus plerunque tam ex Sacerdotibus, ac Leuitis quam ex alijs, optimo jure, Israelitis conflare solebat, ita tamen ut si nec Sacerdos nec Leuita cooptaretur,

retur, numerus LXXI Israelitarum eiusmodi satis idoneus, qui omnimoda iudicia in eo exercebat, atque de grauis-
simis reipublicæ negotijs deliberaret, haberetur. Maimo-
nides, ad veterum placita, Halach. Sanbedrin, cap. II,
ומיצח לחיות בסנדרין גתלה כהנים ולויים שנאמר ונאת
ארך הכהנים חליין ואם לא מזדו אפלו הוא כולם

ושדאל הר זה מזוה Oportet ut sint in Confessu Magno Sacerdotes & Levitæ, iuxta id quod scriptum est (Deuter. XVII, 9) & venies ad Sacerdotes Levitas &c. At si ex ipsis nulli sint omnino, sed totus Confessus ex Israeliis consisterit, Confessus est satis legitimus. Et de Sacerdote & Iudice, quorum mentio in commate 12, eiusdem capitilis, vide Sixtinum ab Amama in Autibarbaro lib. I, pag. 130,
& lib. II, pag. 587. Ut Testamentum autem Patriarcharum ita dictum, in Ecclesiam Occidentalem primo adserretur, in causa suere Ioannes Basingstochius, Archidacionus Leicestrensis, & Robertus Capito Episcopus Lincolniensis. Ille sub anno MCCXLII idem Athenis, præter alia cum alijs Occidentalioribus tunc incognita, latere indi-
cauit Episcopo Lincolnensi qui in Angliam ut adueheretur curauit, & è Græco in Latinum, non sine ope Nicolai Græci, qui Abbatii sancti Albani à sacris erat, transtulit. Matthæus Paris in Henrico Rege III; Hic Magister Ioannes (de Wasingstokes) intimauerat, inquit, Episcopo Lincolnensi Roberto, quod quando studuit Athenis, viderat & audierat ab peritis Græcorum doctribus, quedam Latinis incognita; inter quæ reperit XII Patriarcharum, filiorum videlicet Jacob, Testamenta. Quæ constat esse de substantia Bibliothecæ, sed per inuidiam Iudeorum dudum fuisse abscondita, propter manifestas, quæ in eisdem patent, Christi Prophetias. Vnde Idem Episcopus misit in Græciam,

& cum ea habuisset, translulit de Graeco in Latinum sermonem & quedam alia. Atque alibi; Nec tempore B. Hieronymi vel alicuius sancti interpretis, ad notitiam Christianorum, machinante Iudeorum antiquorum malitia, potuit quomodolibet deuenire. Et videsis Micropresbyticon pag. 615. At certe Origeni in Homilia XV in Iosuam, & Procopio Gazeo ad cap. XXXVIII Genesios, mentio sit hujus libelli. Lector judicet, & digressiunculæ beneuolè deteniam.

De Successione Fisci, seu heredibus morte damnatorum; & de bonis proselytorum, & vacantibus.

C A P. XXIII.

Successio Fisci absque paucis, de Iudicis Capitalibus, prælibatis satis intelligi nequit. Iudicia Capitalia siue eorum quæ quadruplici illo ultimi supplicij genere, Lapidatione, Combustione, Strangulatione ac Gladio, damnabantur, exerceri solebant aut à Confessibus XXII-virorum, quorum unicus erat in urbe ac oppido quolibet insigniori, ac Hierosolymis bini (vtcunque de numero, nescio quo aut unde Iudicium septenario καθ' ἔκαστον πόλιν seu per urbes præstituto, preter duos ex Leuitis Ministros, verba faciat Iosephus lib. IV Archæolog. cap. VIII, de quo item monuimus sub fine capituli XIV) aut in magno illo LXXI-virorum quem סגנור ר' הַנְזִיר Sandelin Hagedola vocant, id est in Confessu seu Consisto-

rio Magno in *Liskat Hagazith*, post templum conditum,
 seu *conclavi lapideo* ad septentrionalem, introeunti templum,
 plagam haberi, florente Ebræorum Republica, solito; aut
 à Regibus ipsis, cum seorsim ac soli jurisdictionem cum
 imperio exercebant, de qua re in libris Regum, non, in-
 frequens mentio. Etenim & ipsi Reges interdum, saltem
 eorum nonnulli, etiam locum habebant, vt Principes, in
 Confessu Magno, cui primus, vt Princeps, quem נָבִי
 appellant, præterat Moses. Eo scilicet imperante, Con-
 fessus ille Natales habuit, vt videri est Numer. XI, 16.
 Et decantatum illud אֲוֹתָהּ בְּנֵי אָלִי רַקְמָלְךָ Rex non
 iudicat, nec iudicant ipsum, quod occurrit in Misna, tit.
Sanhedrin, cap. II, & tit. *Horaȝoth* seu *de sententis Con-*
sessuum, cap. II, spectat ad citeriora secula seu ad tem-
 pora Alexandri Iannæi Regis, siue ad Reges qui familie
 Dauidicæ non erant, quos Reges Israelis nuncupare &
 à veteribus familie Dauidicæ eo nomine distinguere so-
 lent, quod docetur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhe-*
drim, cap. II, fol. 19, a. Et de hisce vide Maimonidem
 Halaoha *Melachim* seu *de Regibus*, cap. III. Et de Con-
 fessu illo, atque Iurisdictione Ebræorum Regia, nos, Deo
 volente, fusi in libris de Confessu illo inscriptis, ubi
 de ejusce Natalibus, qualitate eorum qui ritè in eum ad-
 sciscebantur, Adscitorum dignitate, Iurisdictione, Im-
 perio, Loco, Continuatione, Confidenti tempore, alijs,
 sine quibus in veteri Iudaicarum rerum statu planè coe-
 cutimus, agitur. Capitalium autem criminum alia erant
 quæ præscriptis in Pentateucho legibus, morte plecteban-
 tur, veluti homicidia, adulteria, & quæ sunt id genus ce-
 tera; alia quæ læse Majestatis erant, vt perduellio in
 Principem quæ ultimo item supplicio plectenda, ex legē

Iosuæ

Iosuæ data cap. I, comm. vlt. Qui rebellis fuerit ori tuo,
 &c. morte plectatur. Tantum age fortiter & strenue. Quan-
 do verò ori seu decreto Principis siue in Principem re-
 bellis, ex lege illa, mortis reus, quando minimè esset (Nam
 de ea re distinctionem egregiam ex postremis illis verbis,
 ad maiorum mentem & mores patrios explicatis, affe-
 runt magistri) disceptandi locus heic non est. Hoc inter-
 rim aduertendum, quamplurima quæ in judicijs receptis
 que gentis sententijs tum de hac re tum de alijs habentur,
 non solùm lege scripta sed etiam moribus siue traditionibus à Mose receptis quas **לְכֹה מִשְׁנֵה** traditiones *Mosaicas* à *Sinai* *receptas appellant*, & legibus superinductis seu à Confessu Magno sancitis atque ab universitate populi majorēque eius parte (quæ eadem ipsa est, notione ciuili) in usum admissis, nec verò legi scriptæ aduersis, subniti ; quod explicatiūs etiam in dictis de Confessu Magno libris aperimus atque heic monemus, ne turbetur minys intereà lector vbi quid in receptissimis moribus gentis repererit, cuius in lege scripta ne vestigium quidem fuerit relictum. Ne specimen heic desit, aduertas quod legitur Ezrae X, 8, de edicto ad accersendos in conuentum omnes qui duxerant vxores exteras;
Et omnis qui non veniret intra tres dies, בָּעֵר רַבּוֹתָיו כָּל וְזָקְנָיו iuxta consilium principum seniorum, anathemati subjiciatur, aut auferetur omnis substantia eius. Quod ex superinducto sancto temporali vim habuit. Iam verò de Fisci successione seu de morte damnatorum bonis, dicimus; vbi quis ob ea, quæ siue in Numen ipsum commissa tantum, veluti Blasphemiam (Nam ea morte luebatur, vt videre est apud D. Matthæum, XXVI, 65 & 66, & in Misna tit. Sanhedrim, cap. IX, sub-

sub finem) siue in mutua ciuium officia , veluti homicidia , adulteria , aut ejusmodi alia ultimo plexus est supplicio , bona hæredibus siue ob sanguinem , siue unde vir (vt ostensum est) succendentibus transmittenda ; at verò ubi perduellionis in principem reus quis eodem affectus est supplicio , Bona eius , vt hæredi , Fisco cedere. Ita intelligo illam sententiam Rabbinis receptam quæ traditur in Gemara Babylonia ad tit. *Sanhedrim* cap. VI, fol. 48 b. *הַר־חֲרוֹן מֶלֶכְתָה נְבָשִׁיחַ לְמַלֵּךְ כְּתָתְךָן*, *Traditio est Rabbinica* ; ubi regni causa capite quis plectitur bona eius Regi (seu Fisco) cedere ; ubi verò per Confessum iudicum , bona eius ad hæredes transmitti. Sententia R. Iehudæ adjicitur qui etiam utraque in specie hæredes succedere voluit. Sed ibidem mihi satis confutatur. Vir doctissimus est , qui *מלך־חֲרוֹן* heic verit , qui regio iussu occisi sunt. Alter , à rege occisi . Neutrū omnino placet. Nam ita innueret iste locus , non solum regio iudicio damnati ultimo supplicio siue ob crimen læsæ majestatis siue ob aliud quod capitale , bona fisco applicari , sed & iudicio Confessuum morte plexi , ob perduellionis seu læsæ majestatis crimen , bona ad hæredes transmitti , quod nimis ab eo quod veri est similimum , dissonum esse videtur. Certe *מלך־חֲרוֹן* regnum sonat & *מלך־חֲרוֹן* , occisi seu morte plexi ob regnum , quod de perduellionis , contumeliarum , aut maledicentiarum in Regem poena , capiendum. Et *מלך־חֲרוֹן* capite plexum ex iudicio Confessus intelligo pro eo qui ob alia crimina in mutua Ciuium officia morte plecti solebat ; quoniam iure ordinario de eis cognoscebant tribunalia , vt extraordinario seu regio , quod fieri satis amat , jussu cognoscebant de crimine læsæ majestatis. Et moribus gentis receptum erat,

erat, ut, qui contumelijs Regem afficeret aut ei malediceret, capite plecteretur. Vnde illud in Gemara Hierosolymit. ad tit. *Sanhedrin*, fol. 20, col. 2. **כָל הַמְקֻלָּל מִלְכֹות בֵּית דָוִד חֲיֵב מִיחָה** *quicunque maledixerit Regi familiæ Davidice, mortis reus est.* Etiam in illustri illo Nabothi & Achabi Regis Israe'is exemplo, jus hoc obtinuisse & successionem, eam ob rem, Fisci agnoscunt. Vide I, Regum, XXI. Crimen est, **בָּרְכָת מֶלֶךְ אֱלֹהִים blasphemasti, contumelias, maledicentiam affecisti Deum et Regem.** Lapidatione, ex sententia in eum latâ, plexus est. Inde vinea eius Fisco seu Regi cedebat, ut in sacra historia. Et planissimè Nabothus heic **הַרְוָא מִלְכֹות seu regni causa plexus erat**, non quod regio jussu occisus. Nam adhibitis testibus, vt cunque falsis, formulâ judicij Confessus urbis in qua habitabat, non Regij, damnabatur. Neque siue Iezabelis siue Achabi mandatum in literis quas ad Confessum dedere, in judicij formula aliud effecit quam ut sceleratissimi judices ad tantam iniustitiam, prætenso, ut sit, *Principum nomine, accenderentur.* Ideo verò erat, quia crimen læse erat majestatis, seu in Regem commissum, tametsi sententiâ Confessus plexum. Vnde etiam obseruant, blasphemias in Deum adjectas, ut crimen augerent. At verò, in Regem, ut vineam fiscus caperet. De qua re consulas Gemaram Babyloniam, loco jam citato. Hinc Leui Gersomides, I, Regum XXI, 15 **לְפָנָיו מֵהַ שָׁהָרָא מִלְכֹות נְכִזּוּן לְמִלְכֹות** Ex hoc loco edendum, bona eorum qui regni causa morte plectuntur Fisco seu Regi ipsi edere. Et Dauid Kimchius ibidem, ad verba illa Iezabelis, *Surge et poside Vineam Nabothi* **אמַר לְטוּ יְדוֹתָה לְפָנֵי טָמֵלָה לוּ נְכִזּוּן וְהַזָּא בְּמִקְשָׁה** *Dixit id (Iezabel) ex causa seu nomine hereditatis.*

sub finem) siue in mutua ciuium officia, veluti homicidia, adulteria, aut ejusmodi alia ultimo plexus est suppicio, bona hæredibus siue ob sanguinem, siue unde vir (ut ostensum est) succendentibus transmittenda; at vero ubi perduellionis in principem reus quis eodem affectus est suppicio, Bona eius, ut hæredi, Fisco cedere. Ita intelligo illam sententiam Rabbinis receptam quæ traditur in Gemara Babylonia ad tit. Sanhedrim cap. VI, fol. 48 b. תְּרוֹא מַלְכָת נְכִימָה בֵּית רַקְבָּסִיָּה לְמֶלֶךְ הַרְוָא בֵּית רַקְבָּסִיָּה לְזִירָשָׁן, Traditio est Rabbinica; ubi regni causa capite quis plectitur bona eius Regi (seu Fisco) cedere; ubi vero per Confessum iudicum, bona eius ad hæredes transmitti. Sententia R. Iehudæ adjicetur qui etiam utraque in specie hæredes succedere voluit. Sed ibidem mihi satis confutatur. Vir doctissimus est, qui regio iussu occisi sunt. Alter, à rege occisi. Neutrum omnino placet. Nam ita innueret iste locus, non solum regio iudicio damnati ultimo suppicio siue ob crimine læsæ majestatis siue ob aliud quod capitale, bona fisco applicari, sed & iudicio Confessum morte plexi, ob perduellionis seu læsæ majestatis crimen, bona ad hæredes transmitti, quod nimis ab eo quod veri est similimum, dissonum esse videtur. Certe regnum sonat & regio occisi seu morte plexi ob regnum, quod de perduellionis, contumeliarum, aut maledicentiæ in Regem peccata, capiendum. Et רַקְבָּסִי בֵּית הַרְוָא capite plexum ex iudicio Confessus intelligo pro eo qui ob alia crimina in mutua Ciuium officia morte plecti solebat; quoniam iure ordinario de eis cognoscebant tribunalia, ut extraordinario seu regio, quod fieri satis amat, jussu cognoscebant de crimine læsæ majestatis. Et moribus gentis receptum erat,

erat, ut, qui contumelijs Regem afficeret aut ei malediceret, capite plecteretur. Vnde illud in Gemara Hierosolymit. ad tit. *Sanhedrin*, fol. 20, col. 2. בֶּל וְמִקְלָל מַלְכֹות בֵּית הָרָב קָרְבָּן quicunque maledixerit Regi familiæ Davidicæ, mortis reus est. Etiam in illustri illo Nabothi & Achabi Regis Israëlis exemplo, jus hoc obtinuisse & successionem, eam ob rem, Fisci agnoscent. Vide I. Regum, XXI. Crimen est, בְּרַבְתְּךָ אֱלֹהִים וְמַלְכְּךָ blasphemasti, contumelias, maledicentia affecisti Deum & Regem. Lapidatione, ex sententia in eum latâ, plexus est. Inde vinea eius Fisco seu Regi cedebat, ut in sacra historia. Et planissimè Nabothus heic הרוג מלכות seu regni causa plexus erat, non quod regio jussu occisus. Nam adhibitis testibus, vt cunque falsis, formulâ judicij Confessus urbis in qua habitabat, non Regij, damnabatur. Neque siue Iezabelis siue Achabi mandatum in literis quas ad Confessum dedere, in judicij formula aliud effecit quam vt sceleratissimi judices ad tantam iniustitiam, prætenso, ut sit, Principum nomine, accenderentur. Ideo verò erat, quia crimen læse erat majestatis, seu in Regem commissum, tametsi sententiâ Confessus plexum. Vnde etiam obseruant, blasphemias in Deum adjectas, ut crimen augerent. At verò, in Regem, ut vineam fiscus caperet. De qua re consulas Gemaram Babyloniam, loco jam citato. Hinc Leui Gersomides, I, Regum XXI, 15 לְמַרְגֵּן מֵהֶם שָׁהָרָגִי מַלְכֹות גְּכִיזָה לְמַלְכֹות Ex hoc loco edendum, bona eorum qui regni causa morte plectuntur Fisco seu Regi ipsi cedere. Et David Kimchius ibidem, ad verba illa Iezabelis, Surge εγώ πάρει Vineam Nabothi אמר לְטוּן יְדוֹתָה לְפָנֵי טְמֵלָה לוּ נְבָשָׂיו בְּרִין וְהָוָא בְּמַקְדְּשָׁה Dixit id (Iezabel) ex causa seu nomine hereditatis.

Quoniam bona eius ad eum deuenere ex sententia iudicij.
 Et ipse locum heredum occupabat. Et statim posteà, טוי
 טנחוּב מִיחָה לְמַכּוֹת הֵא וְכָל אָסָד לוּ לְמֶלֶךְ וְגַהֲלָקָן
 רְבוּתִינָר זֶל בּוּה הַרְבָּר וְאָמוּרָה הַרְגָּי מֶלֶכְתָּה גַּבְסִיתָן לְמֶלֶךְ
 וְהַרְגָּי בֵּית דִּין גַּבְסִיתָן לְיוֹרְשָׁתָן וְמִפְּנֵי זה אָמָרָה אַיּוּבָל
 טִיעָזָר הַעֲרִיסָן כִּי בְּרִיךְ גְּבוּת אֱלֹהִים וְמֶלֶךְ כִּי אִילָךְ
 וְאָמָרוּ בְּרִיךְ אֱלֹהִים לְבָרָךְ וְחַיָּה רַיְנָה מִסּוּר לְבָרָךְ וְיַהְוּ גַּבְסִיתָן
 לְיוֹרְשָׁתָן וּבְשָׁאָמָרוּ סָלֵל הַמֶּלֶךְ נְחַחִיבָה מִיחָה לְמֶלֶךְ רַאֲתָה
 וְגַבְסִיתָן לְמֶלֶךְ אָסָד קָם הַוְּצָרָךְ לְוָכָר אֱלֹהִים לֹא אָמָרוּ
 Qui morte damnatur ob
 crimen læsæ maiestatis, tam is, quam quæ sua sunt, Regis
 fiunt. Ceterum dissensus est inter magistros nostros pie me-
 moriae de hac re. Et dicunt; Eorum qui regni causa morte
 plectuntur, bona fisco seu Regi cedere. Eorum verò qui Con-
 fessus Iudicio, ad heredes transmitti. Atque inde est quod
 Jezebel iussit ut testes Nabonhum accusarent dirarum,
 tam in Regem quam in Deum. Nam si de Deo solummodo
 accusassent, iudicium eius (jure ordinario) Confessui Iudi-
 cum fuisset permittendum. Vnde & bona eius ad heredes
 transmissa fuissent. Sed quoniam dirarum in Regem est ac-
 cusatus, regni causa morte damnatus est. Quod si obijcis,
 cur igitur opus erat ut Deus adiiceretur? respondendum est
 non aliam ob causam quam ut celerior in eum fieret iusti-
 tia, seu, ut Talmudici dicunt, לְאַפּוֹסִי רִיחֹנָה ad augen-
 dam indignationem, ut legitur citato supra Gemarae Baby-
 loniae loco, vbi etiam Salomon Iarchius expresse
 הַרְגָּי interpretatur eos qui (per-
 duellionis aut contumeliarum in Regem rei) vitam Regi-
 bus debent, seu eorum nomine morte sunt afficiendi. Per-
 sequitur dein Kimchius R. Iehudæ sententiam, qua fiscus
 heic excluditur; sed contra eam quæ Magistris pro re-
 ceptiori

ceptiori habetur. Atque ex hac lege non scripta seu re-
cepto more explicat idem Kimchius illud I. Samuelis
IX, 7, vbi misericordia ac benignitate usus erga domum
Saulis David restituit Mephiboshetho Ionathanis filio ac
Saulis nepoti latifundia Saulis. Scilicet fisco applicata
fuisse ea תְּאֵשֶׁבֶת בְּמִלְכֹת וּבַיִת שָׁאֵל חַי מְרוּס
quoniam *Isbbosbetbus* & *domus Saulis* rebelles fuerant seu
perduellionis rei, in Dauidem Regem diuinitus vinctum. Et
vide I. Samuelis XII, 8. Certè & hinc capi potest il-
lad I. Samuel. XVI, 4, vbi perduellionis insimulato, à
Ziba seruo, Mephiboshetho, omnia Mephiboshethi bona Zi-
bæ à Regedecernuntur. *Ecce omnia quæ Mephibosetho sunt
tibi erunt. Nimirum tibi erunt, si hoc quod de eo enarras
verum sit; eum perduellest esse.* Quia ita eorum jus mihi, iure
regio singulari, quo utimur in hac quæ viuitur republika,
competet, quod totum in te transferam. Postquam autem Zi-
bæ accusationem falsam fuisse indicauerat Mephiboshethus
(I. Samuel XIX, 26) & humilimo ab blandientis officij
genere, pro gentis more, se ceterosque familiæ suæ, ve-
pote perduelles, mortis olim reos etiam fuisse agnouerat,
regioque judicio se totum submiserat, *dixit ad eum Da-
vid Rex; quid adhuc de hisce rebus loqueris?* אַפִּרְחָנִי
Pro-
nuntiaui; tu & Ziba diuide Agros. Quod accipiunt, fa-
teor, Magistrorum nonnulli perinde ac si, nouo judicio,
partiarios agrorum, quos primò Mephiboshetho restitue-
rat, Dominos nunc fecisset Zibam & Mephiboshethum,
& eam assignationem istam, qua excludendis à possessio-
nibus Mephiboshethus, latâ sententia, Zibæ factam, quam
nouationem hanc, qua dimidio vterque donatur, judicio
regio seu interminatæ potestati Regiae primo Samuelis
VII, 14 memoratae, temerè satis tribuunt. Sed iniquum

interim fuisse hoc diuisionis judicium volunt, & voce è cœlo delapsa monitum scribunt eorum aliqui Dauidem, inde euenturum ut non dissimile fieret regni inter Rehoboamum & Ieroboamum discidium. Videsis D. Kimchium, Leui Gersomidem, & Iesaiam ad II. Samuel. XIX. At vero si rem attentiùs introspiciamus, non est omnino cur credamus aut Zibæ assignationem istam latâ sententiâ factam, aut novo aliquo judicio agros vtrique tributos. Neque enim magis in causa erat Zibæ insimulatio, cur vt judex pronuntiaret Rex in Mephiboshethum quam excusatio seu defensio Mephiboshethi vt omnino judicatum quid rescinderet. Neutro in loco, si quid video, aut judicium pronuntiaum est, aut interminata potestatis Regiae, quæ in circumuicinis gentibus usurpabatur, erat aliquis usus. In eo de Ziba Dominum, vt perduellionis reum, insimulante, nil aliud videtur innui, quam vt, si judicium postea ferretur (quale ferendum erat si accusatio vera fuisset) tunc bona Mephiboshethi fisco applicanda Zibæ donarentur. Exempla id genus habentur hodieque, vbi Principes ab huiusmodi promissis pronuntiatisque non dissimilibus non abstinent. In altero autem loco, quo partitio fieri videatur, sensus mihi alias planè est ab eo qui vulgo recipitur. Etenim partitio seu diuisio agrorum duplicitè capi potest; aut propriè, pro diuisione qualis in familia eriscunda, seu in communi diuidundo, vbi vterque æque rei possessæ est Dominus partiarius; aut minus propriè, veluti si verba fiant de Domino & usufructuario, de Domino & Colono, Emphyteuta, siue alijs ejusmodi quibus præter onus culturae etiam emolumentum cedit, integro nihilominus Domini jure, aut etiam de Domino & glebae adscriptio agrum colente atque inde vicum satis

am-

amplum obtinente. Iuxta primam speciem, non est cur putemus Zibam & Mephiboshethum pro partiarijs, verbis Davidis, innui. Iuxta secundam verò dici id videtur à Dauide, atque appositissimè; ac si cum reuocasset in memoriam Mephiboshethus calamitatem Domus Saulis & in gratiam cum Dauide offenso denuò redijset, dixisset Rex, *Quid plura de ea re loqueris?* jam olim abolita sunt hæc. Tu in fauorem mihi receptus. Etiam decreui pridem, dixi, pronuntiaui, te. & Zibam seruum tuum partiarios fore. Te vt Dominum cui, vtpote in integrum restituto, subministrantur agrorum prouentus, illum vt colonum, glebæ adscriptitium, seruum agros colentem, atque inde etiam, pro hominis statu, vietum capientem. Adeo vt nihil illa sententiâ breujuscum amplius innuatur, quam id quod fusiùs exprimitur capite IX ejusdem libri comm. 10, vbi prouentus Domino, cultura Seruo, à donatore, cuius in potestate erat conditiones ac modos tam libertati ac seruituti quam agrorum dominio adjicere, assignantur. Atque hoc modo, vniuersa, in causa Mephibosheti & Zibæ, recepto gentis juri sunt satis consona. Videsis item de successione fisci D. Kimchium ad I Regum cap. II, vbi de Ioabo tam perduellionis quam homicidij reo, cornua altaris tenente, historia habetur. Et de capitali iudicio Regio seu vltimo supplicio, regni causâ, infligendo adde quod adnotat ibi Leui Gersomides. De hæreditaria Successione, iuxta leges moresque receptas Ebraeorum, ha-
stenus. Quæ omnia (præter hoc quod de Fisco dicitur) ad Israelitas tantummodo spectat, quorum nemini hæres deesse potuit, vt supra obseruatum est. At si proselytus mortuus fuisset, nec, postquam factus fuisset proselytus, Israelitam genuerat, ei hærcedes omnino nulli erant, sed bona.

bona eius, uti cetera quæ Communia erant seu nullius in bonis & Vacantia, occupanti cedebant, non Fisco. Maimonides Halacha Zichia Vemithna, cap. I, גַּם שְׁמָתָה וְלֹא חֲלִיד וּשְׁרָאֵל אחר טְנָחָגֵיר אֵין לוֹ יְוָרֶשֶׁן אֶלָּא בְּלֵי הַקּוֹרֵם Si Proselytus mortuus fuerit nec progeniter Israelitam postquam Proselytus fuerit factus, heredes ei sunt nulli. Sed quicunque bona eius prius occupauerit, cedunt. Id ipsum Talmudici non semel ad cap. III, tit. Baba Bathra, vbi videlicet Gemaram Babyloniam fol. 42, & Iarchium.

Discrepantes Pentateuchi Samaritani, in Legibus de Iure successionis, Lectiones, quæ ab observationibus ac interpretationis aliquot Magistrorum sunt dissonæ.

C A P. XXIV.

QUæ vero dicta sunt hactenus, sumuntur ex interpretationis atque moribus Ebræorum qui aut regni Israëlitici, sub Hosea Rege, excidium anteuerterunt, aut postmodum regni Hierosolymitani, seu Iudaici vulgo ac signanter dicti, ciues fuere & τὰ Πατρωτικά seu traditiones *Maiorum* in iudicijs admisere; ut scilicet potissimum Samaritas, qui eriam Pentateuchum Mosis; atque seculis saltē posterioribus illud solum amplexi sunt, & Saducæos hæreticos, qui τὰ Πατρωτικά reiecerunt, excludamus. De eis vide II. Regum XVII, 24, Beniaminum Tudelensem in Itinerario, Flau. Joseph. Archæolog. XVIII

Cap. XXIV: Ad Leges Ebræorum.

III

cap. 2, & Haloseos II, cap. 7. Io. Scaligerum Emend. Temp. lib. VII, pag. 620 & Canon. Isagog. lib. III, pag. 259. Nic. Serrar. Trihæres. cap. XVII & XXI cum Elencho Scaligeri cap. XV & XVI, Ioan. Drus. Obseruat lib. XIII, cap. 4. De tribus sectis lib. III, cap. 8, & seqq. & Præteritorum lib. IV ad illud D. Ioannis IV, 9, & γὰρ οὐχ χρῶται Ισαῖοι Σαμαρεῖταις, cum Samaritis Iudei commercium non habent. Hoc non solum idè monemus quia ratio temporis & rerum gentis qualitas & series id docet, sed etiam quoniam, in Samaritarum Pentateucho, sacrarum, quibus successionum materies subnititur, legum verba ita interdùm discrepant ab eis quæ Biblia Iudaica, quibus passim utimur, habent, vt etiam quod à placitis aliquot Iudeorum suprà explicatis nimis est dissonum, in eis interdum reperiatur. Numeror. XXVII, commate 8, pro וגו וְהַעֲבָרָתִים וְtransferetis hæreditatem ad filiam eius &c. codex Samaritanus habet וְנָנָגֶת וְהַתְּהִזֵּת וְdabitis (quo vocabulo utitur, in Iudaicis, Moses commate sequenti, vbi de fratum successione loquitur) hæreditatem filie eius. Quod si hæc vera esset lectio, locum non ita haberet obseruatio illa, de transferenda Filiabus hæreditate, quam capite XVI suprà è Pesiktha Zoteriba attulimus. Commate item II, eiusdem capitinis Numerorum, pro וְהַתְּהִזֵּת וְsuccedat in eam seu ei, quæ vocabula ad successionem maritalem trahunt Magistri, ac si eam (vxorem) excipiat, aut ei (fœmininę) succedat, esset vertendum, Samaritanocodice legitur וְנָנָגֶת וְהַתְּהִזֵּת

וְcum ut bares excipiat. Vide supra capite XVI. Item Deuteronomij XXV, 6, vbi lex de fratria ducenda traditur, pro eo quod, in Iudaicis, est 'אֲנָשָׁה הַבָּכָר Et erit primogenitus &c. quod de fratre maiore

maiore natu, non de ducentis filio intelligunt Magistri
(ut docetur supra capite XIII) legitur in Samaritano co-
dice וְהַזֶּבֶן אֲפִלְבָּשָׂת אֲפִלְבָּשָׂת וְהַזֶּבֶן
הכבר *& erit filius primogenitus.* Codex quo utimur is est è
quo, in præfatione ad Marimora Arundelliana, Chronolo-
giam τῶν Patriarcharum primorum παγκόσμιας Samaritanam
sumsimus. Exemplar descriptum est ante annos CCLXX aut
circiter. Quantum ab initio Geneseos ad initium capitum
VI Leuitici, seu (quod idem est) ad initium Paraschæ
אֲפִלְבָּשָׂת seu זְרֹעַ (scilicet אֲפִלְבָּשָׂת, nam ita legitur Samari-
tanis) interuenit, manu Ithamar Ben Aharon Ben Itha-
mar, Sacerdotis primarij in Damasco. Quæ sequuntur
ad finem Deuteronomij exarauit Abraham Ben Abi
Nitzaison, vti ipse adnotauit ad extremum Numero-
ejusdem codicis Ms. Adiicit ibi; נְבָנֵי אֲפִלְבָּשָׂת
אֲפִלְבָּשָׂת אֲפִלְבָּשָׂת נְבָנֵי אֲפִלְבָּשָׂת
אֲפִלְבָּשָׂת אֲפִלְבָּשָׂת אֲפִלְבָּשָׂת אֲפִלְבָּשָׂת
והכללה בשנת אויבעה siue וְשִׁשְׁתַּחַת מְאוֹת לְמִילָּת Et Absoluta est
(scilicet Lex illa sancta; totum Pentateuchum innuit) Anno septingentesimo sexagesimo quarto regni Ismaelis. Incidit annus ille in vulgarem Christi MCCCLXII. Initium eius, Octobris XXI. Anni regni Ismaelis ijdem sunt qui ab Ezra Hagarenorum seu Hegira Mahumedana, id est, ab anno Christi DCXXII, sed ad rationes Lunares, putantur.

Gratia & Gloria Deo SERVATORI

FINIS.

